

Vehbi Vakkasoğlu

Öğretmenin Not Defteri

1

Öğretmenin Not Defteri - I

Vehbi Vakkasoğlu

Vehbi Vakkasoğlu
 www.vehbivakkasoglu.net
 e.mail:vehbivakkasoglu@mynet.com

Öğretmenin Not Defteri I

Türdav Yayın Grubu

Adına Editör

Kapak

Baskıya Hazırlık

Baskı

Mehmet Dikmen

Ramazan Erkut

Türdav Ajans

Çevik Matbaacılık

Davutpaşa Cad. Besler İş Merkezi

No: 20/18-19 Topkapı/İstanbul

Tel: (0212) 501 30 19

Cilt Savaş Mücellit - (0212) 501 99 42

İstanbul / 2010

ISBN 975-7486-81-7

Yayıncı Sertifika No: 16440

TÜRDAY YAYIN GRUBU

Göztepe Mh. Mahmutbey Yolu Orhangazi Cd. No:16 Bağcılar / İSTANBUL
 Tel: (0212) 446 08 08 (pbx) Fax: (0212) 446 00 15 - 90
 www.cihanyay.com • bilgi@cihanyay.com • www.kitapkususu.com

© "Cihan" markası ile üretilen bu eserin basım ve yayın hakları
 Türdav Basım ve Yayımlar Ticaret ve Sanayi A.Ş.'ye aittir.

Öğretmenin Not Defteri I

Vehbi Vakkasoğlu

Cihan
Yayınları

*Bu eserciği, borçlarını hiçbir zaman
ödeyemeyeceğim Annem'e ve Ba-
bam'a en kalbî saygılarımla ithaf
ediyorum.*

Vehbi Vakkasoğlu

İÇİNDEKİLER

I. Bölüm

Önsöz / 9

Ölüm Olmasaydı / 11

Şeytan Niçin Yaratılmış? / 14

Şeytan Kum Torbası Gibidir / 19

Şeytanın Gönüllü Askerleri / 20

Dünya İmtihanında Şeytan Engeli / 23

Şeytanın En Büyük Tuzağı / 24

Aslı'lar Aslına Dönecektir / 27

Kadıköy Vapurunu Kaçıran Adam / 30

Esengül'ün Mektubu / 34

Medeniyet ve Başparmak / 38

Başparmağımıza Teşekkür mü? / 39

En İyisi Olmak / 42

Değişmeyen Moda / 44

İmanın Sağlaması / 47

Önce İman / 49

İman Ruhun Gıdası / 53

İslâmiyet'e Giriş Şartı / 54

Hasan Dayı ile Ermeni Komşusu / 56

Hasan Dayı İyi mi Yaptı, Kötü mü? / 58

İnsanları Müslüman Etmenin Yolu / 61

Bilgisizliğin Sonu / 64

Cennetin Vizesi / 67

İman İnsanı Gerçek İnsan Eder / 71

İnkârcıların üç İddiası / 75

Sebebler Yaratıcı Olabilir mi / 78

Elmayı Sebebler mi Yaratıyor? / 81

İlâçlar Nasıl Yapılıyor? / 84

Kendiliğinden Oluş veya Tesadüf / 87

Bir Yapan Olmadan Kendiliğinden Köprü Olur mu? / 93

Allah'ı Niçin Göremiyoruz? / 96

Görölmeyen Şeye İnanılmaz mı? / 99

Tesadüfen Rastgelmek mi? / 103

Vitaminler Yanlış Adrese Gitmiyorlar / 109

Kâinata Düzensiz ve Anlamsız Bir Şey Var mıdır? / 110

Cevizin Yerinde Kabak Olsaydı? / 113

Otların Yazdığı İsim / 115

Daktilo Yazan Maymunlar / 117

Tabiat (Doğa) Yaratıcı Olabilir mi / 120

Tabiatçılık İlkel Bir İnanıştır / 122

Tabiat Bir San'attır, San'atkar Olamaz / 124

II. Bölüm

Birkaç Söz / 127

Dinsiz İnsan Olamaz / 129

Herşeyi Allah Yarattı. Ya Allah'ı...? / 134

Bir Peygamber Mu'cizesi / 138

Yaratıklar ile Yaratıcı'yı Birbirine Karıştırmayalım / 139

Bir Şey Hem Yaratıcı Hem Yaratılmış Olur mu? / 143

Usta, Eserine Bağlıdır / 145

Yaratıcı'nın Yaratıcısı Olsaydı / 147

Lokomotif Kim Çekiyor? / 149

Dünya Neyin Üzerindedir? / 153

Şeker Nasıl Yapıldı? / 153

Yazıyı Kim Yazdı? / 155

Burak ile Ayşe'nin Örnekleri / 157

Şeytanın Hilesi: Madde Ezeli ve Ebedi Olur mu? / 159

Mübarek Gün ve Geceler / 161

Bir Neslin Feryadı / 166

Gençliği Tehdit Eden Zararlı Alışkanlıklar / 170

Bencillik Çok Çirkin Bir Huydur / 173

Bencillikten Nasıl Kurtulabiliriz? / 175

Bencil Bekir Efendi / 178

Hayvanlar Dâvâcı Olsa / 179

İnancını Yitirenlerin İbretli Durumları /	181
Ruhumuz da Gıdaya Muhtaç /	186
Para ve Mutluluk /	191
Ruhumuzun Temel Gıdası /	193
75 Senelik Bir Ömrün Hesabı /	194
Namazdan Niçin Usanılmaz? /	197
Namazın Maddi Faydaları ve Sağlık Açısından Yararları /	201

I. BÖLÜM

ÖNSÖZ

Bir din dersi öğretmenin not defterinde neler olur? Bunlar not defteri tutan bütün din dersi öğretmenlerinin yazdıklarının belki de aynıdır. Çünkü sorular aynıdır. Duygular, düşünceler aynı; sevinçler, kederler aynıdır.

Adından anlaşılacağı üzere, okuyacaklarınız notlardır. Kırık dökük, sırasız notlar. Anlattığım gibi, ya da aklımda kaldığı gibi yazılmış notlar. Meslek sevgisi ve heyecanı ile anlattığım dostlarım, bunların yazılmasını istedikler.

Bu kitapçıkta yazdıklarım ilgi görürse devamını yazmayı da görev bileceğim. On beş yıl önce başladığım ve bir türlü bırakamadığım mesleğimin bir hatırasıdır bu notlar. Her notta, hatırasını unutmama imkân olmayan sevgili öğrencilerimin ter temiz yüzleri parıldamaktadır. Onlar ki, sorularıyla imanlı kalplerini, sağlam ruh yapılarını gösterdiler. Derslerindeki dikkat ve alâkalarıyla bana şevk verdiler.

Bunun için onlardan her ayrılışımda yüreğimin bir parçasını çocuksu bir heyecanın titreşimi sardı. Bunun için onlardan kopamadım. Bunun için o inancı arayan yüreklere hiç kızamadım. Hiç suçlayamadım onları. Onların hep seven yüreklerine karşı başka bir şey yapabilmek de mümkün değildi zaten.

İstedim ki, onlarla satırlarda ve sayfalarda da konuşayım. Onları sayfalarda da dinleyeyim, hep sorsunlar ve ben hep söyleyeyim. Çünkü onlar dinlemek ve anlamak istiyorlar. Dinlemek, anlamak ve inanmak istiyorlar.

Onların imanına hizmette bir adımcık olabilirse bu kitap, benim gönlüm yine sevinçlerle kanatlanacak. İlk öğrencimden son öğrencime kadar, bütün Ahmetlere, Mehmetlere, Ayşelere, Fatmalara, hepinize hasretle ve en içten sevgilerimle.

Vehbi VAKKASOĞLU
29 Şubat 1984
Bahçelievler

ÖLÜM OLMASAYDI

*“Ölüm olmasaydı, hayat
bütün güzelliğini kaybederdi.”*

GOGOL

Orta ikinci sınıflarda meleklerle iman konusunu işliyoruz. Ve öğretiyoruz ki, melekler günah işlemezler, kötülük yapmazlar. Onların her işi Allah’a ibadet ve kulluktur.

— Ama, Hocam, diye kalkıyor Oya ayağa ve şöyle diyor:

— Azrail bunların dışında değil mi?

— Niçin yavrum?

— Çünkü o, bütün insanların canını alıyor. Herkesin ruhunu vücudundan ayırıp öldürüyor. Bu işe de mi iyi diyeceğiz?

— Evet, yavrum; o da iyiliktir. Ölüm de hayırlıdır insanlar için.

Bütün sınıf, yine o çocuksu masumiyetlerini takınıp âdeta nefes almadan dinliyor.

— Evet, diyorum, ölüm de bir iyiliktir. Allah'ın insanlar için yarattığı bir hayırlı iştir.

Konuyu bu şekilde pekiştirmeye çalışırken, bilhassa kızların yüzü buruş buruş oluyor. İçlerindeki ürküntü yüzlerine yansıyor. Fakat dinliyorlar.

— Düşünün bir kere, ihtiyarlar hiç ölmezse ne olurdu?

Bu soru üzerine düşünceler birbirini kovalamaya başlıyor:

— Bu kadar çok bakıma muhtaç insana kim bacak? Çalışan, kazanan azalacak; hazır yiyiciler, çalışamayanlar, üstelik de bakıma muhtaç olanlar çoğalacak. Sonra, bize bu kadar yük ve külfet getiren insanlara nasıl saygımız, sevgimiz devam edecek? Halbuki onlara bakmakla görevliyiz; hem de sevip saymakla. Sonsuz bir süre bakmaya mecbur olacağımız insanlara karşı bu mümkün mü? Çünkü gittikçe durumları perişanlaşacak. Ellerini titreyecek, gözleri görmeyecek. Yemeklerini yiyemez, sularını içemez, kaşık tutamaz, bardak alamaz olacaklar. Yemekleri üzerlerine döküp, suları çenelerine akıtacaklar. Bu kadarla kalsalar iyi. Tuvaletlerini de yapamaz olacaklar. Her geçen gün zorlaşan hayat artık onlar için çekilmez olacak. Siz söyleyin, böylesi yaşamak mı iyi? yoksa itibarını yitirmeden ölmek mi? Hem sonra, çocuklar, Müslümanca bir hayat yaşayan, Müslümanca ölen kişiler için ölüm kötü müdür? Dürüst, namuslu ve dindar bir yaşayıştan sonra, imanla ölen kişi için ölüm korkunç bir olay mıdır?

Artık soruya cevabı kendileri veriyorlar:

— Hayır Hocam, böyle bir kimse için ölüm, şu perişan, sıkıntılı dünya hayatından kurtulup zevkli, neş'eli Cennet hayatına gitmek demektir.

Böylece gelişen sohbette onlara anlattım ki, acılı ve ıstıraplı nice hastalar, yaşlılar için ölüm bir kurtuluştur. Hele âhiretini kurtaracak güzel bir hayat yaşayırsa; ebedî bir saâdete, bitmeyen bir mutluluğa açılan kapıdır. Demek ki, Azrail kötülük yapmıyor. İmanlı insana, Cennet'in pasaportunu veriyor. Dünya hizmetinin ve külfetinin bittiğini, ebedî mutluluk ücretinin başaldığını ilân ediyor. Öyleyse şimdi söyleyin bakalım:

— Azrail isimli büyük melek, insanlara iyilik mi yapıyor, kötülük mü?

Bu esnada çalan zil, konumuzu noktalamıştı. Oya, sevinçle parıldayan gözlerini kırıştırtarak, bakıyor ve şöyle konuşuyordu:

— Hocam, şimdi anlıyorum ki, imanlı bir insan için ölüm kötü ve çirkin değildir. Allah herşeyi güzel yaratmıştır. Yaratdığı herşey faydalı ve güzeldir.

*İş bu söze Hak tanıktır.
Bu can bu gövdeye konuk-
tur.
Bir gün ola çıka gide,
Kafesten kuş uçmuş gibi...*

YUNUS EMRE

ŞEYTAN NİÇİN YARATILMIŞ?

Fakat sorulardan kurtulmak ne mümkün? Daha sonraki derste, aynı konu yeniden gündeme getirildi.

— Hocam, Allah'ın Azrail'i yaratmasının da güzel olduğunu ve onun da yaptığı işin faydasını geçen dersimizde anlattınız. Biz de anladık. Ama Azrail bir melek... Şimdi o Meleğe bakarak Allah'ın yarattığı herşey faydalı ve güzeldir diyebilir miyiz?

— Tabii **Allah'ın yarattığı herşey faydalı ve güzeldir.**

Âdeta bu cümleyi bana tekrarlatmak istiyorlarmış gibi, sevinçle karışık derin bir merak sağanağı altında şu soruyu soruyorlar:

— Peki, öyleyse, Şeytan'ın da yaratılması güzel midir? Şeytan'ın yaratılışının da faydası var mıdır?

Soru tamamlanır tamamlanmaz sınıftan şiddetli bir uğultu yükseldi. Bir kısmı soruyu protesto ediyor, diğerleri de hemen peşin cevabı yapıyorlardı.

Hemen hepsinin de ortak görüşüne göre, Şeytan'ın yaratılışına güzeldir, denemezdi. Hem, adı üstünde Şeytan'dır bu. İşi gücü kötülük olan, zarar olan, insanları azdırmak olan bir varlık değil miydi Şeytan? Böyle bir varlığın faydası olur muydu hiç? Ve tabii yaratılmasında güzellik aramak da boşunaydı öyleyse...

Onların bu minval üzere devam eden cevapları bitince,

— Çocuklar, dedim. Şimdi sizlere Şeytan'ın yaratılış hikmetini, sebebini, dolayısıyla de faydasını anlatacağım. Sizler de bu açıklamaların sonunda anlayacaksınız ki, Allah'ın Şeytan'ı yaratması bile güzeldir.

— Nasıl olur? dercesine şaşkın bakışlar sağanağı altında anlatmaya başlıyorum:

YAĞMUR ZARARLI MI?

— Çocuklar, Allah bu dünyada abes, yani lüzumsuz ve faydasız hiçbir şey yaratmamıştır. Ancak, biz kendimiz, şahsımız için zararlı sanarak kötü sayıyoruz. Meselâ, yağmuru düşününüz, ne kadar faydalı değil mi? İçeceğimiz oluyor. Bitkilerin hayatı oluyor. Onsuz hayat da kupkuru oluyor. Bu bakımdan yağmura atalarımız güzel bir isim bulmuşlar, "Rahmet" demişler. Gerçekten de Allah'ın rah-

● Yağışlı bir havada dışarı şemsiyesiz çıkıp hasta ol-sak, yağmura kötüdür diye-bilir miyiz?

metiyle göklerden süzülüp yükseliyor. Eğer gecikse, insanlar ellerini Yaratıcı'ya açarak, dua edip istiyorlar.

Şimdi size soruyorum: Yazlık kıyafetle ve şemsiyesiz olarak yağmurda gezen adam için, kış yağmuru iyi midir, kötü müdür? Kötüdür değil mi? Hasta eder. Zararı tartışılmaz. Şimdi böyle biri için zararlı oldu diye, yağmur zararlıdır, yağmasın demek akıllıca bir düşünce olur mu?

— Olmaz. Böyle bir söz delicedir, akıllıca değil...

— Öyle ise, hayırlı olan, rahmet olan yağmuru kendisi hakkında hayırsız yapan adam hata işlemiştir. Çünkü, aslında hayırlı olan yağmur, insanın yanlış hareketi ve tedbirsizliği sebebiyle zararlı hale gelmiş oldu.

BIÇAKLA SUÇ İŞLENSE...

— Bir ekmek bıçağı da öyle değil midir? Mutfakta kullanmak, ekmek vs. kesmek için yapılmış bıçak zararlıdır denilebilir mi? Ama, onunla ekmek yerine adam keserseniz, cinayet işlemiş olursunuz. Bu da suçların en büyüklerinden. Şimdi düşünelim, biri ekmek bıçağı ile adam keserse, gidip Bursa'daki bıçağı yapan ustayı yaka-

● Ahçının elinde bıçak ekmek keser, et doğrarken; katilin elinde can yakar, kan döker. Suç bıçakta mı, bıçağı yapanda mı?

larlar mı? Usta, ceza almak şöyle dursun, aranıp sorulmaz bile. Çünkü onun bu aracı yapması, adam değil etmek kesilmesi içindir.

Bıçağı imal eden, yapan değil; onunla cinayet işleyen, adam öldüren suçludur. Ekmek bıçağıyla adam öldüren kişi, onu yapılaş gayesinin dışında kullanmıştır. Bu yüzden de bıçağın ustası değil, onu başka birinin kalbine saplayan adam suç işlemiş sayılır. Yani **kötü olan, bıçağın yapılması değil, onun kullanım şeklidir.**

ATEŞ OLMASAYDI?

— Bir başka örnek verelim. Ateşi düşününüz. Faydalı mıdır, zararlı mıdır?

Ateşin yaratılmış olması, varlığı, insanlar için ne kadar gereklidir, değil mi? Ateş olmasaydı, medeniyet ne büyük kayıplara, noksanlıklara uğrardı. Ama madem ki ateş çok faydalıymış, varlığı insanlar için gerekliymiş ve güzelmış diye, gidip içine elinizi sokarsanız, kötü bir iş yapmış olursunuz. Daha doğrusu ateşi kendimiz hakkında kötü yapmış olursunuz. Böylece herkese faydalı olan ateş, size zararlı olur. Yani sizin yanlış ve kötü kullanışınız, ateşi sizin için zararlı hale sokmuş oldu. Yoksa, aslında ateş de çok faydalı ve gerekli bir şeydir. öyle olduğu içindir ki ateşin yaratılması da güzeldir...

● Ateş yangına dönüşürse âfet olur. Fakat suç ateşin yaratılmasında mı, tedbirsiz ve ihmalcı insanlarda mı?

ŞEYTAN'IN YARATILIŞI ÇİRKİN DEĞİL

— Şimdi gelelim Şeytan'a.. Peki onun yaratılması, güzel mi olmuştur, çirkin mi? Şeytan'ı Allah niçin yaratmıştır? Hep kötülük yapsın da insanlara günah işlettirsin diye mi?

Önceki misallerin ışığında düşünebilen bir kaç öğrencim hemen ellerini kaldırıp cevap verdiler. Hemen hemen Şeytan'ın yaratılış hikmetini yakalamışlardı. Konuşa, konuşturma vardığımız ortak sonuca göre, Şeytan'ın yaratılışı da aslında kötü, çirkin ve gereksiz değildi.

Allah, Şeytan'ı da bir sebeple, hem de çok faydalı ve lüzumlu bir sebeple yaratmıştı. Çünkü O, kullarını seviyordu. Kullarının iyi, faydalı ve dolayısıyla de Cennet'e layık olmalarını istiyordu. İşte Şeytan, bu isteğe aracılık yapacaktı. İnsanların iyiliğini, sevabını artıracak; onların, Allah'a layık kullar olmalarını sağlayacaktı.

Çünkü Allah insanı, hem yükselmeye, hem de alçalmaya müsait bir varlık olarak yaratmıştır. Yani insan isterse, peygamberlere komşu olabilecek bir yüce makama kadar çıkabilir. Ama yine insan, isterse kendini hayvanların seviyesine kadar, hatta ondan da aşağılara kadar düşürebilir. İşte bu düşme ve kalkıp yükselme çizgisinde Şeytan, insanın işine yarar. Onu dinlemedikçe, onun içine attığı kötülöklere direndikçe veya aksini yaptıkça, insan yücelir, yükselir, melekleşir, hattâ onları bile geçip peygamberlere komşu olabilecek bir mânevî makama çıkabilir. Amma, Şeytan'ı dinlerse, onun içine attığı kötülökleri yaparsa, düşer, alçalır, hayvanlaşır, hattâ daha aşağılara düşüp şeytanlaşır. İnsan şeytanı haline gelir. Zaten böylelerinin çoğalması sebebiyle günümüzde esas Şeytan çok rahattır. Hattâ bazan en çok tatil yapan Şeytan olmaktadır. Çünkü onun vazifesini gönüllü yüklenip zevkle yapan insanların sayısı artmıştır. Şeytan da yan gelip yatmakta, keyfine bakmaktadır.

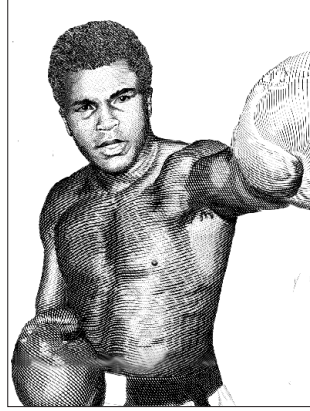
ŞEYTAN, BOKSÖRLERİN KUM TORBASİ GİBİDİR

Demek, nasıl ekmek bıçağıyla ekmek kesmek gerekir, çünkü o maksat için yapılmıştır. Ateşle de yemek pişirmek gerekir, ama elimizi sokarsak acıyla kıvrandırır, çünkü kullanma yeri bu iş değildir.

Şu halde **Şeytan'ın da yaratılış sebebi, onu dinleyip peşinden gitmemiz değil; her gelişinde onu kovmamız, dediklerinin tersini yapmamızdır.** Bu bakımdan şeytan, boksörlerin kum torbasına benzemektedir.

Dikkatli, uyanık bir boksör için kum torbası çok güzel ve faydalı bir antrenman aracıdır. Onu yumrukladıkça, kasları gelişir, nefesi açılır, kabiliyeti artar. Zaten kum torbasının da işi budur. Boksörün antrenman yapıp gelişmesi için yapılmıştır. Ancak, dikkatsiz bir boksör için kum torbası zararlı olabilir. Çünkü çalışma sırasında, birine laf yetiştirmeye çalışırken, ya da bir başka şeye dikkat ederken torbaya anında yumruk vuramazsa, torba kendisini yumruklar, yüzünü dağıtabilir. Şimdi böyle şaşkın bir boksör, "Kum torbası çalışma salonundan çıkarılsın, çünkü çok zararlıdır" dese doğru mudur?

Kendisi için kum torbasının zararlı olduğu doğrudur, ama bu sadece kendi kötü kullanışı sebebiyledir. Dikkatli bir boksör için çok faydalıdır. Demek nasıl kullanacağını bilmeyen, ya da bildiği halde dikkat etmeyen kişi, kum torbasını kendisi hakkında zararlı hale getirdi.

● Boksörler kum torbası ile antrenman yapar. Kum torbasında çalışmayan boksör, rakibi karşısında kolayca nakavt olur.

İşte, çocuklar, Şeytan da bizim kum torbamızdır. Bizler onu her gelişinde dediklerinin aksini yaparak kendimizden uzaklaştırıp, kovsak; o bizim için çok faydalı, lüzumlu ve güzel bir şey olur. Çünkü onun her dinlemediğimiz fısıltısı, her uymadığımız işi sebebiyle sevap kazanırız, mânen yükseliriz.

Ama şaşkın boksörün işi gibi, onu dikkatsiz ve dağınık bir halde karşılarsak, sözlerine uyarsak, günah kazanırız. Böylece Şeytan'ı kendi hakkımızda kötü ve zararlı hale getirmiş oluruz.

Hadi bakalım, kimler dikkatli ve işini bilen boksör gibi olacak, yani Şeytan'a her gelişinde yumruğu yapıştıracak ve kimler ondan yumruk yiyip perişan kalacak? İşte dünya imtihanının en önemli macerası budur. Fakat Şeytan'dan yumruk yemek, bir insanın yumruğunu yemekten çok daha kötüdür. Çünkü **Şeytan'ın yumruğu yüzümüzü gözümüzü değil, daha da önemlisi ruhumuzu, vicdanımızı, kalbimizi gönlümüzü, dolayısıyla da imanımızı zedeler, yıpratır, sakatlar.**

ŞEYTAN'IN GÖNÜLLÜ ASKERLERİ

Hep Şeytan'ın peşinde gezip onun askeri olan insan, insanlıktan istifa etmiş, başka bir mahlûk olmuş sayılır. Ama bazıları böyle başka bir mahlûk olmaya gönülden razıdırlar. Niçin acaba? Çünkü bunların yaratılışları bozulmuş, temel özellikleri kaybolmuştur. Artık insanlıktan istifa etmişlerdir. İyilik yerine kötülükten zevk alırlar. Allah'a itaat etmekten fazla, Şeytan'a tâbi olmaktan hoşlanırlar. İşte böylelerinden biri, Şeytan'ı merak edermiş. Ama sevdiğinden merak edermiş... Bu kötülük sembolü varlık nasıl bir şeydir, işini nasıl yapar, insanları nasıl etkiler? diye düşünüp dururmuş... Bir gün karşısında acayip bir varlık peydahlanmış... O da biraz korku, biraz şaşkınlık, biraz da hayretle sormuş:

— Sen kimsin?

— Ben Şeytan'ım.

— Allah, Allah! Şeytan'sın ha! Seni gördüğüme çok sevindim. Ben seni hem çok sever, hem de çok merak ederdim. Tanıştığımıza nasıl sevindim, bilemezsin... Ancak senden bir ricam var...

— Nedir?

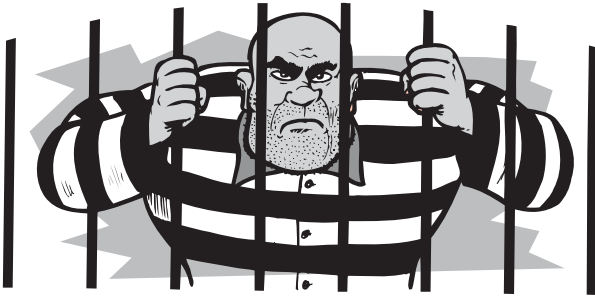
— Ben seni merak ettiğim kadar, senin nasıl çalışıp, insanları günaha nasıl sevkettiğini de merak ediyorum. Bugün beni de yanında dolaştırır, neler yaptığını gösterir misin?

— Hay hay, demiş Şeytan... Ve düşmüşler yola... Bütün kötülük ve günah yollarını, insanları nasıl günaha ve kötülüğe kışkırttığını göstermiş Şeytan...

Günahtan zevk alan adam, Şeytan'ın arkadaşlığından çok memnun... Akşam olunca, Şeytan, eh, hadi bakalım, şimdilik bu kadar demiş... Adam çok memnun, âdeta ayrılmak istemiyor. İsteksiz isteksiz,

— Peki demiş, ama sana son bir sorum olacak, bunun da cevabını ver, ayrılmadan.

— Sor, demiş Şeytan.

● Bazı insanlar şeytanın gönüllü askerleridir. İyilik yerine kötülükten zevk alırlar.

— Üzerinde çeşit çeşit ipler, halatlar görüyorum. Nedir bunlar, ne işe yarar?

Şeytan gülmüş gevrek gevrek ve demiş ki:

— Ben bunlarla yoluma, izime getireceğim insanları bağlar çekerim.

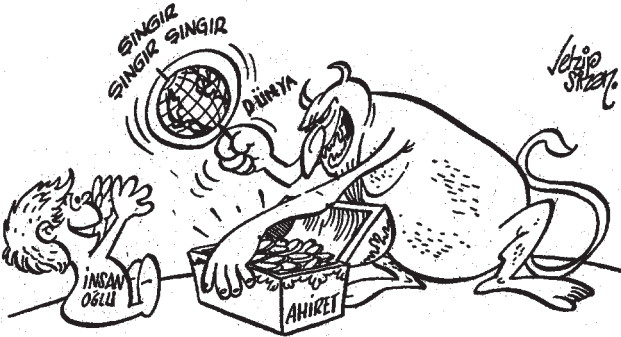
Adam biraz da şaşkın söylenmiş:

— Ama beni bir gün boyu gezdirdin peşinde... Fakat hiç bunlarla bağlamadım...

Şeytan gözden kaybolmadan önce, şöyle deyivermiş adama:

— Ben gönülsüz ve isteksiz olanları peşimden getirmek için takarım bu ipleri... Zorlamak için kullanırım halatları... Ama sen ve senin gibiler zaten benim gönüllü askerlerimdir. Niçin bağlayayım onları, neden iplayeyim. Kendiliğinizden geliyorsunuz ya.

Ya, işte böyle... Şeytan'ın işini kolaylaştıran, hemen hilelerine kanıp peşine düşenler var. Ne yazık. Önce de söylediğim gibi, bazıları daha da kötü... Şeytan'ın çekmesine, kötülükleri hatırlatmasına da gerek kalmadan kendileri kötülüklerin peşine düşüyorlar. Hattâ diğer insanları da kötülüklerle çekerek, Şeytanlık görevini üstleniyorlar. Böylece de Şeytan gönül rahatlığıyla tatile çıkıyor. Uzun uzun tatil yapıyor. Ne yazık böyle insanlar için...

— AL ŞUNU!.. VER BUNU!..

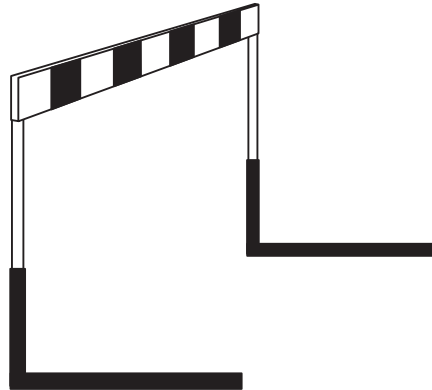
DÜNYA İMTİHANINDA ŞEYTAN ENGELİ

— Oysa ki Şeytan, hayat yolunda önümüze konulmuş bir önemli engeldir. Hayat da bir yarış ve bir imtihandır. Engelli yarışlar vardır ya onlar gibi... Bakalım kim engellere takılıp düşecek, kim atlayıp geçecek ve hedefe gidecek...

Siz, hiç askerlerin eğitim alanlarındaki engelleri gördünüz mü?

Çeşit çeşit, kısım kısım engeller sahayı doldurmuş. Bakıyorsunuz bir yükseklik var, oradan atlamak gerekiyor. Bir başkası, derin bir çukur, atlayıp tekrar çıkmak gerekiyor. Diğer yanda merdiven var, tırmanmak gerekli ve bunun gibi bir sürü engel... Bunları eğitim yapan askerlere eziyet olsun diye koymamışlardır elbette... Her engel, eğitim yapan askerin bir organını, bir kasını, bir hareket kabiliyetini artırıp geliştirmeyi sağlıyor. **Pentatlon** sahası denilen bu eğitim yeri, nasıl askerlerin güç ve kabiliyetlerini geliştirip dolayısıyla da başarılarını artırıyorsa; işte hayat meydanında da bazı engeller, imanlı insanların inançlarını ve ahlâklarını güçlendirmeye yarıyor.

İşte bu engellerden biri de Şeytan'tır. Hem de en büyük engellerden biri. İnsanın içindeki nefis,

● İnsanın kabiliyeti önüne çıkan engelleri aşması nisbetinde gelişir.

yani kötülükleri isteyen, arzulayan güçlü duygu da, Şeytan'ın en büyük desteği... Bu birleşik şer kuvvetlerine karşı dayanıklı olmak, dirençli bulunmak gerekir. Aksi halde antrenmansız bir sporcu gibi bu engellere takılıp kalmak işten bile değildir.

Şeytan'ı ve hilelerini bilenler ve daima ona karşı tetikte durup mücadele edenler, Şeytan engelini rahatlıkla atlayıp geçerler. Ancak, her antrenman gibi Şeytan'a karşı olan mücadelede de biraz yorgunluk ve ter vardır elbette. Ancak o engeli aşmış, Şeytan'ın hilesine mağlup olmayınca öyle zevkli bir başarı lezzeti elde edilir ki, gerçekten tadmaya değer. Çünkü bu, insanın kendisinin imtihanıdır. İradesini, dayanıklılığını bizzat ölçmesi demektir. İrade gücünün, sağlam duygularının ve imanının imtihanını vermiş olmanın huzuruna hiçbir zevk denk değildir.

ŞEYTAN'IN EN BÜYÜK TUZAĞI

— Hocam, Şeytan'ın hileleri dediniz, nedir bunlar? İnsanlara karşı nasıl tuzaklar kurar Şeytan?

— Soru çok güzel, fakat bizim zamanımıza sağlamayacak kadar uzun... Ancak sizlere Şeytan'ın enteresan bir hilesini söyleyeyim:

Şeytan, insanları kötülük ve günahla devam ettirebilmek için, bazan, kendi varlığını bile inkâr ettirir. Yani günahkâr insan der ki, Şeytan diye bir varlık yoktur. Böylece de kötü bir varlığa uymuş olma duygusundan kendini kurtarır, rahat rahat günah işler. Demek ki, onun birçok hiylesinden biri de kendi varlığını inkâr ettirmesidir.

Bu açıklama üzerine sınıfın zeki öğrencilerinden biri, hemen atılarak,

— Hocam, Şeytan, tevâzu gösteriyormuş meğer...

— Niçin?

— Siz başka bir dersimizde anlatmıştınız ki, Şeytan, gururu ve kendini beğenmişliği sebebiyle Allah'ın lânetine uğradı, kovuldu. Bu da gururun, benliğin, bencilliğin ne kadar kötü bir huy olduğunu gösterir. Aslında **gurur ve kibir, böbürlenmek gibi huylar Şeytan'ın; tevâzu, alçakgönüllülük ise peygamberlerin ortak özellikleridir.**

Fakat şimdi de Şeytan'ın kendi varlığının inkâr edilmesine bile razı olduğunu, hattâ bunu kendisinin istediğini söylediniz. Birinin kendisinin inkârını ve kabul edilmemesini istemesi tevâzu ve alçakgönüllülük değil midir? Şeytan da bunu yapmış olmuyor mu?

— Hayır, yavrum, bunu yapmış olmuyor. Tam tersine kendisini inkâr perdesiyle saklayıp, insanları daha çok peşinde gezdirmek ve te'sirinde tutmak istiyor. Çünkü, **Şeytan'ın varlığını bilen ve kabullenen kişi, ondan ve hilelerinden korkar, kaçınmak ister... Ona karşı dikkatli durur. Ama onu inkâr eden böyle bir dikkati göstermez. Çünkü, kendisinden kaçınılacak bir varlığın olmadığını sanıyor.** Böylece de Şeytan tevâzu gösterip ortadan çekilmiş, kendi varlığını gizlemiş olmuyor; daha çok iş yapmak için bir tuzak kurmuş oluyor... Bunun tevâzu ile bir ilgisi yoktur. Ancak akla gelmedik bir hiledir bu...

Şunu da unutmamak gerektir ki, Şeytan'ın varlığını bilen ve inanan bir insan, onun şerrinden korkup uzaklaşmak ister, dikkatli olur. Her vakit, Şeytan'ın ve nefsinin kötülüklerinden kendini koruması için Allah'a dua eder. Ama ona inanmayan böyle bir yakarış için ihtiyaç duyabilir mi?

Demek ki, nasıl meleklerin varlığına inananlar onlara benzemek isterler. Onlar gibi günahsız ve temiz,

masum varlıklar olmaya çaba sarfederler. Ama meleklerin varlığını kabul etmeyenler, böyle kendilerini benzetebilecekleri örnek bir varlığı inkar etmiş olurlar. Başka bir deyişle, meleklerle inanan, onlara benzemek için uğraşır, melekleşir. Şeytan'ın varlığını kabul eden de, onun kötülüklerinden uzak durmaya, hilelerine kapılmamaya gayret eder. Zaten Şeytan'dan ve onun kötülüklerinden kaçmadan, melekleşmek mümkün mü? Önce kötülükten kaçacaksınız. Kaçtığınız her kötülük bir ibadet sevabını size kazandıracaktır.

Demek ki, şimdi parolamız, **“Kaç ve kazan”** olacaktır. Kaçabildikten sonra, günahların çokluğu, insanlara sadece daha fazla sevap kazandırır.

● Kaçabildikten sonra, günahların çokluğu insana sadece daha fazla sevap kazandırır, insanlık kalitesini artırır.

ASLI'LAR ASLINA DÖNECEKTİR

Birkaç gün sonra, “Şeytan tevâzu mu gösteriyor?” diye soran öğrencim Aslı, bana geldi. Onu dikkatinden dolayı çok severdim. O derste de: “Aferin, sen ideal bir Müslüman olacaksın” demiştim.

Geldi ve âdeti olmadığı üzere pek tutuk olarak, biraz da utanarak şöyle dedi:

— Hocam, geçen gün derste bana iyi bir Müslüman, ideal bir Müslüman dediniz. O günden beri hep düşünüyorum. Galiba ben, olmadığım gibi görünüp sizi aldatıyorum. Bunu da düşündükçe huzursuz oldum. En iyisi, gerçeği size söyleyip rahatlamak istiyorum.

— Nedir gerçek? Söyle ama, benim düşüncemi değiştiremezsin. Senin kadar temiz yürekli, çalışkan, terbiyeli, dinî konulara meraklı bir insandan başka türlü olamaz. Ben kolay kolay fikrimden vazgeçmem, ama sen yine de söyleyeceklerini söyle...

— Hocam, bilmiyorum ama, ben normal bir Müslüman bile olamam herhalde. Çünkü, birtakım şeyler yapı-

yorum ki, bunlar herhalde dinimize uymuyor. Meselâ ben mayo giyip denize giriyorum. Üstelik namazlarımı da tam kılamıyorum.

— Bak Aslı. Bu düşüncelerini tebrik ederim. Çünkü kendini kontrol edebiliyorsun. Yaptıklarını değerlendirebiliyorsun. İfadelerinden anlaşıldığına göre de, kötü gördüğün şeylerden üzgünsün, iyiliğe hevesli ve meyillisin. Bunlar güzel şeyler, ayrıca da imanın ve İslâmiyet'in etkileridir. Demek ki seni iyi bir Müslüman olarak görmekle fazla da yanlış bir şey yapmamışım.

Ayrıca, “günahsız bir Müslüman” düşünmek mümkün değildir. Her Müslümanın ufak tefek de olsa hatâsı, kusuru, günahı vardır. Çünkü onlar da insandır, melek değildirler... **Ancak Allah, kullarını değerlendirirken, onları hemen bir-iki günah için Cehennem'e atmaz. Günahlar ve sevaplar tartılacak, hangisi ağır ve fazla gelirse, diğerleri sayılmayacaktır.**

Bir başka husus da, günahlar sizin karnelerinizdeki notlar gibidir. Bir dersin zayıfı diğer bir dersin iyi notunu etkilemez. Diyelim ki bir öğrenci Türkçeden zayıf almış. Buna bakarak matematikten de zayıf verilmez.

Öğrenci sadece zayıf aldığı derslerden ikmale alır, diğerlerinden geçmiş sayılır. Aynen onun gibi, namaz, oruç, ahlâk kuralları, kötülüklerden kaçma gibi şeyler birer derstir. Bakalım, kaçından geçip, kaçından ikmale kalacağız? Ama çoğunluk ve mühim dersler iyi ise, bazan, durumu ve şartları da gözönünde bulundurarak öğretmenler kurulu bir-iki zayıfı kurtarabilir.

Allah da afvedicidir. Peygamberimizin şefaati vardır. O da kimsenin Cehennem'e gitmesini istemiyor. Onları da düşünerek ümitsiz olmamak gerekir. Ancak, kurtuluş yollarına bakarak gevşememek de lazım tabii... Aksi halde

zayıfını kurtarmaya çalışmayan öğrencinin durumu gibi, böyle bir insanın durumu da afva layık görülmez.

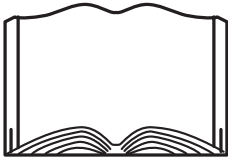
Önemli olan, kötülüklerden üzülme, pişman olmaktır. Günahları kötü gören ve onları yaptığı zaman üzülüp ağlayan kişi, o günahını temizlemiş olur. Ama bir daha yapmamak şartıyla. **Yapılan günahlardan dolayı ümitsizlik içine düşmek yanlış**tır. Çünkü, Allah'tan ümit kesmek de büyük bir günahdır. Rahmeti, afvı sonsuz bir Yaraticımız var...

Aslı, sen kötülüklerden kaçmaya çalış... Kaçamadıklarının üzüntüsünü yüreğinde duy ve bir daha yapmama-ya çalış. İbadetleri tam yapma niyetini, günahlardan daha fazla kaçma niyetini de içinde taşı. Niyetin bu olsun.

Böyle görüyorum ben seni ve bunun için de gerçek bir Müslümanmın diyorum.

— Çok teşekkür ederim öğretmenim, beni büyük bir dertten kurtardınız, İnşallah yapamadıklarımı da yapar, ideal bir Müslüman olurum. Bu açıklamalarınızdan sonra, gerçekten iyi bir Müslüman olabileceğimi anlamış bulunuyorum.

Aslı, buruk ve tutuk halinden kurtulmuş, gözleri gülmeye başlamıştı. Aslı'lar aslına dönecektir ümidim, bugün bir daha canlanıp yeşerdi... Sağol Aslı...

● Âhirette günahlar ve sevaplar tartılacak, hangi taraf ağır gelirse, insan ona göre karşılık görecektir.

KADIKÖY VAPURUNU KAÇIRAN ADAM

İslâm'ın her emrini bir derse benzetiyorum. Birçok soruların içinden böylece rahat çıkılıyor. O zaman “Kırâmen Kâtibin” meleklerinin verdiği günah-sevap defteri de karne misali oluyor tabii... Sınıfı geçmek Cennet, sınıfta kalmak ise Cehennem...

Bu misalin en çok işime yaradığı bir günü hiç unutamam. Çünkü o gün, bana hâlâ devam eden bir dost kazandırmıştır.

Orta birinci sınıflara namaz konusunu anlatıyorum. Namazın faydalarını anlatarak konuyu bitirdiğimde küçük Hülya'nın gözleri bulutluydu. Dikkatimi çekti. Çünkü her zamanki gibi atak ve dikkatli değildi.

Yanılmamışım. Teneffüse çıkarken arkamdan geldi ve daha da nemlenen gözleriyle ve gayet kısık bir sesle sordu:

— Hocam, namaz İslâm'ın şartlarından biridir değil mi?

— Bak şimdi Hülya'ya... Kaç derstir bunu anlatıyoruz ya...

— Hocam, bu temel bir şart ve Allah'ın emri olduğuna göre, yapılmalıdır. Ama çoğu kimseler yapmıyorlar. Onların durumu ne olacak?

— Yapmayanlar namaz dersinden ikmale kalıyorlar. Eğer, sonradan kaza etmezler ve Allah'ın da afvını elde edemezlerse, bunun cezasını çekeceklerdir.

— Nerede çekecekler?...

— Âhiretin ceza yeri Cehennem'dir...

Hülya, teşekkür edip uzaklaşırken ben bu sorulara bir mânâ verememenin şaşkınlığı içindeydim. Çünkü zeki ve çalışkan bir öğrenciydi o.

Ne var ki birkaç gün sonra yine beni bir teneffüs saatinde ve oldukça dar bir vaktimde buldu. Aşağı yukarı benzer soruları sordu. Anlamak istiyordu ki, namazını kılmayan kişi, eğer ahlâk bakımından gayet mükemmel ve üstün olsa da mı, yanacak Cehennem'de? Ama çok mükemmel bir insan, herkesle iyi geçiniyor, haksızlık yapmıyor, haram yemiyor, çoluk çocuğu için her türlü fedakârlığa katlanıyor, orucunu bile tutuyor vs...

Ben sözünü kestim ve dedim ki:

— Hülya, şimdi bu beş dakikada yapacak işlerim var. Daha önce de anlattığım gibi, böyle biri, birçok derslerden geçen, ama meselâ matematikten ikmale kalan öğrenci gibidir. Bir başka iyiliğiyle bundan kurtulamaz.

Fakat, her nedense o kafasını namazın cezasını takmıştı. Yine aynı soruyu sordu:

— Yâni Hocam, sonunda mutlaka Cehennem'de ceza çekecek mi, böyle biri?...

Ben daha fazla açıklamaya girmedim, zaten zamanım da yok. Hemen kısa ve kestirme cevabı yapıştırdım, merakla ve ağlamaklı gözlerle bakar Hülya'ya:

— Evet, böyle biri cezasını çekecektir.

Hepten gözleri yaşaran ve heyecanlanan bu yavrucağın durumu iyice dikkatimi çektiği için de, hemen ekledim:

— İmanlı ve ahlaklı bir insan olduğu için, sonunda yine Cennet'e dönecek ama...

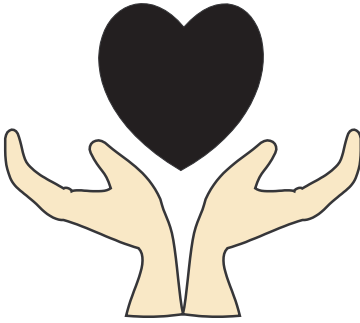
— Fakat, Hocam, bu adam her iyi ve güzel şeyi yapıyor. Çok iyi bir insan aslında. Namaz kılanları da seviyor ama, kendisi kılmıyor.

— Peki bu kadar iyi huylu, sevilen, sayılan bir Müslüman'ın niçin namazını kılmıyor? Bütün bu güzel işleriyle birlikte onu da yapsın, böylelikle iyilikleri tamamlansın. Yoksa **Kadıköy vapurunu kaçırın adam** gibi olur.

— Ne demektir Hocam, Kadıköy vapurunu kaçırmak?..

— Bak Hülya, bir adam düşün... Tâ kalkıp Van'dan geliyor. Günlü, saatli bir iş için... Diyelim ki İstanbul Adliyesi'ndeki mahkemesine yetişecek, saat onda... Bütün işler yolunda gidiyor. Van'dan kalkıp gelen adam en seri ve sür'atli vasıtalarla aktarmalı döndermeli yetişiyor Kadıköy'e. Saate bakıyor, sekiz. Eh, daha iki saati var. Yarım saatte vapurla karşıya geçecek ve Adliye'ye rahatlıkla yetişecek, dâvâsında bulunabilecek. Adam biraz bu sevinçle, biraz da bu hızlı yolculuğun verdiği yorgunlukla oturuyor bekleme salonundaki kanepeye. Oturuyor, ama dalıp gidiyor... Gözlerini açtığı zaman saat onbirdir. Ne dâvâ kalmıştır, ne de yapacak başka bir şey. Bütün yorgunluğu ve koşturmacası da boşuna gitmiştir üstelik.

İşte, bütün iyilikleri, güzellikleri yapan, her günah-tan kaçan, orucunu tutup da namazını kılmayan adam buna benzer. O da bütün hayat yolculuğunda herşeyi yapıyor, ama asıl sonunda en önemli sonu unutuyor. Demek ki, namazını kılmayan iyi kimseler, bu Kadıköy vapurunu kaçırın adam gibidirler diyebiliriz. Kaçırdıkları dâvâyı kaybedebilir, bu sebeple ceza bile alabilirler.

Hülya, Kadıköy vapurunu kaçıran adam diye mırıldanarak uzaklaşırken, ben düşünüyordum ki, herhalde kendisi için soruyor bunları...

Ama birkaç gün sonra, okula bir ziyaretçim geldi. Nöbetçi öğrenciler haber verdiler.

— Buyursun gelsin, dedim. Fakat öğrenciler ziyaretçinin beni aşağıda yalnız görmek istediğini söylediler. Hayırdır inşaallah diyerek indim kapıya. Herhalde bir velidir diye düşünüyordum. Sempatik ve güleryüzlü, orta yaşlı bir adamla karşı karşıyayım. Bir türlü hatırlayamıyorum. Ancak o çok samimi bir dost gibi tebessümünü artırıyor. Selâmlaşıp el sıkışıyoruz.

— Affedersiniz, sizi tanıyamadım, diyorum...

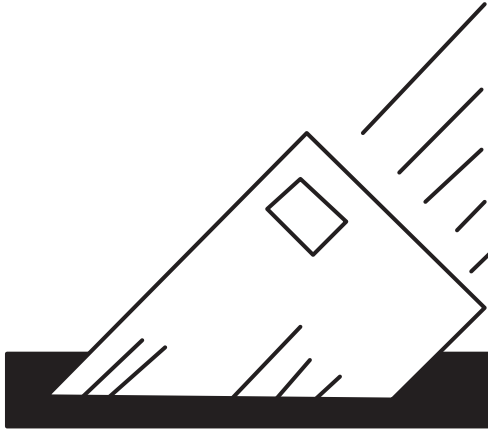
O biraz daha gülerek:

— Beni ilk defa görüyorsunuz ama, giyaben tanırırsınız, diyor. Ben zihnimi zorlayıp hatırlamaya çalıştığım sırada da merakımı gideriyor:

— Ben, Kadıköy vapurunu kaçıran adamım, diyor...

İsabet ki, bir saatlik dersim boş... Konuşuyoruz. Hatta anlaşıyoruz. Ve anlıyorum ki, Hülya, babasını çok sıkıştırmış, namaz kılsın da Cehennem'de yanmasın diye. Çünkü kendisi ve annesi, birlikte namaza başlamışlar. Evin tek çocuğu olarak, çok istiyormuş Cennet'te birlikte olmayı... Kendisi ikna edemeyeceğini anlayınca da, babasını bana yollamış...

Aydın Bey, ayrılırken çok memnun olduğunu söylüyor ve bundan böyle Kadıköy vapurunu yakalayan adam olmaya söz veriyordu...

ESENGÜL'ÜN MEKTUBU

Sevgili Hocam, Sizin güzel izahlarınıza hep sorularla, şüphe dolu sorularla karşılık veriyoruz. Ne olur bana kızmayın, kırılmayın.. Ben, aslında inanmak istiyorum. İnanıp da kurtulmak istiyorum. İnanmadan huzur bulamayacağımı çok iyi biliyorum.

İnancın içimde bir gül gibi açıldığı zamanlar olmuyor değil. O anlar benim en mutlu anlarımdır. Bu güzel mutluluğu size borçlu olduğumun da farkındayım.

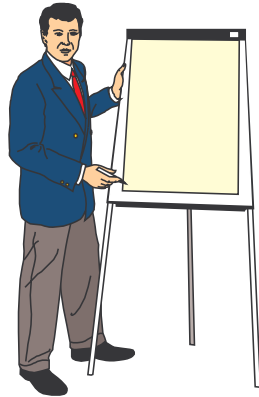
Fakat ya o sorular, ya o şüphe dolu sorular da ne oluyor diyeceksiniz? Siteminizde, hattâ kızmanızda haksız de değilsiniz. Ancak, şunu bilmenizi isterim ki, sizin içimde kurduğunuz inanç dünyasını bombardıman eden, yıkıp mahveden te'sirlerden henüz kurtulabilmiş değilim. En başta âilem, bana, "Gençliğini yaşa, bu bilgiler, bu fikir ve inançlar, seni yaşama sevincinden koparacak" diyorlar.. Arkadaşlarım, "Ölüm ve âhiret kokuyorsun"

diyorlar... Okuduğum kitaplar, seyrettiğim filmler Allah'tan değil, tabiattan; imandan değil, maddeden; Hz. Adem'den değil, evrimden, maymundan bahsediyor.

Değerli Hocam, sizin âdeta çırpınırcasına olanca şefkatinizle anlattığınız konular bizi kurtarmak içindir, biliyorum. Ama şunu da biliyorum ki, yaptıklarınızı yıkmaya çalışanlar, bozmaya uğraşanlar var. Hem de pek çok ve kalabalıklar... Hem de müthiş bir teşkilât halindeler, sanıyorum.

Bütün bunlara karşı direnebilmemiz, iman ve İslâm'ın yanında olabilmemiz ne kadar zor, takdir edersiniz... Üstelik ben bir genç kızım artık... Bunun da ayrıca bir başka zorluk sebebi olduğunu sanırım kabul edersiniz. Ama bütün bu zorluklara karşı size bakarak direncim artıyor, kendimi güçlü hissediyorum. Peygamberimiz bir tek kişi olarak başladı İslâm'ı yaymaya demiştiniz, bunu hiç unutmuyorum. Ve üstelik ben bir tek kişi değilim.

Ayrıca, size bakıyorum. O kadar rahat ve sevinçli ders anlatıyorsunuz ki, sanki bütün dünya âlem sizin gibi düşünüyor, herkes sizi destekliyor. Bu da hoşuma gidiyor ve herhalde imanın gücü diyorum. Çünkü böyle bir morale bizleri kurtarmaya çalışıyorsunuz. İyi ve mükemmel birer Müslüman olmamızı istiyorsunuz. Bu yüce ve kutsal çabanızı takdir etmemek, duygularınıza katılmamak mümkün mü? Emin olunuz ki, bazı geceler sabahlara kadar uyuyamıyorum ve devamlı sizinle konuşuyorum. Size derste sorup söyleyemediklerimi söylü-

yor, içimi açıyor, derdimi döküyorum... Niçin size?

Çünkü, hiçbir ardniyet beslemeden, gizli hesap yapmadan siz yaklaşıyorsunuz bana. Sizde ana-babamın yakınlığını buluyorum. Kimbilir kaç gece sabahladım sizinle konu-

şarak... Ve kimbilir kaç gecem hıçkırıklarla düğümlendi, gözyaşlarıyla son buldu... Fakat bu hıçkırıklar ve gözyaşları benim mutluluğumdur ve derslerimin, bunalımlarımın bitmesiydi.

... Sizden, derslerinizden, güzel öğütlerinizden nasıl kopacağım, nasıl ayrılacağım?.. Bu ayrılışın düşüncesi bile ne kadar dayanılmaz? Keşke okulumuz üç yıl değil, altı yıl olsa ve keşke hiç bitmese...

Fakat, sevgili Hocam, ayrılacağımız şu günde size söz veriyorum ki, öğrettiklerinizi unutmayacağım. Zaten onlar özel bir defterde cümle cümle not edildi. Ve o kadar okundu, anlatıldı ki... Birçoğu ezberimdedir. Ve yine söz veriyorum ki, o güzel ölçüleri, prensipleri yaşamaya, uygulamaya çalışacağım.

Sevgili Hocam, emeklerinizin boşa gitmediğine inanmanızı isterim. Benim gibi düşünen çok öğrenciniz olduğunu da biliniz ki, bizden sonrakilere de aynı şevkle güzel gerçekleri anlatınız.

Değerli Hocam, size ve anlattıklarınıza lâyık olabilmemiz için bize dua ediniz. Hakkınızı helâl ediniz. Bütün bu duygularımı size sözlü olarak ifade edebilmeyi ne kadar isterdim. Ama bu o kadar imkansız bir şey ki... Bu perişan sayfaları bile ne kadar zor yazdığımı bilemezsiniz.

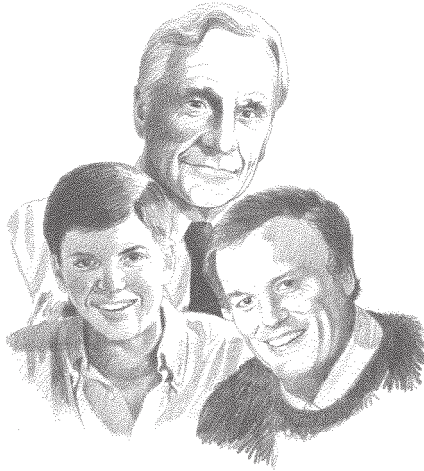
Üstelik gözyaşlarımı ve hıçkırıklarımı tutabilmek büsbütün imkânsız...

Herkesin uykuya daldığı bu sessiz, bu güzel yaz gecesinde bile, söylemek istediklerimin ne kadar azını, ne kadar yetersiz yazabildim. Halbuki başlarken neler neler yazacaktım. İstiyordum ki sözlerim sizin güzel ve doyumsuz üslûbunuza benzesin. Ama sizin için ne kadar az ve ne kadar yetersizdir bu satırlar, biliyorum. Ama, inanıyorum ki, siz, o engin hoşgörünüzle beni anlayacak ve bu perişan ifadelerimi kabul edeceksiniz.

Sözlerimi bitirirken, tekrar en derin saygılarımı sunar, ellerinizden öperim benim sevgili Hocam...

Size hiç lâıyk olmayan öğrenciniz

ESENGÜL...

● Dünya mutluluğu ve birlikteliği gelip geçicidir. Önemli olan ahirette de mutluluk ve birlikteliği kazanmaktır.

MEDENİYET VE BAŞPARMAK

Medeniyetler başparmağın eseridir.

Bir gün lise birinci sınıftaki dersime girdim. Bir konuya dikkatlerini çekmek istiyordum. Kürsüde bir süre ayakta durdum. Herkes değişik birşeyler beklemeye başlamıştı ki, şöyle dedim:

— **Medeniyet, başparmağın eseridir.**

Bütün sınıf hayret dolu bakışlarını yüzüme dikti. Çıt çıkmıyordu. Soran ve açıklama bekleyen gözlerin sabrı bitmek üzereydi ki, “Evet,” dedim, “**İnsanlık medeniyetin nimetlerini başparmağa borçludur. Başparmağın diğer parmaklarla birleşip iş görebilecek vaziyette olmasıdır ki, insana diğer varlıklar üzerinde üstünlük imkânını veriyor.**” Bunu ben söylemiyorum. Medeniyet tarihinin fikri budur.

Gerçekten de birçok hayvanların parmakları yoktur. Parmakları olanlarda ise, başparmak insanda olduğu gibi elin diğer parmaklarıyla uyuşamadığından faydalı bir iş

görecek vaziyette değildir... Akıl ve zekanın ortaya koyduğu bütün plân ve programları teoriden pratiğe fıkirden uygulamaya çıkarırken hep başparmağa muhtaç oluyoruz.

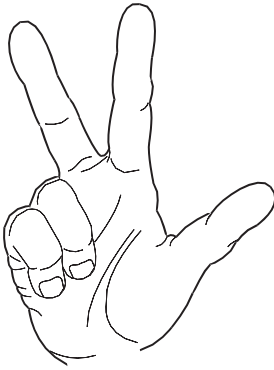
İlmin anası olan yazı yazmayı, vazgeçilmez araç ve gereçlerin yapımını, sanayiin bütün dallarındaki faaliyetleri başarakabilmek için hep ona muhtacıız. Bunların bütünü için de başparmak baş ihtiyaçlarımızdandır.

BAŞPARMAĞIMIZA TEŞEKKÜR MÜ?

Sözüm böylece biterken, herkesin bütün dikkati başparmaklarındaydı. Kimi tutmuş eliyle onu inceliyor, kimi de başparmağını kullanmadan yazı yazmaya çalışıyordu. Dedim ki, “Anlattıklarına itirazınız yoksa, ki öye görünüyor, kimse söz istemedi; öyleyse hemen başparmağımıza teşekkür edelim. Bu çok önemli vazifeleri yapmamıza yardımcı olan ve kıymetini şimdiye kadar hiç düşünüp takdir etmediğimiz bu organımıza teşekkürlerimizi sunalım.”

Sınıftaki ciddi hava bir anda yüzlerde dolaşan tebesümlemlerle gevşedi, hattâ gülüşüp konuşmalar başladı. Çünkü bazı tatlı yaramazlar başparmaklarını dikmiş ve ona teşekkürle başlamışlardı. Kaldırdım birini, söylediklerini yüksek sesle tekrarla, dedim. Önce utanıp sıkıldı, ısrar edince de şöyle dedi: “Ey başparmağım, meğer sen ne önemli bir görev yapmışsın, ben bunu ancak şimdi anlıyorum. Senden özür diler, gecikmiş teşekkürlerimi sunarım.”

Son kelimeyle birlikte sınıftan kahkahalar yükseldi. Bir anda ortalık şamata yerine dönecekti ki, sert bir çıkışla susturdum onları ve konuyu sulandırmayalım, ciddi düşünelim, dedim. Çünkü, böyle çok ciddi konular gayet ciddiyetsiz ve sulu bir şekilde ele alınınca, mes’elenin özü kaybolur. Dolayısıyla de alınacak ibret dersinden eser kalmaz.

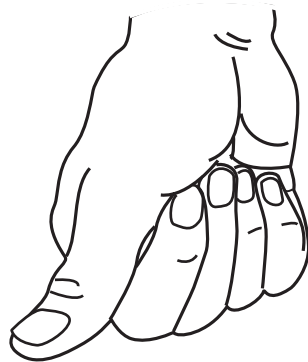
Konu üzerinde düşünenlerin görüşlerini aldıktan sonra, varılan ortak netice şöyledir:

En uygun düzen ve ölçülerle diğer parmakları yaratan, başparmağın da yaratıcısıdır. Çünkü aralarında müthiş bir uyum ve işbirliği vardır. Sonra iki elin de yaratıcısı aynıdır. Zira, iki el arasında da aynı uyum ve paralellik vardır. Birlikte hareket etmek ve

yardımlaşmak için yaratıldıkları apaçıktır.

Bütün bunları kim yapmışsa, kim yaratmışsa; bütün vücudu yaratan da O'dur. İnsan vücudunun dış ve iç organları arasındaki akla hayretler veren uyum ve âhenk de müthiştir. En küçük bir tesadüfe ve şuursuz oluşa yer vermeyecek şekilde yüce bir SAN'ATKÂR'ın erişilmez bir san'at mu'cizesini gösteriyor insan vücudu... Varlığımızın her noktasında Allah'ın taklidi imkânsız san'atlarının parıldadığını görüyoruz.

Öyleyse, **sadece başparmağımız için değil, bütün vücudumuz için, Allah'ımıza, yüce Yaratıcı'mıza şükür borçluyuz.** Zira, en uygun ölçülerle ve en güzel süslerle insanı maddî ve mânevî yönlerden üstün yapan Yaratıcı'mıza karşı minnet borcumuz ödenemeyecek kadar fazladır.

Teneffüse çıktığımızda, sınıf başkanı şöyle dedi:

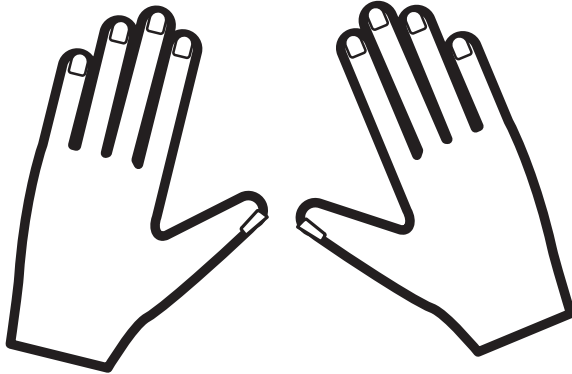
— Hocam, bugün biyoloji dersi yapar gibi başlamıştık ama, sonunda yine imana ve Allah'a döndük...

— Elbette, dedim... İnsan gören bir gözle bakabilirse, bu kâinattaki herşey onu Rabbine götürür. Allah'ına ulaşır. Bunun için bir söz söylenmiş:

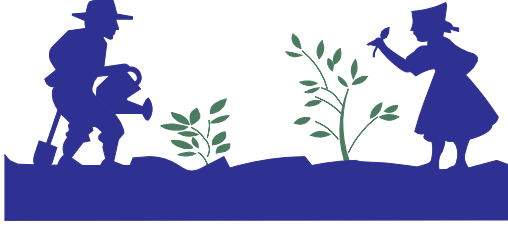
Görenedir görene,

Köre nedir köre ne!..

İnsan bakar kör olmamalıdır. Bakmalı ve bir başparmağındaki ilâhî san'atı da düşünüp imanını güçlendirmelidir.

● Sadece elimizin başparmağı olmasaydı, neler olmazdı? Neleri yapamazdık? Hiç düşündünüz mü?

EN İYİSİ OLMAK

“Allah güzeldir, güzel olanı sever.”

HADİS-İ ŞERİF MEALİ

Bir rehberlik dersinde konuşuyoruz. Öğrencilerimin ilerde seçmek istedikleri meslekleri soruyorum. Sırayla ve çoğu, biraz da çekinerek konuşuyor. Çünkü, önemli bir meslek söyleyince sınıftan bazan hayret, bazan da alaylı uğultular yükseliyor. Arkadaşlarına, söylediği mesleği layık görmüyorlar. Ancak pek azına tepki göstermiyorlar...

Basitçe mesleklere sahipleneni ise, yine küçümsemeyle karşılıyorlar. Sonunda sözü ben aldım ve iyi yapılmak kaydıyla her mesleğe ihtiyaç olduğunu söyledim. İyi bir meslekte iyi olmak, başarılı olmak önemlidir. Yoksa iyi bir mesleği çok kötü yapmak mühim değildir. Aslında her meslek gerekli ve lüzumludur. Ancak insan onu, iyi ve başarılı icrâ etmelidir.

Bu düşüncelerden sonra defterlerine **Douglas Mal-lach** imzalı şu yazıyı yazdırdım:

“Dağ tepesinde bir çam olamazsan, vadide bir çalı ol... Fakat, oradaki en iyi çalı sen olmalısın!

Çalı olamazsan bir ot parçası ol, bir yola neş'e ver...

Bir misk çiçeği olamazsan, bir saz ol!... Fakat gö-lün içindeki en canlı saz sen olmalısın!

Hepimiz kaptan olamayız, tayfa olmaya mecbu-ruz. Dünyada hepimiz için bir şey var. Yapılacak büyük işler var, küçük işler var...

Yapacağınız iş, size en yakın olan iştir.

Cadde olamazsan patika ol!

Güneş olamazsan yıldız ol!

Kazanmak yahut kaybetmek ölçü değildir.

Sen, her neysen, onun en iyisi olmalısın!"

Hangi iş ve meslek olursa olsun, onun en iyisini ve güzelini yapmanın, güzelce yapmanın, aslında Müslüma-na yakıştığını hatırdan çıkarmamak gereklidir. Çünkü, Peygamberimiz bu manayı da içine alan bir güzel sözün-de şöyle buyurmuş:

“Allah güzeldir, güzel olanı ve güzelliği se-ver...”

Bu hadisi de defterlerine büyük harflere yazdır-dım...

— Yukarıdaki sözlerin ve bu hadisın ışığında, şim-di işimiz nedir, ne yap-malıyız?

Bu soru üzerine sınıfın “Filozof” lâkabını verdiği Mehmed şu güzel cevabı verdi:

— Hocam, bu hadisin kapsamı o kadar geniş ki... Bizim bütün hareket ve davranışlarımızdan tutunuz da, gülmemize, konuşmamıza ve eşyalarımıza kadar herşey düzenli ve güzel olmalıdır. Hattâ defterimizi, kitabımızı güzelce kaplayıp temiz tutmamız ve çantamızı düzenlememiz bile bu hadisin manası içine girer bence...

— Aferin Mehmed, sana boşuna filozof dememişler... Elbette, bütün hayatımızı kucaklayan ne kadar güzellik varsa hepsi emrediliyor bu hadisle... Yani, kısacası, **Müslümanın çirkin işi olmaz. Herşey elden geldiğince güzel, iyi ve doğru olacak...**

DEĞİŞMEYEN MODA

Peygamberimiz bunu söylemekle kalmamış, kendisi de bütün hayatı boyunca, en güzeli, en iyiyi, en doğruyu yaşamıştır. O, bizim için değişmez bir modeldir. Hani moda için çizilen modeller vardır. Fakat; bunlar her mevsim değişir. Birbirine zıt ve ters haller de kabul edilip, uygulanır. Peygamberimizin yaşadığı hayatın modası hiç geçmiyor. 14 asır önce yaşanmış olmasına rağmen bugün hâlâ geçerli bir moda... Çünkü onun modelini Cenâb-ı Hak çizmiş... Peygamberimiz, **“Beni Allah terbiye etti,”** diyor. O’nun terbiyesinin üstüne kim çıkabilir? Öyleyse... Allah’ın verdiği bu güzelliğin modası geçmez, eskimez. Yine Peygamberimizin hanımı Hz. Âişe’nin ifadesine göre, **“Peygamberimiz yaşayan bir Kur’an’dı”**... Yani, Kur’an, bütün güzelliğin, insana yakışır modanın nazariyesini, teorisini ortaya koyuyor; Peygamberimiz de onu yaşayarak uygulama alanına çıkarıyor. Yaşayarak, canlı bir laboratuvar olarak, Kur’ân gerçeklerini sergiliyor, gösteriyor...

Öyleyse, insan 14 asır boyunca değişmeyen, üstelik gelişen ilmin de gerçeklerini tasdik ettiği bir modayı mı takip etmeli, yoksa, üç ayda bir yapanların değiştiren bozdukları başka modaları mı?

Tabî burada modadan kastımız, sadece giyim-kuşam işi değil... Bütün yaşayış, davranış biçimlerini de içine alan, hayat modasını, yaşama modelini söylüyorum. İlim adamları bile sık sık vardıkları yeni neticelerle, eski fikirlerini, görüşlerini değiştiriyorlar. Yanıldıklarını itiraf etmek zorunda kalıyorlar. Ama değişmeyen, aldanmayan, aldatmayan bir ölçü var. Asırları aşmış; hâlâ dost da, düşman da, “Evet, en doğrusu budur” demek zorunda kalıyor. İşte bu en doğrunun modeli Peygamberimizdir.

Burada durdum ve sordum:

— Çocuklar, “Sünnet” nedir ve kaç çeşittir? Baktım, biraz önce iltifat ettiğim bizim Filozof’tan başka kimsenin eli kalkmamış...

Biz Avrupa milletleri, medenî, imkânlarımıza rağmen Hazret-i Muhammed (s.a.v.)’in son basamağına varmış olduğu merdivenin daha ilk basamağındayız. Şüphe yok ki hiç kimse, bu yarışmada O’nu geçemeyecektir.

GOETHE

Ben bu şâyân-ı hayret insanı inceledim. Benim görüşüme göre, O’nu insanlığın kurtarıcısı olarak tanımak lazımdır. (...) Daha şimdiden benim milletime ve diğer Avrupa milletlerine mensup birçokları Muhammed’in dinine girmiş bulunuyorlar. Bu suretle Avrupa’nın İslâmlaşmaya başlamış olduğunu söyleyebilirim.

BERNARD SHAW

— Mehmed, söyle bakalım, dedim. O, gayet ciddi bir üslupla ve kendine güvenen bir edâ ile şunları söyledi:

— Hocam, sünnet, malûmdur, tarif etmeyelim. Çeşitleri ise, ikidir: Birisi, fennî ve acısız sünnet, diğeri de, eski usûldür, tabî biraz acı verir.

Sınıfta tebessüm çiçekleri açmış, Mehmed de şaşır-mıştı. Bilhassa kızlar daha çok utançla karışık tebessüm-lerini gizlemeye çalışıyorlardı.

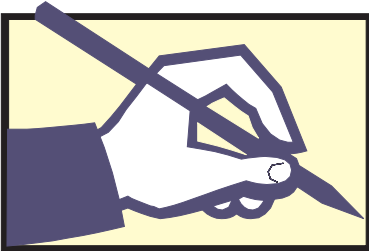
Kitaptan “Sünnet” konusunu okutturdum, açıkladım... Şimdi konu tamamen anlaşılmıştı. Daha önce na-lattıklarımızın sünnetin açıklaması olduğunu kavramış-lardı. Sünnet, Peygamberimizin sözlerini, hareket ve dav-ranışlarını, tavsiyelerini bütünüyle içine alan bir kelimeydi. Sünnete uymak Peygamberimizin güzel ahlâkına, ter-biyesine uymak demekti kısaca.

— **Sünnet, Peygamberimizi, bütün işlerimizde model olarak kabul etmektir,** dedi Filozof. Bir başkası bu tariftten cesaretlenererek şöyle ifade etti:

— **Sünnet demek, hiç değışimeyen Peygamber mo-dasına uymak demektir.**

Kızlardan birinin tesbiti de gerçekçiydi. O da şöyle di-yordu:

— Hocam, şimdi model sayılan kimseler, ahlâksız

kimseler. Onlar beğeniliyor, dolayısıyla onların kötülük-leri de beğenilmiş oluyor. Böylece sevilen ve taklit edi-len modeller, özellikle genç-leri kötülüğ'e itiyor. Bence günümüzde insanlar ara-sında yayılan kötülüklerin en büyük sebebi budur.

İMANIN SAĞLAMASI

Bu konu artık herkesi sarmış, düşünceler açılmaya başlamıştı. Bir başka öğrenci ise şunu soruyordu:

— Hocam, öyleyse, neden en üstün ve değişmeyen modayı ortaya koymuş Peygamberimizi örnek almıyoruz da, başka modeller, başka örnekler arıyoruz?

Hemen aynı sırada oturan arkadaşı bu öğrenciye cevap veriyor:

— İyi Müslüman değiliz de ondan...

Ben, “Evet” diyorum, “Aferin, iyi Müslüman değiliz de ondan”...

— Cevap yerinde ve güzel!

Ama Aslı yerinden fırlıyor âdeta ve soruyor:

● “İlmin yaşaması, sorup araştırmakla ve gereğini yaşamakla olur. Bunlar olmayınca ilim ölmüş demektir.”

SÜFYAN-I SEVRİ

— Hocam, niçin iyi Müslüman olamıyoruz?.. Müslümanlığın iyi olduğunu bildiğimiz halde...

— Demek ki sadece bilmek yetmiyor! Tabii yüzeyde bir bilgi hiç yetmiyor. Önce iyi bilmek, sonra da iyi inanmak lâzım. İman olmalı, görürcesine... Aklımızla kabul ettiğimizi kalbimizle de iyice tatbik edip kabûl lenmeliyiz. İmanımız, taklit olmamalı... Yani gelenek ve görenekten dolayı bilinçsiz bir

iman olmamalı... Tahkik olmalı... Yani inancımızı dayandığı gerekçelerle birlikte bizzat kavramalıyız, anlamalıyız, benimseyip sevmeliyiz. Şimdi, elimizi vicdanımıza koyup söyleyelim, imanımızı bilimsel olarak ispatlayacak güçte miyiz? Onun aksi söylenemez diyebiliyor ve gerekçelerini açıklayabiliyor muyuz?

— Hocam, öğretin öyleyse...

Bu söz, dersin sonunda, âdeta bir koronun feryadı idi.

— Peki, dedim. Bundan sonraki derslerimizde, iman esaslarımızın isbatlarını, bilimsel açıklamalarını yapalım. Problemlerin sağlamasını yaptığımız gibi... Problemi doğru çözüp çözmediğinizi anlamak için sağlamasını yapıyorsunuz ya... İşte aynen öyle de, inançlarımızın da sağlamasını yapmaya ve onları kesinleştirmeye “TAHKİKÎ İMAN” denir, Böylece sağlaması yapılmış olan iman sarsılmaz. Sarsılmayan güçlü bir iman da insanı, iyi bir Müslüman olmaya yöneltir. Yani, önce iman...

Bu dersimizi bu parola ile bitirelim. Herkes iman konusunda sorularını, düşüncelerini bir dahaki derste getirsin, işin sağlamasını yapmaya çalışalım. Evet, **“önce iman”**... Herşey daha sonra geliyor.

Bir dahaki sefere, diyerek sınıftan çıkıyorum ama; bu ne kadar zor bir iş... Bir saatlik ders içinde başarılması ne kadar da imkânsız. Biliyorum ki, en az herkesin birkaç sorusu olacak...

ÖNCE İMAN

İman insanı insan eder.

Aklıma gelen başıma geldi. Önce iman diye bitirdiğimiz dersten sonra, şimdi herkes imanla ilgili sorularını derleyip toplayıp getirmişti. Hattâ önceki günlerde kendi aralarında münakaşalar yapmışlar, konuşmuşlar, büyüklerine de sormuşlar...

İlk sözü Filozof aldı. Çünkü onunkisi çok önemli idi ve usûl hakkında idi. Oldukça heyecanlı bir ifadeyle şöyle konuştu Filozof Mehmed:

— Hocam, siz iman konusunda bütün sorularınızı hazırlayıp sorabilirsiniz dediniz ama; ben bu konuda tam hazırlık yapamadım. Çünkü, evde bunu anlattım. Büyük annem hemen sözümü kesti ve “Evlâdım, sakın iman konusunda böyle şüpheli soruları aklına getirme, düşünme,” dedi. Ardından ekledi:

— Sakın ha, yavrum benim, insan böyle şeyleri düşünme düşünme dinden çıkar, Allah korusun...

Ben çok korktum... Daha iyi inanayım derken, bir de imandan çıkmayayım diye pek soru hazırlamadım. Aslında hiç düşünmemeye çalıştım ama, mümkün olmadı. Yine de sorularım var. Bunları da istemediğim halde düşündüm...

Üç-beş kişi daha ellerini aynı şey için kaldırmışlardı. Mehmed'i doğruladılar. Onlara da evde aynı şeyler söylenmişti. Hattâ birinin velisi durumu gelip benimle görüşecekmış... Allah'ın varlığı ve birliğiyle ilgili soruyu din derisi öğretmeni olarak nasıl sordurmuşum çocuklara...

Konuya nereden başlayacağımız anlaşılmıştı.

— Peki çocuklar, dedim. Şimdi sizinle önce bunu tartışalım. Ben size düşünmeyi ve soru sormayı yasaklayayım mı? Ben anlatayım, ya da anlattırayım, sizler de dinlediklerinizi olduğu gibi kabul ediniz. Ne düşünüyorsunuz, ne de soru sorunuz... Kabul mü? İster misiniz?

Tabii bu teklif büyük bir çoğunlukla ve hem de şiddetle reddedildi. Anlamak istiyoruz, dediler. Öyleyse konuşacağız, düşüneceğiz ve soracağız. İnançlarımızı ispatlayacağız. İspatlayacağız, yani imanımızın sağlamasını yapıp pekiştireceğiz. İnançsız birinin sorularıyla da karşılaştığımız zaman sarsılmayacağız. Aksi halde bir inançsız kişinin söyledikleri, bizim de kafamızı karıştırabilir, inancımızı sarsabilir. Bu bir kişi değil de, bir kitap, bir gazete, bir film olabilir. Öyleyse hazırlıklı olmalıyız, inancımızı savunmaya...

Bir başkası hemen söz istedi.

— Söyle yavrum dedim.

— Hocam, peki bu anlattığınız gerçekleri büyüklerimiz niçin düşünemiyor? Meselâ benim annem de dinî konularla fazla uğraşmamı ve hele soru sormamı hoş karşılamıyor. Onların niyetleri kötü olamaz. Acaba ne düşünüyorlar ki böyle davranıyorlar?

— Böyle davranışların altında yatan bazı düşünceler

var elbette. Ancak, konumuzu dağıtmamaya çalışarak birkaç noktaya dokunalım.

Birincisi, geçmişle ilgili. Eskiden iman konularında şüphe pek azdı. Herkes inancına sıkı sıkıya bağlıydı. Özellikle Allah'a inanmayan bir insana rastlamak âdeta imkansız gibiydi. Çünkü çok inançlı bir toplumda böyle biri bulunsa bile, kendini açığa çıkaramazdı. İşte böyle bir toplumda, iman konuları üzerinde derin düşüncelere ve isbatlara gerek duyulmaması normaldi.

Ama günümüzde durum böyle midir? Her mahallede, hattâ her sokakta neredeyse bir inançsız, ya da inancı zayıf insana rastlamak mümkün bugün. Demek ki eskiden olmayan bir şekilde imanı korumaya, savunmaya ve ispatlamaya ihtiyaç vardır.

Sözümün burasında Filozof Mehmed atılarak, “Çok doğru Hocam, şu anda bizim sınıfımızda bile inanmayan bazı kimseler vardır,” dedi.

— Hayır Filozof, dedim. Sınıfımızda belki inancını ispatlamak isteyen, daha bilinçlendirmek isteyen kimseler vardır. İnançsızlık başkadır, inanmaya çalışmak başkadır. Ne yazık ki, bugün inanmaya çabalayan, inançsızlıktan kaçmak için uğraşan bazı kimseler, sanki inançsızlarmış gibi görülüyorlar. Oysa ki onlar, içinde bulundukları durumdan memnun olmayan, inanmaya, daha fazla inanmaya çabalayan insanlardır.

Sınıf başkanı biraz da kızgın, Filozof Mehmed'e bakarak şöyle konuştu:

— Hocam, yaşlı kimselerin niçin iman konusundaki sorulardan hoşlanmadıklarını anlatıyordunuz. Mehmed araya başka soru soktu.

— Evet, onu da anlatayım. Çocuklar, eskiden böyle iman konusunda ispatlayıcı bilgilere fazla ihtiyaç duyulmadığından, bunlar halka inecek şekilde açık yazılıp çizilmemiş, ancak ilmi olarak kitaplarda yer almış. Büyükle-

rimizin yaşadığı devirlerde ise, din dersi okutulmamış, doğru dürüst dinî bilgiler verilmemiş. Tam tersine inançsızlığı anlatan yanlış bilgiler yazılıp çizilmiş. İman konusuna girenler hep saldırmak ve bozmak maksadiyle konuya girmişler...

Bu şartlar altında yetişen şimdiki büyüklerimiz ise, cevap veremedikleri iman konusundaki soruları duymak istememişler. Zira, inançsızların ortaya attıkları bu fikirle-

re cevap verecek bilgidен yoksundular. Ama onlar atalarından gördükleri biçimde delilini ve isbatını bilmeden inanmaya devam etmişler. Korkuyorlar, bilmedikleri bir soru karşısına çıkar da, cevap veremeyip inançları sarılsır diye...

Yani onlar size, iman konularında düşünmeyin, sormayın derken; inançsız olun değil, inanın diyorlar. Anlamasanız da, bilmeseniz de inanın, demek istiyorlar.

Ama bu şimdi mümkün değil... Çünkü asrımız artık tamamen bilgi çağıdır. Çocuklar bile inandığı şeyi bilmek istiyorlar. Ayrıca başka din ve inançlarla etkileniyoruz. Gazete, dergi, kitap, televizyon vs. inançları, kültürleri taşıyıp duruyorlar. Dünya küçülmüş, herkes herşeyden haberi hale gelmiş. Şimdi artık, bilgisiz iman bunca te'sire dayanamaz. Onu bilgi ve kültürle ispatlamak, doğruluğunu aklımızla da anlamak gerekir.

Eski zamanların itimat duygusu da kaybolmuş artık. Bir büyük bilinen kişi bir şey söylediği zaman, onun şahsiyeti gereği sözüne güvenilir ve inanılıyordu. Fakat şimdi itimat ve güven duygusu köklü bir şekilde sarsılmıştır.

Kimse kimseye inanmaz olmuştur. Onun için iman konusunda söylenenleri de ispatlamak gerekir. Aksi halde, Kur'an'da böyledir. Peygamberimiz böyle söylemiş deseniz bile, insanlar artık tam anlamıyla inanamıyorlar. Bir de onun doğruluğunu akıllarıyla anlamak istiyorlar. Yani bir başka deyimle, herşey biraz “bilimsel” olarak isteniyor.

İşte bütün mes'ele burada. Yine baştaki sözüme geldik. Önce iman demiştik. Ama körükörüne değil, ispatlayarak, bilimsel biçimde.

İMAN RUHUN GIDASİ

Sınıf Başkanı yine sabırsızca atılarak,

— Hocam, böyle giderse bu dersimizde de yine konumuza giremeyeceğiz. Sanıyorum artık arkadaşlar konuyu kavradılar. Biz artık iman konularını ispatlamaya başlasak nasıl olur?

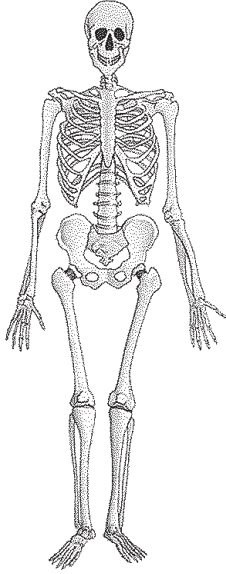
— Peki, öyleyse konumuza girelim. Ama siz gireceksiniz önce. Sorularınız ve cevaplarınızla. Ben de sizlere yardım edeceğim.

Evet, şimdi gelelim “önce iman” parolamıza...

Niçin önce iman?...

Sınıfın topluca katıldığı soru-cevapların sonunda ortaya çıkan bir netice şu idi:

“İnsan, sadece etten ve kemikten bir varlık değildi. Bir de mânevî yapısı, yani ruhu vardı. Nasıl maddî vücudumuzu beslemek için ekmek ve suya ihtiyaç varsa; ruhumuzu beslemek için de manevî gıdalara lüzum vardı. Bunların da başta geleni imandı. **İman ruhun gidasıydı.** Ruh ve mânevî varlığımız imanla beslenemezse, cüce kalır, gelişemezdi. **Gelişen vücuda karşı, gelişmeyen, cüce kalan ruh neye benzerdi? Bu olsa olsa, motorsiklet motoru takılmış bir TIR'a benzetirdi insanı. Kaporta**

● Biyoloji dersinde laboratuvar çalışmaları yapılıyordu. Derse başlamadan önce öğretmen, öğrencileri ikaz etti: "Çocuklar, bu ders âletleri emek ve san'at neticesi yapılmış şeylerdir. Dikkatli olun ve zararlı bir iş yapmayın."

Öğrencilerden birisi sordu: "Hocam, san'atkâr kimseler bu iskeleti yapmışlar. Peki bizim iskeletimizi kim yapmış?"

büyük ve ağır, motor ise sinek sıklet... İmanla gelişmemiş bir ruh da, habire beslenmiş bir vücutta böyle bir dengesizlik sebebi olur.

Ya toplum için... İnsanların topluca yaşayabilmeleri için de imana ihtiyacımız yok mu? Bu soru da gerekli cevapları bulduktan sonra özetlendi. Toplumlar için de iman gerekli. Özellikle Allah'a iman... İnançsız toplumlar da huzur ve emniyet nasıl sağlanır? Allah'a inanmayan insanların birbirleriyle dostça ve sevgi saygı dengesi içinde yaşayabilmeleri nasıl mümkün olur? Kötülüklerin önüne Allah korkusu olmazsa, neyle ve nasıl geçilebilir?

İSLÂMİYET'E GİRİŞ ŞARTI

Bir başka tesbit de şu idi: İman o kadar önemli ve temel bir mesele idi ki, İslâm'ın beş şartından birincisi olarak geliyordu. Halbuki imanın şartları başka idi. Altı tane

olan iman şartları arasında Allah'a ve Peygamber'e de iman etmek vardı. Ancak oradan ayrı olarak İslâm'ın beş şartı arasına da girmiş, hattâ ilk sırada yer almıştı.

— Söyleyin bakalım, İslâm'ın beş şartını...

— Bir, kelime-i şehâdet getirmek...

— Yani?...

— Yâni, Allah'tan başka tapacak şey olmadığına ve Peygamberimizin (Aleyhisselâm) de O'nun kulu ve elçisi olduğuna inanmak.

— Bakınız bu islâm'ın ilk şartı, aynı zamanda da imanın şartları arasındadır. Bu ilk şart o kadar önemlidir ki, bunu söyleyip inanmadan kişi Müslüman olmuş sayılmaz. Dolayısıyla de, ne namazı, ne orucu, ne zekâtı, ne de haccı geçerli sayılmaz. Bir başka deyişle, İslâm'ın diğer şartlarını yerine getirebilmek için, bu birinci şartını yerine getirmek gerekir.

Söz buraya gelince, sınıfa şu soruyu sordum:

— Müslümanlığa giriş için gerekli şartı kim söyleyecek?

Artık herkes bu sorunun cevabını anlamıştı. Gerçi birkaç kişi "sünnet olmak" da dedi ama, onlar da sonunda anladılar. Müslüman olmak için, Şehâdet Kelimesini söylemek gereklidir. İslâmiyet'e giriş için gerekli şart budur. Bunu söyleyen kişi, yeniden hayata başlamış gibi, bütün eski günahlarından kurtulur ve İslâmiyet'e girmiş olur.

Okula kaydolmak gibi... Gelip kaydoluyorsunuz, kayıt defterine yazılıp numara alıyorsunuz. Artık filânca okulun şu numaralı öğrencisiniz. Aynen bunun gibi, Şehâdet Kelimesini söyleyip mânâsına da inanan insan Müslümanlığa kayıt yaptırmış olur. Artık bundan sonra okula devam etme mecburiyeti, derslere gelme ve çalışma işleri gibi, ibadetlere devam başlamalıdır. Kayıtsız okula

gelen ve hatta bütün derslerden başarılı olan biri geçer yazan karneyi alabilir mi? Karne şöyle kalsın, sınıfa bile alınmaz böyle biri. Ama kalabalığa karışıp derslere girmişti diyelim. Hattâ not bile almış olsa, sahte veya uyduruk bir kayıtla, ona ne karne verilir, ne de başarılı sayıp sınıf geçirilir.

Bu misaldeki gibi, herhangi bir insan da, İslâm'ın birinci şartı olan Şehâdet Kelimesini getirip manasını tasdik etmeden bütün ibadetleri ve İslam'ın diğer şartlarını yerine getirse bile Müslüman sayılmaz. İbadetleri geçersizdir. Önce inanacak. Yani önce iman...

Hem de zorlanmadan, herhangi bir baskıya maruz kalmadan inanacak. Yoksa, tehditle, korkuyla, zorlamayla Şehâdet Kelimesi söylenilirse, böyle bir kişi inanmış sayılmaz. İman, gönüllü, istekli ve bilerek olacaktır.

HASAN DAYI İLE ERMENİ KOMŞUSU

Muhakkak ki, her Müslüman başkalarının da Şehâdet Kelimesini söyleyip inanarak Müslüman olmasını ister ve bundan dolayı da büyük bir sevinç duyar. İşte böyle bir Müslümanmış Hasan Dayı... Köyde herkes ona yakınlık duyar, babacan tavırlı olmasından, temiz kalpliliğinden ötürü de Hasan Dayı sevilip sayılmış. Hattâ o devirlerde aynı köyde yaşayan Ermeniler bile sever, sayarmış Hasan Dayı'yı... Komşusu olan Hırlakyan lakaplı Ermeniye severmiş Hasan Dayı ve hep dermiş ki:

— Bre Hırlakyan, bak bütün komşular senden memnun. Şimdiye kadar bir kötülüğünü görmedik. Bir de Müslüman olsan doğru Cennet'e gidersin. Söyle Şehâdet Kelimesini de iki dünyanı birden kurtar...

O da hep gülerек dinlermiş Hasan Dayı'yı ve dermiş ki:

— Hele bakalım Hasan Dayı... İslâmiyet'i seviyorum.

Acele etme de, bir gün Allah izin verirse Müslüman olacağım.

Hasan Dayı daima üstelermiş:

— Allah izin verirse ne demek? İzin vermiş ve İslâmiyet'i en son din yapmış... İzin İslâmiyet'dir. Boşuna bahane edip nazlanma...

Gel zaman git zaman, yıllar yılları kovalamış... Hasan Dayı da, komşusu Hırlakyan da yaşlanmışlar artık... Bir gün Hasan Dayı'ya seslenmişler:

— Çabuk yetiş! Hırlakyan ağır hasta. Acele seni istiyor.

Koşmuş Hasan Dayı, bakmış ki, gerçekten de Hırlakyan ölüm döşeğinde halsiz yatıyor. Son bir gayretle işaret edip Hasan Dayı'ya, kendisine yaklaşmasını istemiş. Duyulur duyulmaz bir sesle de şöyle demiş:

— Hasan Dayı... Yıllar yılı söylediğin, istediğin bir şeyi şimdi söylüyorum. Çünkü Müslüman olmaya karar verdim.

Ve toplamış nefesini, Şehâdet Kelimesini söylemeye başlamış... Aaaa, o da nesi? Hasan Dayı orada duran bir havluyu kapıldığı gibi bastırmış adamın ağzına ve şöyle seslenmiş:

— Dur bakalım, yağma yok... Yıllar yılı söylemedin Şehâdet Kelimesini de, şimdi ahirete yolcu olduğunu anladığında söyleyip, hiç ibadet etmeden Müslüman olarak Cennet'e mi gideceksin? Madem yıllarca yalvardım, söylemedin, şimdi de ben söyletmiyorum işte!...

HASAN DAYI İYİ Mİ YAPTI, KÖTÜ MÜ?

Kısa bir tebessüm dalgası gelip geçti sınıfın üzerinden. Dedim ki:

— Çocuklar, Hasan Dayı iyi mi yaptı, kötü mü?

Yine iyi diyenlerle kötü diyenler arasında kısa bir tartışma ortamı ve arkasından da oylama. Hasan Dayı'nın davranışını beğenmeyenler yüzde doksan beş...

Fakat Oya, inatçı merakını yenememiş, ayakta ve biraz da hırçınlaşmış olarak soruyor:

— Peki Hocam, hiçbir ibadeti yapmadan bir kelime-i şehâdetle Cennet'e gidivermek adâletli bir iş midir?

— Niçin adâletli olmasın?

— Çünkü doğma ve büyüme bir Müslüman, İslâm'ın bütün şartlarını yerine getirecek, yine de iyiliklerinin ağır basıp Cennet'e gidebilmesi kesin değil. Ama bir Hristiyan kelime-i şehâdeti söyler söylemez ibadetsiz Cennet'e gitsin; nasıl olur bu?...

— Olur. Çünkü son anda da olsa, inanarak şehâdet kelimesini söylemek az ve önemsiz bir iş değildir. Hani geçen dersimizde demiştik ya, “önce iman”... Bu herşeyi açan bir anahtardır. Bu olmadı mı, önümüzde binlerce kapalı kapı var demektir.

Ayrıca son anda da olsa inanan bir insan, demek ki hayatında da imana müsait bir hayat yaşamıştır. Demek ki inanmaya meyilli bir hale daha önce girmiştir. En azından Şehâdet Kelimesinin etrafında gezinmiş de içine girmemiş demektir. Yani son anda Şehâdet Kelimesi durup dururken gelmez. Bir evveliyatı olmalıdır bu işin...

Aradan Filozof Mehmet atılıyor:

— Ya şöyle ise Hocam; adam İslâmiyeti araştırmış biliyor. Fakat sadece ibadetlerden kurtulmak için iman etmiyor, bunu son nefesinde söyleyip bedavadan kurtulmak istiyorsa...

— Mehmet, işin hep hilecilik yollarını düşünme. Zaten eğer böyle düşünen biri son nefesinde iman ederse, o sorumluluklarından tamamen kurtulamaz. Allah kaplerin derinliklerinde gizlenmiş olanları da bilir...

Arka sıralarda fısıldaşanlara gözüm ilişince onları ayağa kaldırıp sordum:

- Ne konuşuyorsunuz orada?
- Hocam, Hasan Dayı konusunda tartışıyorduk.
- Niçin?
- Siz düşüncenizi söylemediniz de.

Hemen kalabalık bir heyecanlılar kitlesi ayağa fırlayıp koro halinde bağışıyorlar: “Hasan Dayı haksız, hareketi yanlış!..”

— Peki niçin o iyi kalpli Müslüman Hasan Dayı yanlışlık yapıyor? Günah işlemeyi mi seviyor yoksa?..

Kısa süren suskunluğu ben bozuyorum.

— Çocuklar, bazan iyi kalpli ve temiz niyetli olmak yetmez. Bilgili, kültürlü de olmak gerekir. İşte Hasan Dayı’nın eksigi budur.

Hasan Dayı doğru yaptığını sanıyor, adama Şehâdet Kelimesini söyletmemekle. Öyle yapmasının İslâmiyet'e uygun olduğunu sanıyor. Değildir aslında tabii... İslâmiyet'e göre, insan ne zaman isterse, iman eder. Ona kimse karışamaz, engelleyemez.

Filozof Mehmed diyor ki:

— Hocam, Hasan Dayı sırf bilgisizlikten değil, galiba biraz da kıskançlıktan dolayı Ermeninin iman etmesini engellemek istemiş olabilir.

— Bunu nereden anladın Mehmed?

— Hocam, biraz önce Oya arkadaşımız da söyledi ya. Böyle birinin son anda iman etmesi, asıl Müslümanlar için haksızlık olur diye. Hasan Dayı da Oya gibi düşünüp kıskanmış olabilir...

Oya'nın şiddetli gelecek cevabını önleyip diyorum ki:

— Mehmed, Oya kıskanç değildir. Çünkü o daha şimdiden aklı başında iyi bir Müslümandır. Ve bu yolda daha çok ilerlemek ve yetişmek de istiyor. Dolayısıyla kıskançlık gibi, İslâm ahlâkına uymayan bir huyu benimsemiş olamaz. Onun adına bu düşünceni cevaplıyoruz.

Ama bizim Filozof, yine de “nasılmış” der gibi muzip muzip gülerek Oya'ya bakıyor. Oya'yı cevap hakkından zor vazgeçiriyoruz.

— Evet, münakaşaya ne yer var, ne de zaman!... Konumuza dönüyoruz. Demek ki, Hasan Dayı bilgisizliği sebebiyle bir yanlışlık yapmıştır. Eğer İslâm Tarihi'ni bilse, daha Peygamberimizin devrinde yaşanan bazı olayları öğrenseydi, Hırlakyan'ın imana gelmesini önlemek istemezdi.

İslâm Tarihi'nde yaşanmış bu olaylar canlı birer örnektir. Bunları hepinize ödev veriyorum. Araştırıp sınıfta anlatacaksınız. Fakat Filozof'la Oya'nın özel ödevleridir konu... Buldukları örnek olayları sınıfta anlatacaklar.

İNSANLARI MÜSLÜMAN ETMENİN YOLU

— Ben şimdi size cahillik nasıl yanlışlıklara sebep oluyor, nasıl insanı komik hale düşürüyor, bunun örneğini söyleyeyim.

Biliyorsunuz Osmanlı Devleti, son devirlerine doğru çeşitli bakımlardan çok zayıflamıştı. Zaten zayıflamasa son devirler gelmez, daha da devam ederdi.

İşte bu zayıflayan şeylerin başında da bilgi ve kültür geliyor. Devlet ilk yıllardaki derin bilgi ve ona dayanan köklü düşünceden kopup uzaklaşmış; uzaklaştıkça da düşmüş ve sonunda da çökmüş tabii. Bu çöküşe doğru hızla gidildiği yıllardan birinde bir Yeniçeri, komşusu olan Yahudiye çok kızıyormuş. Dermiş ki hep: “Bu Yahudi bizden daha iyi şartlarda yer içer, bu ülkenin imkanlarından yararlanır. Ama bir gün bile Müslüman olmayı aklından geçirmez. Bu ne biçim bir nankörlüktür. Ah bir fırsatını bulsam da bu kıymetbilmezliğin hesabını sorabilsem!...”

Yeniçeri bakmış ki fırsat çıkmayacak. En iyisi fırsatı ben hazırlayayım demiş. Tenha bir sokakta karşılaştığı Yahudi komşusuna çarpıp düşürmüş adamı yere, çekmiş kılıcını. Bir ayağı ile de göğsüne basmış ve demiş ki:

— Ulan Yahudi! Nedir senden çektiğimiz?

Tabii dünyayı ve yaşamayı çok seven zavallı adamın gözleri faltaşı gibi açılmış:

— Amanın, kurbanın olayım Ağa! Ne dilersen yaparım. Yeter ki canımı bağışla, bana kıyma!

Yeniçeri'nin gözleri sevinçle parlamış:

— Peki öyleyse, tez Müslüman ol bakalım!...

Yahudi komşunun hiç Müslüman olmaya niyeti yok ama, can korkusuyla:

— Emret Ağam, demiş. Ne diyeyim de Müslüman olalım?

Yeniçeri'nin cevabı ne olsa beğenirsiniz:

— Ah ulan komşu, onu ben de bilmiyorum!...

Sınıfta baktım, gülenler kadar da Yeniçeri'nin bu derece cahilliğine şaşırانlar vardı. Hele bizim Filozof öyle esefleniyordu ki:

— Vay be... Yeniçeri fırsatı nasıl da kaçırmış. Ben olseydim orada...

Sözünü kestim.

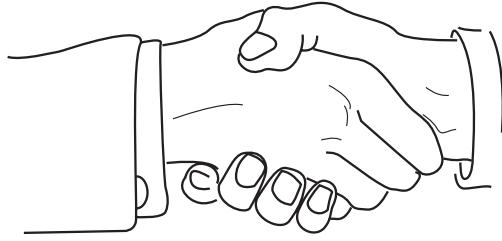
— Zorla Müslüman yapmak var mıdır bizim dinimizde?

Müslüman etmenin tek yolu benimsetmek, kafasını ve gönlünü ikna etmektir. Kesinlikle zorlamak yoktur. Kim olursa olsun zorlayarak Müslüman yapamazsınız. Çünkü zorlamak bazan da ters tepki yaptırır.

Hattâ zorlanan insan daha kötü duruma da düşürülmüş olabilir. Şimdi inançsız bir kişi düşünelim. Bunun adı en kötü ihtimalle kâfirdir. Allah'ı ve Peygamberi kabul etmiyorsa, kâfirdir. Yâni inancı inkar ediyor demektir. Böyle birini zorladığınız zaman, baskı yaparak Müslüman etmeye kalktığınız zaman, adam inanmış olamaz, daha kötü bir duruma düşmüş olur. Yani münafıklaşır. Münafık iki yüzlüdür. Dışından inanmış gibi görüldüğü halde, içinden inanmamıştır. Bizim inancımıza göre, münafık kâfirden daha kötüdür. Çünkü inancında samimi değildir, iki yüzlü olduğu için de aldatıcıdır.

Hatırlayacaksınız, size demin, iyi niyet yetmez demiştim. Benim kalbim temiz, niyetim de çok iyi... Zorluyorum, kaba kuvvet kullanıyorum birini Müslüman etmek

● İmanda zorla-
ma olamaz. İnsanların
kafasını ve gönlünü
ikna etmek esastır.

için... İşte bu çok yanlıştır. İyi niyetle kötülük yapmak demektir. Çünkü inançsız bir kişiyi Müslüman etmek değil, münafık etmek demektir.

Hem bana, söyler misiniz, insan inancını, fikrini, düşüncesini kabul ettirmek için neden baskı yapar?

- Anlatarak fikrini, inancını kabul ettiremediği için.
- Bilgisine güvenemediği için...
- Karşısındakine imanını ispatlayamadığı için...

Uzayıp giden cevapları kesiyorum.

— Aferin size... Pek güzel düşündünüz. Öyleyse bir Müslüman, ama bilgili, kültürlü, şuurulu iyi bir Müslüman, inancını kabul ettirmek için baskı yapabilir mi? Zor kullanabilir mi? Sopaya, silaha sarılabilir mi? Demek ki bütün bunlar inancına güvenememekten, ya da kendi kültürünü yetersiz bulmaktan kaynaklanıyor. İşte sizler imanın bilgisini de kazanıp böyle yanlışlıklar yapmadan medenî insanlara yaraşır biçimde İslâmiyet'i anlatacaksınız. Bunun için bazı konuları uzun uzun tartışıyoruz. Özellikle iman konularını bu sebeple enine boyuna incelemeye çalışıyoruz.

Yine dersimizin sonuna geldik ama, isterseniz size bilgisizliğin komikliğini gösteren tarihî bir fıkra anlatayım.

- Anlatın Hocam...
- Dinleyin öyleyse...

BİLGİSİZLİĞİN SONU

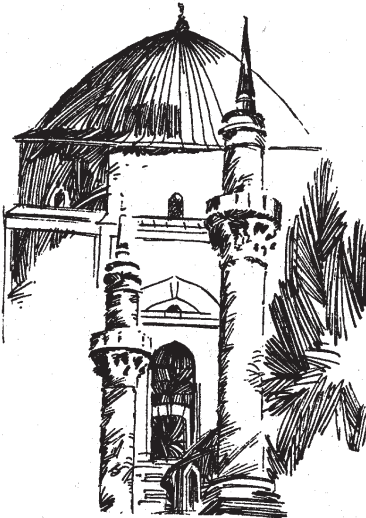
— Gençliğinde din bilgisi alamamış cahil ve fakat iyi niyetli bir kişi, hayli yaşlandıktan sonra, durumundan pişman olarak din dersi almaya başlamış. Bir caminin imamı ona din dersi vermeyi kabul etmiş. Adam 40 yaşından sonra başlamış sıfırdan...

Ama daha ilk günlerinde Subaşı'nın dikkatini çekmiş. Subaşı şehrin emniyet ve huzurundan sorumlu ya... Osmanlı Devleti zamanında bunlar sokakları kontrol eder, şüpheli gördükleri insanları sorguya çekerler. Köyünden yeni gelmiş, henüz şehre alışmamış bu garip adam da dikkati çekmiş ve yakalanmış... Subaşı'nın huzuruna çıkınca da büsbütün şaşırıp abuk sabuk konuşmaya başlamış. Subaşı hiddetle çıkmış adama:

— Sen Müslüman mısın?

Adam şaşkınlık ve korku içinde, biraz da bu işin sonunu düşünerek aklı dağınık bir halde cevap vermiş:

— Müslümanım.

— Müslümanım olur mu? Müslümanım el-hamdülillah diyeceksin be adam... Müslüman olduğundan dolayı Allah'a şükretmek yok mu? diyerek daha bir kızmış ve biraz fazlaca da şüphelenmeye başlamış. Adam bu kadar basit birşeyi bilmiyor, var bunda bir bit yeniği, demiş...

— Madem Müslümanım diyorsun. Söyle bakalım İslâm'ın şartı kaçtır?

— Adam, herhalde dinlediği hikâyelerin ve masalların da etkisiyle şaşırarak:

— Kırktır efendim, demiş.

Subaşı'nın hiddeti son haddine çıkmış ve demiş ki:

— Bu adam galiba bizi aldatıyor. Müslümanım dedi ama, daha onun şartının kaç olduğunu bile bilmiyor. Yatırın falakaya...

Adamı yatırmışlar. Tabanının altına ver etmişler soyayı. Kalktığında ayaklarının üzerine basacak hali yokmuş. Şiddetli bir acıyla kıvranarak ve topallayarak iki gözü iki çeşme ders almaya başladığı camiye bulmuş.. Hoca onu bu perişan vaziyette görünce:

— Bu ne hâl? diye sormuş.

Adam başına gelenleri anlatmış da, “Ah hocam, demiş. İslâm'ın şartını sordular.” Hoca atılmış birden:

— Beştir deseydin keşke...

— Aman hocam, demiş adam. Hiç beş der miyim? Ben 40 dediğim halde bu kadar dövdüler. Bir de Allah korusun beş deseydim, öldürürlerdi herhalde...

BİLMEK YETMEZ, UYGULAMAK GEREK

— Evet, gevrek gevrek gülüyorsunuz ama, bunları sizin yaşınızdayken öğrenmeyen insana gülmekten çok acımak gerekir aslında... Şimdi siz şanslısınız. Hiç olmazsa böyle kolay konuları biliverirsiniz... Ama bilmek de yetmez tabii... Uygulamak, yerine getirmek, gereğini yapmak da gerekir. İşte bu bilgilere sahip olan, ama onları uygulamayan, hattâ bazan tersini yapan adamlar vardır. Böylelerine yanlış bir isimlendirme ama, genellikle Bektaşî denir. Doğru sözlü bir Bektaşîye sormuşlar:

— Efendi, İslâm'ın şartı kaçtır?

— Birdir...

Soruyu soran zengin Müslüman cevaba şaşırmış:

— Efendi baba, nasıl olur bu iş!... İslâm'ın şartının beş olduğunu çocuklar bile bilir.

Bektaşî hiç bozuntuya vermeden bu zengin adamı susturan cevabını yapıştırmış:

— Bana bak, namazla orucu biz kaldırdık. Zekâtla haccı da siz kaldırdınız. Yâni yapmıyoruz bunları. Geriye ne kaldı? Bir kelime-i şehâdet değil mi?

Şimdi düşünelim çocuklar. Gerçekten de Bektaşî'nin sözlerinde haklılık yok mu? Hattâ günümüzde kelime-i şehâdeti de bilmeyen, ya da onu ayda, yılda bir defa söyleyen Müslümanlar yok mu?

— Çok var...

— Öyleyse, uygulamadan kalkan bu şartları nasıl var sayacağız? Uygulayalım ki var oldukları iyice bilinsin, belirsin; kafalarda ve kalplerde kesinleşsin bu şartlar...

● Bilmek demek, uygulamak demek değildir. İçkinin zararı herkesçe bilinir, buna rağmen yine de içilir.

CENNET'İN VİZESİ

Birkaç ders sonra Filozof Mehmed'le Oya, İslâm Tarihi'nden örnekler bulduklarını söylediler. Önce Filozof anlattı:

— Hocam, iman gerçekten çok önemli. Çünkü âdeta Cennet'in vizesi... İmansız Cennet'e gidilmiyor. Ancak ben araştırdım; nadir de olsa ibadetsiz Cennet'e gidilebileceğini Peygamberimizin sözleriyle öğrendim.

— Evet Mehmed... Böyle birkaç “örnek olay” var İslâm Tarihi'nde... Bakalım nasıl bir olay öğrenmişsin. Anlat da hiç namaz kılmadan, oruç tutmadan, yâni hiç ibadet etmeden nasıl gidiliyormuş Cennet'e, öğrenelim.

Filozof Mehmed, bir-iki öksürüp sınıfa döndü ve oldukça ciddi bir hava içinde başladı anlatmaya:

— Arkadaşlar! Peygamberimiz, Medine'ye göçünün yedinci senesinde uslu, akıllı durmayan Yahudilerin ünlü bir kalesi olan Hayber'i kuşatmış. Ama Yahudiler bir hayli yiyecek-içecek stokuna sahip olduklarından direnmişler, teslim olmamışlar. İşte bu kuşatma sırasında kalenin

dışında koyun otlatan bir çoban, Peygamberimizi görmek istediğini söylemiş...

Peygamberimiz de onu huzuruna kabûl etmiş. Zaten Peygamberimiz hiç kimseye gurur ve kibir göstermemiştir. Çobana da, buyursun demiş. Çoban, Peygamberimizi görünce hayran olmuş, İslâmiyet hakkında birçok da soru sormuş. Aldığı güzel cevaplar karşısında da Müslüman olmaya karar vermiş.

— Ey Allah'ın Resûlü, demiş, ben Allah'ın varlığına, birliğine ve senin de O'nun hak Peygamberi olduğuna yürekten inanıyor, yanında kalmak istiyorum. Bu göttüğüm koyunlar Hayberli bir Yahudiye âittir. Bu emanetin sorumluluğundan nasıl kurtulabilirim?

Daha Müslüman olur olmaz bu derece yüksek bir sorumluluk duyması Peygamberimizi sevindirmiş. Ve çobana demiş ki:

— Koyunları kaleye doğru sür, Allah'a emanet et. Onlar gidip Hayber'deki sahibini bulur.

Öyle yapmış çoban, koyunları kaleye göndermiş. Hemen de tekrar Peygamberimizin huzuruna gelip bir kılıç istemiş.

Peygamberimiz yeni Müslüman olan çobana sormuş:

— Ne yapacaksın kılıcı?

Cevap vermiş:

— İnandığım İslâmiyet için savaşa girmek, (boğazını göstererek) şuramdan geçecek bir okla şehid olmak istiyorum.

Peygamberimiz:

— Niyetini Allah kabûl ederse o da olacak, buyurmuş.

Bir saatlik Müslüman çoban, yürümüş İslâm düşmanlarının üzerine. Ya zafer, ya şehidlik diyerek.

Bir zaman sonra bu yeni Müslümanın cesedini kale

duvarlarının dibinde bulup Peygamberimize getirmişler. Allah'ın Resûlü görmüş ki, işaret ettiği şekilde boğazına isabet eden bir okla şehid olmuş. O zaman tebessüm ederek bakmış bu şehide. Tebessümünün sebebini soranlara da şöyle buyurmuş:

— Niyetini Allah kabûl etmiş. Onun cesedi burada, önümüzde duruyor ama, ruhu Cennet'e uçtu. Şu anda Cennet'te, Rabbimizin misafiridir. Oranın sâkinleriyle tanışmaktadır. Bunun için tebessüm ettim.

— Aferin Mehmed, konuyu gayet güzel anlattın. Sadece imanla, ama görürcesine kesin ve güçlü bir imanla, ibadet etmeksizin Cennet'e giden sahâbenin hikâyesi böyle... İbadet etmemiş, daha doğrusu etmeye fırsat ve zaman bulamamış ama, imanını da canı ile ispatlamış.

Bakalım, Oya ne anlatacak bize?..

Oya, biraz da çekingen halde idi. Herhalde Mehmed'in güzel anlatımına denk bir açıklama yapamayacağını sanıyordu.

— Hocam, benimkisi biraz kısa. Ayrıca ben bunu caminin hocasından sorup öğrendim, kitaplarda bulamadım. Belki iyi anlatamam.

— Hadi bakalım sen başla. Mutlaka güzel anlatacaksın, eminim. Fakat noksanı eksikliği olursa tamamlarız tabii...

— Benim anlatacağım örnek de, imanın önemini gösteriyor. Ayrıca kim iman edecekse ona müsaade edilmelidir. İnanmak isteyene engel olmamalı. Öğrendiğim olay

şudur:

Bir savaşta Peygamberimizin çok sevdiği bir sahâbe-si olan Üsâme, çok iyi kılıç kullanan inançsız bir adamla, bir hayli uğraşmış. Adam, çok savaşçı ve inatçıymış. Mut-laka Hz. Üsâme'yi yenmek istiyormuş. Hz. Üsâme çok kahraman ve cesur olduğu için güçlkle de olsa düşür-müş adamı yere, göğsüne ayağını koymuş, kılıcını kaldır-mış, tam adamın boynuna indirecekken, adam birden ke-lime-i şehâdet getirmiş... Hz. Üsâme bir an tereddütten sonra, kılıcını indirip adamı öldürmüştü. Düşünmüş ki, bu adam aslında bana ve dinime düşmandır. Ama şu anda ölüm korkusundan Müslüman olmak istedi. Öyleyse onu öldürmem ve yalanına inanmamam gerekir.

Ancak olayı Peygamberimize anlatmışlar. Peygambe-rimiz çok kızmış, üzülmüş. Ve defalarca tekrarlamış:

— Ey Üsâme! Niçin öldürdün? diye.

Hz. Üsâme, adamı öldürüşünün sebebini anlatmış. Son anda kendisini aldatmış olabileceğini düşündüğünü söylemiş. Ancak Peygamberimiz, çok sevdiği Hz. Üsâme'ye kırılmış. Ve bu kırınlığı hayli zaman sürmüş. Oysa ki Peygamberimiz kolay kolay kimseye kırılmazmış Ve Hz. Üsâme, öldürdüğü adamın canını kurtarmak için Müslü-man olduğunu söyleyince de şöyle buyurmuş:

— Onun kalbini açtın da baktın mı?

— Sana da aferin Oya. İmanın önemini ve Peygambe-rimizin bu konudaki hassasiyetini çok güzel anlatan bir tarihî olay bu. Şimdi size soruyorum:

— Oya'nın anlattığı bu olay sizlere ne hatırlatıyor?

Sınıfta aşağı yukarı herkes hemen Hasan Dayı'yı ha-tırladı.

— Çocuklar, dedim, herhalde Hasan Dayı bu olayı bilmiyordu değil mi? Eğer bilseydi, herhalde Hırlakyan'ın kelime-i şehâdet getirmesini engellemezdi.

İMAN İNSANI GERÇEK İNSAN EDER

Bu girişten sonra şimdi imanın ilk ve temel şartına şöyle bir göz atalım bakalım, dedim. Fakat bu sınıfta ilk şarta hemen de girivermek ne mümkün... Şimdi de pek az soranlardan biri söz istiyor:

— Söyle yavrum.

— Hocam, şimdi iyice anladım ki, şehâdet kelimesini söyleyen ve mânâsını da içinden kabûllenen herkes Müslüman sayılır. Ve bunu da herkes, bütün insanlar söyleyebilir. Kimse kimseye engel olamaz. Ama, ben duymuştum ki, çingeneler bu işin dışındadırlar. Yâni bir çingene-nin Müslüman olması için önce Hristiyan, sonra da Müslüman olması gerekirmiş...

— Hayır evlâdım, bu çok yanlış ve asılsız bir şeydir. Çingene denilen insanların küçümşenmesinden doğan bir davranıştır. İslâmiyet'te böyle bir şey yoktur. Çingene, Rus, İngiliz, Fransız, Türk, Arap, yâni hangi milletten olursa olsun kişi Müslüman olmak istedi mi şehâdet kelimesini söyler ve olur. Her millet için başka bir kaidesi yoktur bu işin. Çünkü, hepsi de insandır. Aksi halde ırkçılık yapılmış olur. Yâni bazı milletlere kolaylık gösterecek, bâzılarına da zorluk çıkaracak olursak, milletler arasında fark gördüğümüzü ve ayırım yaptığımızı göstermiş oluruz. Bu ise, ırkçılıktır. Dinimizde şiddetle yasaklanmış bir durumdur ırkçılık.

Çünkü ırkını seçmek insanın kendi elinde olmayan bir iştir. İnsan

● Her doğan çocuk, islâma yatkın bir yaratılışla dünyaya gelir, ya sonrası...

kendi elinde olmayan bir davranıştan ve seçimden dolayı suçlanamaz.

Bütün insanlar Allah'ın yarattığı ve doğuştan inanç-ça eşit varlıklardır. Çünkü Peygamberimiz, her doğan çocuğun İslâm yaratılışıyla doğduğunu, onu sonradan anababasının başka inançlara yönelttiğini söylemiştir.

Duygulu öğrencilerden biri söz alarak konuyu şöyle noktalandı:

— Hocam, demek ki, küçük çocukların, özellikle de bebeklerin çok sevimli olmaları, herkes tarafından sevimleri de bu sebepten olmalı.

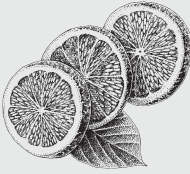
— Evet, yavrum. Onlar İslâm yaratılışıyla günahsız, saf ve masum olarak yaratılmışlardır. Elbette böyle bir varlık her gerçek insan tarafından sevilir...

— Hocam, gerçek olmayan insan da var mı?

— Evet, bazı insanlar insanlık özelliklerini yitirmiş, âdeta insanlıktan çıkmışlardır. Bunlara daha önce de söylediğim gibi, insanlıktan istifa etmiş insanlar denilebilir. Çünkü yaptıkları hareket ve davranışları insandan fazla hayvana yakışır cinstendir. Meselâ, kendi öz yavrusunu götürüp bir cami avlusuna bırakan anne gibi. Hiçbir gerçek anne ölümü pahasına vazgeçemez evlâdından. Ama bazıları demek ki aslını, öz duygularını yitiriyor.

Bir başka örnek; üç-beş kuruş yüzünden öz annesini, babasını öldüren insanların durumudur. Bunlara insan denilebilir mi? Kaldı ki bunların yaptığını hiçbir yırtıcı vahşi hayvan bile yapmaz.

İşte insanların gerçek insan olmaları da imana bağlıdır. Allah'a ve âhirete, yâni öteki dünyaya, Cennet'e, Cehennem'e inanan bir insan, insanlıktan istifa edebilir mi? Hayvanların bile düşünemeyeceği kadar alçalabilir mi? İmanı yoksa, bu soruya rahatlıkla evet diyebiliriz.

Ünlü Volter'in akrabası olan bir çocuk henüz dokuz yaşındayken bir piskoposa takdim edilmiş. O da şöyle demiş:
— Yavrucuğum, eğer sen bana Allah'ın nerede olduğunu söylersen ben sana bir portakal veririm!

Zeki çocuk da hemen şu cevabı vermiş:

— Eğer siz bana Allah'ın nerede olmadığını söyleyebilirsiniz ben size iki portakal veririm.

İmansız insan maddeci olur çünkü. Herşeyi para pul, zevk ve keyf için yapar. Bencil ve çıkarıcıdır. Kendi menfaati için her türlü haksızlığa girebilir. Karşısına çıkan herkesi, isterse anne-babası olsun ezebilir. İmansız insanı durdurabilecek tek engel, jandarma ve polis korkusudur. Ya yakalanır da hapse atılırsam diye korkup çekinir. Başka bir korkusu yoktur. Düşününüz şimdi, her adamın başına bir polis dikebilir miyiz?

Filozof Mehmed fırsatı kaçırmak istemedi:

— Hocam, bu imkânsız bir şeydir.

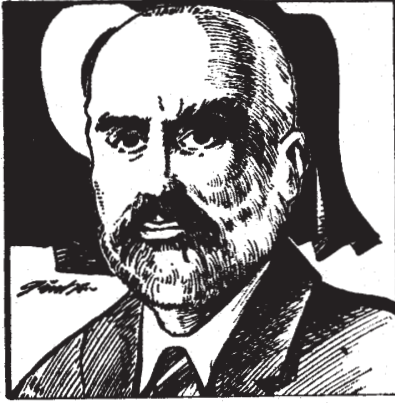
— Niçin?

— Çünkü bir toplumda çok kişi kötülük yapabilir, suç işleyebilir. Hepsinin başına bir polis dikecek olursak, devlet bütçesi polis maaşlarına bile yetişemez. Üstelik polis de insandır. O zaman onların da kötülük yapmasına mâni olmak için, polislerin de başına polis dikmek gerekir. Ve sonra o polislerin de başına birer polis ve...

— Tamam, Mehmed, anlaşıldı... O zaman polise de polis derken bütün toplum polis olacaktır. Ama yine de kötülüğün önüne geçilemeyecektir, değil mi?

— Evet Hocam...

— Peki çare nedir öyleyse?...

● İstiklâl Marşı'mızın şairi olan Mehmed Âkif, inancımızın da şairidir.

Sınıfın bulduğu ortak çözüme göre çare, polisi, bekçi ve jandarmayı insanların kalbine dikmek gerekir. İnsanı düzelten, kötülükten kaçırان duyguyu onların içine yerleştirmek gerek. Bu da ancak Allah inancı ile mümkün olabilir. Çünkü içinde Allah korkusu olmayan insan, en korkunç bir canavar haline gelebilir. Bakınız, bu gerçek ne güzel söylenmiştir:

Önce Hallâk-ı Cihan'dan korkmalı (*)

Sonra O'ndan korkmayanlardan korkmalı.

Millî Şairimiz Mehmed Âkif de bu gerçeği bir beytiyle şöyle açıklar:

İmandır o cevher ki İlâhî ne büyüktür

İmansız olan paslı yürek, sinede yüktür.

Evet, "İman insanı insan eder. Belki insanı sultan eder."

Gerçekten de insanın hakikî insan olması, yücelip yükselmesi, melekleri de aşan bir mânevî makama çıkması, ancak iman ile mümkündür... Zaten kalbimiz inançsız olamıyor. Mutlaka inanmak istiyor. Tarih boyunca insanlar muhakkak bir şeye inanmışlardır. İnançsız yaşayan bir topluma, hattâ insana rastlanmamıştır. Ancak neye inanmalı? İnanacaksak, ki mecburuz buna, inanmaya en değecek olana, en lâıık olana inanmalı değil miyiz?

(*) Hallâk-ı Cihan: Cihan'ın, dünyanın Yaratıcısı, yâni, Allah..

İNKÂRCILARIN ÜÇ İDDİASI

Ortaöğretim yıllarındaki öğrencilerin en çok merak ettikleri konu Allah'ın varlığı konusudur... Sadece din dersi de değil, aşağı yukarı bütün derslerin birçok konularında bu mes'ele gündeme gelir. Ben aklımızla Allah'ın varlığını kavrayabilmek için onlara önce şu özetlemeyi yapıyorum:

Allah'ın varlığı, düşünen insan için çok kesin bir gerçektir. Aksini düşünmenin ve hele ispatlamanın hiç mümkün olmadığı bugüne kadar açıkça görülmüştür. Yani dünyanın yaratılışından günümüze kadar Allah'ın olmadığını ispatlayan bir insana rastlanmamıştır. Ama O'nun varlığına getirilen yüzbinlerce delil vardır ortada.

Allah'ı inkâr eden birçok kimse, eğer O'nun yokluğunu ispatlamak mümkün olsaydı, herhalde bunu becerebilecekti... Demek ki ilk bilmemiz gereken şey, "inkârın ispatı yoktur" gerçeğidir. Tam aksine ilim geliştikçe yeni ispat yolları ortaya çıkmakta, inanmayanlar inanmaya, inananlar da imanlarını pekiştirmeye doğru gitmektedirler.

Bir başka gerçek de, Allah inancının ilk insandan bugüne kadar bütün tarih boyunca kalplerde yaşamış olma-

sıdır. Ne kadar köklü ve vazgeçilmez bir inançtır ki, hiçbir devirde insanlar onsuz olamamışlardır. İnsanla birlikte doğmuş bir inanç, bütün insanların kalbine nasıl girmiştir? Ve binlerce yıldan beri de nasıl güçlenerek devam etmektedir? Hiç bu kadar güçlü ve sarsılmaz bir başka inanç var mıdır? İnkârcılar her devirde çok küçük bir azınlık halinde kalmışlardır.

Bâzı inkârcılar diyorlar ki, ilk insanlar tabiat hâdiselerinin kanunlarını bilemedikleri için onlardan korkmuşlar, bu korku ve âcizlikleri sebebiyle de sonradan Allah inancını uydurmuşlardır. Tabii bu da yanlış ve sakat bir görüştür. Çünkü, tabiat olaylarının; meselâ yağmurun, karın, dolunun, zelzelenin, gök gürültüsünün, şimşegin, yıldırımın hangi sebeplerle olduğu artık iyice anlaşılmıştır. Tabiat olaylarının bütün sırları çözülmeye başlamıştır. Ama insanoğlunun bunlardan korkmamaya başlaması inançsızlaşmasını değil, daha çok imanlı olmasını sağlamıştır. Demek ki tabiat olaylarının verdiği korku ve âcizlik doğurmamıştır Allah inancını...

İnsan, Allah inancını içinde, yüreğinde duyarak doğar. İman doğuştandır, sonradan kazanılma değildir. Peygamberimiz de bir hadisinde, insanların İslâm yaratılışı üzerine doğduklarını söylemiştir.

Sınıf başkanı söz istedi. Elinde de bir dergi vardı.

— Hocam, Allah, bâzı insanların kendini inkâr edeceklerini bildiği için herkesin kalbine imzasını da atmıştır. Bakınız bu dergideki yazı bu konuyu çok güzel açıklıyor.

Baktım. Gerçekten de çok ilgi çekici bir vaziyette insan kalbi üzerinde hem de Kur'ân harfleriyle ALLAH yazısı vardı. Bu, inkârcıları utandıracak kadar açık bir ilâhî imza idi. İnsan vücudunun en hassas ve hayati organı Yaratana'nın imzasını taşıyor, âdeta, bir marka veya mühür gibi Allah'ı ilân ediyordu...

SEBEBLER YARATICI OLABİLİR Mİ?

Eşya ve varlıkların meydana gelmesini, oluşmasını, ya da var olmasını sebeblerle açıklayanlara bakalım önce. Ne diyorlar? “Herşeyi sebebler meydana getiriyor, yâni yaratıyor” diyorlar. Meselâ yağmur... Kim yaratıyor yağmuru? Bunu sebeblere bağlayanlar şöyle diyorlar:

“— Denizlerdeki, göllerdeki su sıcaktan buharlaşıyor. Yükseklerdeki soğuk havaya dokununca da tekrar yağmur olarak aşağıya iniyor. Yâni yağmuru meydana getiren sebeblerdir. Nedir burada sebebler? Önce sıcak hava. Sonra da soğuk hava. İşte bu başlıca iki sebep yağmuru oluşturunur.”

Halbuki yağmurun meydana gelişini böyle sebeblere bağlamak yanlışır.

Bu son cümle ile bütün sınıf uğuldadı.

— Yağmuru bilim böyle açıklamıyor mu? Doğrusu da bu değil midir?

— İşte, dedim, sizin gibi konuya yüzeyinden bakıp derin düşünmeyenler yanılıyorlar. Yağmurun bu şekilde yaratıldığı doğru. Ancak bu bilgi, yağmurun meydana gelişinin nasıl olduğunu açıklamaya yarar. Nasıl olduğunun bilinmesi ise, kimin tarafından yaratıldığının cevabı değildir.

Bu izahlarla, itirazlar durmuş ancak, konuyu tam olarak kavramadıklarını belirleyen yüz ifadeleri devam etmekteydi. Konu biraz daha açıklanmalıydı. Dedim ki, fizik deneyleri yapıyorsunuz. Meselâ yağmurun da nasıl meydana geldiği konusunda lâboratuvarda deney yapıyorsunuz. Şimdi düşünün bakalım. Lâboratuvarda yaptığınız yağmur deneyinin belli sebepleri vardır. Tamam, bu sebepler olmalı ki yağmur deneyi gerçekleşsin. Aksi halde su buharlaştırılmayınca, ya da soğuk bir tabakaya dokundurulmayınca yağmurun deneyi imkânsızdır. Fakat bu deneyde gerekli olan malzemeleri, sebepleri, yâni suyu ve onun ısıtılmasını, soğuk hava tabakasını kim hazırlıyor? Bu sebepler kendiliğinden mi biraraya gelip yağmuru oluşturuyor; yoksa bir başkası tarafından önceden hazırlanıyor mu?

Soruyu sorduğum öğrenci cevap verdi:

— Fen bilgisi öğretmenimiz lâboratuvarı önceden hazırlıyor tabii...

— Yâni, dedim, sadece sebeplerin bulunması, var olması yetmiyor. Onları gerekli şekilde hazırlayan ve sonuca götüren biri gerekiyor değil mi?

Demek ki bâzı olaylar, eşya ve varlıklar bâzı sebeplerle olmakta. Fakat bu oluşmayı sebepler bilerek hazırlamış değildir. Sebepleri birtakım özelliklerle yaratan, hazırlayan ve gerekli şekilde de sıralayan bir güç ve bilgi sahibine ihtiyaç vardır.

Meselâ sıcaklık olmasaydı, yağmur olur muydu? Diyelim ki sıcaklık var da, suyun buharlaşma kabiliyeti yok-

tur. Bu durumda da yağmur olmayacaktı. Ya da, yukarılarda soğuk hava tabakası olmasaydı...

Artık hep bir ağızdan, “Yağmur olmazdı,” diyorlardı. Öyleyse bütün bu sebebler kendi kendilerine anlaşıp nasıl gerekli şekilde sıralanmışlardır. Yoksa akılsız ve bilgisiz sebebler aralarında anlaşma mı yaptılar? Aman hepimiz sırayla görevlerimizi yapalım da insanlar, bitkiler, hayvanlar susuz kalmasınlar. Çünkü bize çok ihtiyaçları var diye mi düşündüler?

Demek ki, suyu buharlaştırıp kara, yağmura ve doluya dönüşme kabiliyetini veren biri var. O kabiliyeti kim verdi ise, sıcak ve soğuk havaları da görevlerini yapmak üzere birbirini arkasına sıralayan O’dur.

Peki sözünü hem suya, hem sığağa, hem soğuğa geçiren bu güç ve bilgi sahibi kimdir?

— Allah’tır.

Sınıfın bu umumî korusu yorgunluğumu unutturdu. Çocuklar konuyu kavramışlardı. Şimdi mes’ele örnekleri çoğaltmakta idi.

ELMAYI SEBEBLER Mİ YARATIYOR?

Filozof Mehmed, yeri gelmişken bilgiç bilgiç konuştu:

— Hocam, işte yağmuru veren Allah olduğu içindir ki, kuraklık olunca çiftçiler yağmur duasına çıkıyorlar. Demek ki onlar yağmuru yaratanı biliyorlar.

— Tabii Mehmed, bizim halkımız inançlıdır. Hakikî Yaratıcı'yı bilir. Zaten sebeblerden isteseler gülünç olmaz mı? Gerçi isteseler de sebeblerin bunu duyacak kulakları da yoktur; anlayacak akılları da...

Çok az konuşan, fakat enteresan şeyler söyleyen Güleser söz istedi.

— Söyle yavrum.

— Hocam, acaba sebeblere inananlar ve sebebler yağmuru yarattı diyenler, kuraklık olunca sebeblere mi yalvarıyorlar, yağmur yağdırması için?...

Filozof Mehmed atıldı:

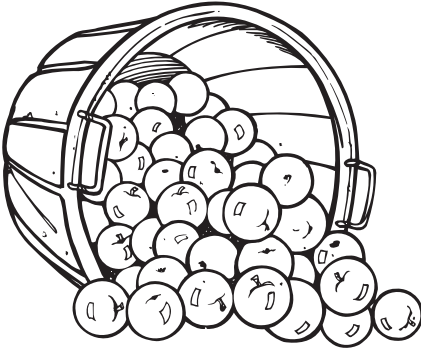
— Hocam, artık sınıfın filozofu Güleser olsun. Çok güzel bir soru sordu çünkü.

Sınıfta yayılan tebessüm hâlesi bitmeden,

— Evet, bu konuda bir misâl daha verelim, şimdi herkes dünyadaki sebeblerin yaratıcı olamayacağını bir güzel anlayacaktır.

Elmayı düşünün. Evet elma. (Çantamı açtım ve bir elma çıkardım.) Şu elmaya bakınız. Sınıfın yarısından fazlası ayağa kalkmıştı. Arkadakiler öndekilerin oturmasını istiyorlar, iyi göremiyoruz diyorlardı. Elmayı elime aldım ve sıra aralarında dolaştırdım. Herkes ilk defa elma görmüşçasına merakla bakıyordu.

— Şimdi düşünelim, bu elma sebeblerin yarattığı bir meyve olabilir mi?

● Bir elmanın yaratılması için, dünyaya, güneşe, suya ihtiyaç var. Demek ki güneş sistemini yaratandır, elmayı da yaratan... Bütün varlık âlemi, aynı kudretin eseridir.

Herkes Güleser'e bakıyordu. Yeni filozof söylesin, diyorlardı.

— Hayır, dedim. Herkes düşünecek. Önce elmayı meydana getiren sebepleri düşünelim.

— Nedir elma fabrikası?

— Elma ağacı.

— Aferin, size. Tabii elma fabrikası, elma ağacıdır. Peki ağaç neye muhtaçtır? Toprağa topraktaki onu besleyen gıdalara. Güneşe, bilhassa suya... Bütün bu sebebler bir araya gelecek ki bu elma var olsun. Peki şimdi, elmayı yaratan bu sebebler midir?

Soruyu önce Mehmed'e sordum:

— Hayır Hocam. Sebebler yaratıcı olamazlar. Çünkü bilgisiz ve akılsızdırlar. Elmayı meydana getiren birçok sebep birleşirken ne yaptıklarının bile farkında değildirler.

Mehmed keyifli keyifli ekledi:

— Hocam, iyi ki de farkında değiller. Çünkü sebebler akıllı olsalar ve ne yaptıklarını da bilselerdi, elmayı çok pahalıya yerdik herhalde... Ama şimdi ağaç ürettiği elmanın kıymetini bilmediği için, bize boğaz tokluğuna çalışıp bu güzelim elmaları veriyor.

Mehmed filozofluğunu isbatlarcasına konuşmaya devam edecekti ama, başka söz isteyenler de vardı. Bir başka öğrenci de şöyle diyordu:

— Hocam, elma ağacının, ya da elmaya hizmet eden, onu besleyip büyüten diğer sebeblerin, yaratıcı olmaları için çok akıllı olmaları gerekirdi. Çünkü topraktan elmaya yarayacak şeyleri yanlışlık yapmadan seçmek bilgi işidir. Hem de insanların bile beceremediği bir bilgi işi.

— Evet, konuyu toparlayalım şimdi. Ağaç bilgisiz, akılsız. Toprak bilgisiz, elmanın farkında bile değil. Elmayı besleyen diğer maddeler, sebebler bilgisiz ve şuursuz. Bunca bilgisiz, akılsız, şuursuz sebep nasıl olur da biraraya gelip, anlaşıp birlikte bu güzelim elmayı yaratırlar? Yaratabilirler mi?

Beş-on öğrenciye teker teker soruyorum. Cevap:

— Hayır, yaratamazlar.

— Yaratmak için bilgi gerek, güç gerek...

— Kim yaratıyor öyleyse?

— Allah!...

Bu tek kelimeyle sınıf âdeta inledi... Ben elmayı çantama yerleştirirken dedim ki:

— Çocuklar, eğer bu elmanın akli olsaydı ve konuşabilseydi, sizi tebrik edip alkışlardı. Çünkü onun Yaratıcı'sını, dolayısıyla de hepimizin, herşeyin Yaratıcısı'nı buldunuz...

Acaba yaratılış açısından bir elma mı, yoksa bir hayvan mı daha kıymetlidir, sanatlıdır? Bir hayvan mı, yoksa bir insan mı daha üstündür? Elbette hayvanlar bitkilerden, insanlar da hayvanlardan daha üstün yaratılmışlardır, değil mi?

Peki şimdi soruyorum size: Bir elmayı, ya da yağmu-

ru yaratmaktan âciz olan kör, sağır, bilgisiz sebebler acaba canlı hayvanları, ondan da öte insanları yaratabilir mi?

— Yarataamaz...

— Niçin yaratamaz?

— Çünkü akılsız bir şey akıllıyı, cansız bir şey de canlıyı yaratamaz.

— Aferin Oya... Öyle değil mi çocuklar? Yaratıcı olan kendinde mevcut olmayanı yarattıklarına verebilir mi?

Çok düşünüp az konuşanlardan biri elini kaldırdı. Hemen söz verdim:

— Hocam, bir kere sebebler hayvanları ve insanları yaratsalardı, önce kendilerini onlardan da yüksek birer canlı olarak yaratırlardı. Yaratıcı olan sebebler kendilerini akılsız, kör ve sağır bırakacaklar, yarattıklarından bâzılarına da kendilerinde bile olmayan değerli özellikleri verecekler. Bu imkânsız ve gülünç bir şeydir...

İLAÇLAR NASIL YAPILIYOR?

— Bu konuyu kapatmadan önce size bir örnek daha açıklayayım. Böylece dünyadaki hiçbir sebebin yaratıcı olmayacağını iyice anlamış olacaksınız. Konu üzerinde dü-

şüneceksiniz. Bunlara benzer örnekler aklınıza gelirse defterinize yazıp sınıfta okuyacaksınız. Zira, daha önce de söylediğim gibi iman konusu bir Müslümanın en önemli konusudur. Ölümsüz mutluluğu kazanıp kazanamama mes'elesidir çünkü...

Evet, gelelim misâlimize:

Bir ilâç fabrikası düşününüz. Bir büyük lâboratuvar... Uzun masaların, tezgâhların üzerinde yüzlerce şişe ve kavanoz dizilmiş... Her birinin içinde ayrı ayrı ve çeşit çeşit ilâç hammaddeleri bulunuyor. Bu ayrı hammaddelerden belli ölçülerde alınarak bir romatizma ilâcı yapılacaktır. İlâç yapılıyor. Siz orada çalışan bir eczacıya soruyorsunuz:

— İlâcı nasıl yapıyorsunuz?

— İlâçları biz yapmıyoruz. Bu tezgâhın üzerinde bulunan gerekli maddelerin kavanozları, şişeleri esen bir fırtına sebebiyle devriliyor. Her birinden gerekli ölçüde akıp birbirine karışıyor. Böylece romatizma ilâcı meydana geliyor. Yâni onu birtakım sebebler meydana getiriyor.

— Bu cevaba inanır mısınız?

— Hayır...

— Niçin?

Niçin'e cevap vermek isteyenler aşağı yukarı sınıfın tamamına yakın... İşte bu güzel. Demek ki konu iyice kavranıyor.

En az konuşanlardan birini daha kaldırıyorum:

— Hocam, ilâçların üzerinde hangi maddelerden ne miktar konarak yapıldıkları yazılıdır. Bunlar da miligramlarla ölçülüp tartılıyor. Biraz yanlış olsa, belki de ilâç yerine zararlı bir madde elde edilmiş olabilir. Bu bakımdan esen fırtına ile devrilen şişelerden akıp meydana gelen ilâç ölçsüz tartısız olur. İlâç olmaz yâni. Çünkü onu meydana getirdiği söylenen ne şişenin, ne içindeki maddenin, ne de fırtınanın akli, bilgisi yoktur. Bunlar sizin de söylediğiniz gibi, akılsız, kör ve sağır sebeblerdir. Dolayısıyla de akıllıca bir iş yapmaları, hele ilâç yapmaları hiç mümkün değildir.

— Aferin sana. Bir konuştun pîr konuştun. Arkadaşınızın sözüne eklemek istediğiniz bir şey var mı?

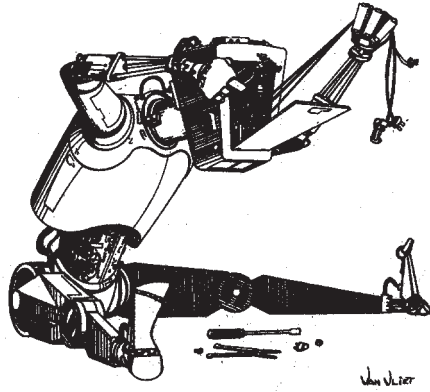
— Evet Hocam...

Sınıf Başkanı dedi ki:

— Bu misâlde de gördüğümüz gibi, cansız bir madde olan romatizma ilâcı bile maddî sebeblerle meydana gelmiyor, olamıyor. Öyleyse, canlıların ve hele de insanların böyle rastgele sebeblerle oluşması büsbütün imkânsızdır.

— Başkan'ın sözlerine bir noktayı da ben ekleyeyim. Bir canlının cansız ve akılsız sebebler tarafından yaratılması imkânsızdır. Bu doğru. Ama bu işin bir başka imkânsızlığı daha var. Hadi diyelim ki sebebler işin maddî tarafını, yâni gözle görülen, elle tutulan tarafını meydana getirdiler. Bir de işin mânevî tarafı yok mudur? Meselâ insanın şekil ve maddesinden başka bir de mânevî varlığı ve ruhu var. Maddî sebebler ellerinin erişemeyeceği mânevî varlıkları nasıl meydana getirecekler?

Demek ki hangi açıdan bakarsak bakalım, bu dünyadaki maddî sebeblerin yaratıcı olmaları imkânsızdır.

KENDİLİĞİNDEN OLUŞ VEYA TESADÜF

İnançsızlığa düşenlerin ikinci grubu da, herşey kendi kendine oluştu, tesadüfen meydana geldi, diyorlar. Şimdi de bakalım eşya ve varlıklar kendi kendine oluşur mu? Tesadüfen meydana gelen bir eşya veya varlık mevcut mudur?

Şu içinde bulunduğumuz okul binasını düşününüz. Bu bina acaba nasıl yapılmıştır? Ben size bu binanın kendi kendine oluştuğunu söylesem inanır mısınız?

Meselâ desem ki, sel suları taşları, biriketleri sürüklemiş, sonra da onları üst üste yığmış, duvarlar meydana gelmiş. Sonra da uçuşan kiremitler tavana...

Misâl pek de hafif olmuştu. Sınıf hafiften kaynayıp hareketlenmeye, gülmeye başlamıştı.

— Peki Metin, sen çok güldün bu işe, söyle bakalım, okulumuz nasıl yapılmış olabilir sence?

— Hocam, burası plânlı, ölçülü biçili bir binadır. Öyle kendi kendine ya da tesadüfen olması mümkün değil-

dir. Çünkü sınıfların ölçüsü aynıdır, koridorlar düzgündür. Kendi kendine hiçbir şey oluşmayacağı gibi, bu bina da oluşamaz. Tesadüfen olsaydı böyle düzgün ve intizamlı olmaması gerekirdi. Kapısından penceresine, çatısındaki kiremitine kadar herşey aynı ölçülerle dengeli ve düzenlidir. Böyle tesadüf olur mu?

— Bravo Metin. Elbette böyle belirli bir maksat için yapılmış düzenli bir bina ne kendi kendine olabilir, ne de tesadüfen... Tabii çok doğru söyledin.

Brakalım kocaman okul binasını da, şu karatahtayı düşünelim. Acaba bu basit tahta kendi kendine olabilir mi?

— Hayır Hocam, dedi Mehmed... Kendi kendine olması imkânsızdır. Onu yapan bir marangoz vardır mutlaka.

— Nereden tanıyorsun bu tahtayı yapan marangozu?

— Hocam, ben bu tahtayı yapan marangozu hiç görmedim, tanımam. Ancak düşünersek, aklımız bize bu tahtayı yapan bir marangoz olduğunu söyleyecektir. Kendi kendisine olmaz yâni...

— Evet, sınıftan bir başka örneği de Güleser versin bakalım.

Güleser duvardaki Atatürk resmini göstererek söze başladı:

— Hocam, şu resme bakalım şimdi. Ben desem ki arkadaşlar, bu resim ressamsızdır. Yâni hiçbir kimse tarafından yapılmamıştır. Kendi kendine oluşmuştur. İnanır mısınız?

— İnanmayız!...

İnanmayız diyen sınıfa ben tekrar sordum:

— Niçin inanmıyorsunuz? Şöyle düşünemez miyiz? Karton ile boyalar anlaşır. Ya da tesadüfen kartonun üzerine dökülen boyalar, rüzgârın da te'siriyle öteye beriye gezinerek, bu resmi tesadüfen yapmış olamazlar mı?

— Hayır Hocam, dedi Niyazi. Dünyada ressamı olmayan bir resim yoktur. Her resim mutlaka bir ressam tarafından yapılmıştır. Dolayısıyla bu resmin de bir ressamı vardır.

— Hayırdır inşâallah Niyazi, sen de bu resmin ressamı ile mi tanıştın yoksa?

— Hayır Hocam, tanışmadım ama, tanışmaya gerek kalmadan da bu resme bakarak bir ressamın olması gerektiğini düşünebiliriz. Nerede bir resim varsa, kesin olarak onu çizen bir ressamın varlığını düşünmeliyiz...

— Sana da aferin Niyazi...

Aferinler çoğalınca söz isteyen eller de çoğalmıştı. Sınıfın yarısı söz istiyordu, bu konuda bir örnek verebilmek için...

— Fakat zamanımız sınırlı. Mes'ele anlaşılmıştır. Konuyu toparlayalım isterseniz. Size şöyle bir şey sorayım: Şimdiye kadar siz yapmadığınız halde, herhangi bir ödevinizin kendi kendine defterinize yazıldığını gördünüz mü?

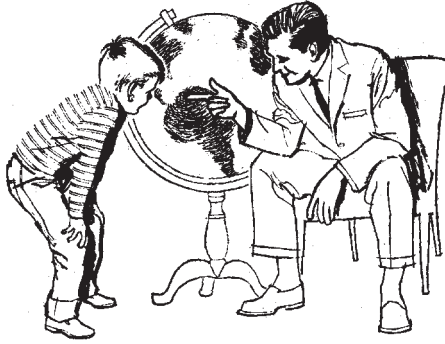
— Hiç görmedik böyle bir şeyi, dediler. Ama biraz tembelce olanlar içlerini çekiyorlardı:

— Ah, ödevler öyle kendi kendine yazılıverse defterlerimize... Ne iyi...

— Ne iyi ya, olacak şey mi?

— Olmaz elbette, dedi Oya...

— Peki Oya, sen söyle bakalım, bütün bu misâller neyi ispatlamaktadır?

— Hocam, bu dünyada hiçbir şeyin kendi kendine olmayacağını ispatlar. Ne varsa, mutlaka onun bir yapıcısı, yaratıcısı vardır.

— Evet yavrum; dünyada ne varsa hepsi yaratılmıştır, hiçbirini kendi kendine olmamıştır. Basit bir tahta, küçük bir resim, üç beş satırlık bir ödev kendi kendine olmaz da; bu kocaman kâinat, dünya, gezegenler, ay, yıldızlar ve güneş kendi kendine olur mu?

Bir basit resmin mutlaka ressamı vardır diyeceksiniz, ama onun aslı olan canlı insanın yaratıcısını inkâr edeceksiniz. Bu, olacak şey midir?

Defterinizdeki üç-beş satırlık ödevden daha mı basittir bu kâinat kitabı? Muhteşem bir kitap bu dünya. Okumaya, düşünmeye, sırlarını çözmeye insanın ömrü yetmez. Bu kadar mânâlı ve büyük bir kitaba, kendi kendine olmuştur diyeceğiz de sonra da akıllı geçineceğiz.

Söyle bakalım Başkan, böyle birini ne yapmak lâzım?

Her zaman yaptığımız şakayı anlamıştı Sınıf Başkanı:

— Hocam, böyle birini hemen 95 numaraya bindirip Bakırköy Akıl Hastanesi'ne göndermelidir, dedi. Sınıfta yeniden tebessüm çiçekleri açtı.

Karatahtanın kenarında duran silgiye parmağım la dokununca yere düştü. Herkes sessiz bakınıyor, şimdi ne olacak gibilerden. Silgiyi yerden aldım. Tekrar tahtanın kenarına koyup parmağım la dokundum ve yere düşürdüm. Dikkatleri şaşkınlığa dönecekti ki sordum:

— Çocuklar, bakınız, kendiliğinden hiçbir şey olmaz. Sınıfımızın silgisi tahtanın kenarında duruyor. Durup dururken, yâni hiçbir te'sir yokken düşmüyor yere. Ama parmağım la hafifçe dokununca hemen düşüyor. Demek ki onu ben düşürüyorum. Kendi kendini düşürmüyor. Yâni işi bir yapan var. şimdi söyleyin bakalım, ben dokunmasam, ya da bir başka te'sir işe karışmasa bu silgi yere düşer mi?

— Hayır, düşmez...

— Bu basit şeyi size niçin anlatıyorum biliyor musunuz? Hani geçenlerde Niyazi sormuştu: Depremi Allah ibret olsun diye yaptırıyormuş, bu doğru mu? şimdi yeri gelmişken Niyazi'nin sorusuna da cevap veriyorum. Demek ki durup dururken kendiliğinden hiçbir şey olmaz. Mutlaka ona bir te'sir eden, etkileyen vardır. Tabii ki depremin sebeblerini ilim adamları açıklıyor. O da doğrudur. Fakat o açıklanan sebebler işi yapan mıdır? Bir hayli el havada. İyi.... Demek ki, biraz önceki bilgiler unutulmuş...

— Söyle bakalım Oya.

— Hocam, depremin sebebi vardır. İlim adamları bunu açıklamaktadır. Ancak o sebebler kendi başlarına karar verip iş gören akıllı, kudretli şeyler değildir. Asıl o sebebleri yaratan Allah'tır. Çünkü sebebler yaratıcı değildir. Allah bu dünyada herşeyi bir sebebe bağlamış, herşeyi bir kanuna göre düzenlemiştir. Sebebi yaratan Allah'tır. Kanunu koyan ve uygulayan da O'dur. Ama ilim adamları bu kanunları açıklıyorlar. Fakat kanunu koyan Allah'ı anlatmadıkları için, bizim de kafamız karışıyor. Halbuki olayın sebebini açıklasalar, sonra da bu sebebi yaratanın

Allah olduğunu söyleseler olmaz mı?

— Nasıl olmaz Oya? Zaten doğrusu da bu değil midir? Ama demek ki düşünen ve anlayış gösterenler için, söylenmese bile olur. Bak sen ne güzel düşündün... Ama bu düşünceyi uygulayanlar da olmuş. Meselâ Amerikalılar, ders kitaplarında Lavoisier Kanunu'nu bu düşünceye göre açıklamışlar. Kim söyleyecek bu fizik kanununu? Söyle yavrum.

— Hiçbir şey yoktan var olmaz, var olan bir şey de hiç yok olmaz.

— Evet doğru. Ama buna bir cümle eklemişler: Allah'ın kudreti hariç. Yani O isterse var yok, yok da var olur.

Yani dünyada kanunlar insanlara göredir. Kanunu koyan Allah, isterse onları değiştirir ya da bir an için geçersiz kılabilir.

BİR YAPAN OLMADAN KENDİLİĞİNDEN KÖPRÜ OLUR MU?

— Evet, şimdi gelelim konumuzu açıklayacak bir olaya.

Biliyorsunuz İmam-ı A'zam Ebû Hanîfe büyük bir din bilginidir. İbadet konusunda onun yolunda olduğumuz için Ebû Hanîfe'ye uyanlar mânâsında bizlere Hanefî denilmektedir. İşte bu Ebû Hanîfe daha küçük bir çocukken bile çok akıllı, zeki ve bilgili imiş. Küçük bir bilginmiş anlayacağınız. Onun yaşadığı Bağdat şehrine bir inançsız adam gelmiş. Adam çok kendine güvenen biriymiş... Kim bana Allah'ın varlığını ispat edebilir demiş... O zaman İmam-ı A'zam'ı göstermişler.

— Bizim bu küçük bilginimiz bile, sana Allah'ın varlığını ispatlayabilir, demişler...

İnançsız adam küçümseyen bakışlarıyla şöyle bir süzmüş küçük bilgini ve demiş ki:

— Hadi bakalım, ispatlasın da görelim.

Büyük bir meraklı kitlesi toplanmış. İnançsız adam kurulan yüksek bir kürsüye çıkıp oturmuş. Herkese tepeden bakıp kasılıyor, bilgiçlik taslıyormuş. Bu sırada İmam-ı A'zam, demiş ki: Benim kitaplarım evde kaldı. Gidip onları getireyim önce.

— Peki, demişler.

İmam-ı A'zam gitmiş gelmemiş, yitmiş bulunmamış... Herkesin sabrı tükenmiş. Biraz da pişman olmuşlar. Keşke başkasını çıkarsaydık bu adamın karşısına gibilerden... İnançsız adam, kasım kasım kasılıyor ve nerede kaldı sizin şu küçük bilgininiz diye büsbütün canlarını sıkıyormuş... Ama herkes bu işin içinde bir anormallik olduğunu da sezmekteymiş. Çünkü İmam-ı A'zam dosdoğru bir insandır. Yalan söylemez, sözünde durur. Gelmeye-

● Şu ince hesapla yapılan köprünün kendi kendine veya tesadüfen meydana geldiği iddia edilebilir mi? Ya kâinat!..

cekse mutlaka söyler, ya da haber gönderir...

Böylece bir hayli zaman geçtikten sonra çıkıp gelmiş küçük bilgin. Tabii kalabalıkta bir uğultu ve rahatlama... İnançsız adamda ise biraz daha kendine güven belirmiş. Sormuş İmam-ı A'zam'a: "Nerede kaldın? Yoksa Allah'ın varlığını ispatlayamamaktan mı korktun?" diye.

İmam-ı A'zam gayet

rahat ve soğukkanlılıkla cevap vermiş:

— Hayır, böyle bir korkum yok. Çünkü Allah'ın varlığını ispatlamak çok kolay bir konudur. Ancak benim gecikmemin bir sebebi vardır. Benim evim karşı kıyıda. Biliyorsunuz, Bağdat'ın ortasından kocaman bir ırmak akar. Karşıya geçtikten sonra büyük bir sel ve fırtına çıktı... Tekrar dönüş için ne bir sandal, ne de bir köprü kaldı...

— Peki şimdi nasıl geçip geldin?...

— İşte ben de onu anlatacağım. Geldim kıyıya. Bir de baktım ki, kocaman kocaman taşlar kıyidan yuvarlanıp atıyorlar ırmağın içine. Yeni gelen taş da öncekinin üstüne, derken köprü ayakları meydana geldi. Bu arada havada kendi kendine uçuşan uzun tahtalar bu ayakların üzerine örtüldü. Arkasından çiviler yine havadan uçuşarak kurşun gibi saplanıp tahtaları ayaklara tutturdular. O

sırada kıyıdaki toprak da ayağımın altından kayarak bu tahtaların üstünü kapattı. Büyük ve rahat bir yol gibi, kocaman bir köprü meydana geldi. Ben de üzerinden yürüyüp geçtim ve geldim.

Herkes şaşkınlık ve üzüntüyle bu sözleri dinlerken inançsız adamın keyfi büsbütün artmış ve demiş ki:

— Yahu, karşıma küçük bir bilgin diye akılsız bir çocuk mu çıkardınız? Bir yığın saçma ile uğraşacak vaktim yok benim...

İmam-ı A'zam, adama bakmış ve tane tane şöyle konuşmuş:

— Neresi saçma bu anlattıklarımın?...

— Neresi saçma değil ki?... Koskoca köprünün kendine meydana geldiğini ciddi ciddi anlatıp duruyorsun. Hiç yapan, çalışan olmadan kendiliğinden köprü olur mu?

İmam-ı A'zam'ın gözleri sevinçle parıldamış. İnançsız adamı susturan şu cevabıyla, dinleyenler de derin bir nefes almışlar:

— Peki bir köprü mü daha san'atlı ve büyüktür, yoksa bu dünya mı?

— Elbette dünya çok daha büyük ve san'atlıdır.

“Allah'ı inkar edenin hâli, bana şunu hatırlatır: Uçarken bir cama çarpan sinek görme hisleri ile dokunma hisleri arasındaki tezatın mantikî bir netice çıkaramaz. Saatlerce önüne çıkan fakat görmediği için inanmadığı bu duvarı aşmak için inatla çabalar.

— Öyleyse dünyaya göre çok daha küçük ve basit olan bir köprünün kendi kendine meydana gelemeyeceğini söylüyorsun da, bu muhteşem dünyanın nasıl kendi kendine oluştuğunu söyleyebiliyorsun? Köprüyü bir yapan vardır, ustasız olmaz diyorsun, doğru... Evet ama, bu dünyayı da bir yaratan, yapan olmalı değil midir?

İnançsız adamın bütün keyfi kaçmış bir anda. Kızırıp bozarmış, yutkunmuş bir sürü. Gülmeye çalışmış ama, bu gülüş çok acı bir gülüş olmuş. Çaresizlik ve perişanlık içinde:

— Peki, demiş, kabûl ediyorum ki, bu dünya da kendi kendine olmamıştır. Onun da yaratıcısı vardır.

— İşte o yaratıcı Allah'tır, demiş İmam-ı A'zam...

ALLAH'I NİÇİN GÖREMİYORUZ?

Ama inançsız adamın bütün kozları bitmemiş. Öyleyse bir soru soracağım demiş. Tam olarak Allah'a inanamam için, buna da cevap vermelisin.

İmam-ı A'zam, gayet rahat ve korkusuz bir tavırla, sor demiş. İnançsız adam biraz morali bozuk vaziyette şu soruyu sormuş:

— Peki Allah varsa, O'nu niçin göremiyoruz?

İmam-ı A'zam soruyu pek kolay bulmuşçasına tebesüm etmiş. “Önce, demiş, bize birer süt versinler de sohbetimiz daha da tatlansın.” İnançsız adam da kuruyan dudaklarını kemirerek iyi olur ya demiş, hem içer, hem konuşuruz.

Sütler gelmiş. O zaman sütü tatlandırmak için içine pekmez katılmış. Tabîî şimdiki şekerler yok henüz. Adam pekmezi karıştırıp sütünü tatlandırmış ve içmeye başlamış. Fakat İmam-ı A'zam adama bir kaşık daha pekmez sunmuş, buyurun sütünüzü tatlandırın... Adam

sağol demiş, ben pekmezi karıştırdım, sütüm pekmezlidir. Sen benim soruma cevap ver şimdi.

İmam-ı A'zam önce sütüm pekmezini, yâni bugünkü deyimle şekerini halledelim demiş. Adam biraz da kızgın söylenmiş:

— Benimkisinin pekmezi vardır dedim ya...

İmam-ı A'zam:

— İnanmam, demiş.

Adam büsbütün kızgın:

— Niçin inanmıyorsun? deyince de şu cevabı vermiş:

— Ben görmediğim şeye inanmam, süte karıştırdığın pekmezi gösterirsen inanırım...

Adam; çattık belâya, der gibi başını iki yana sallayıp bağırır:

— Süte karıştırılmış pekmez görünür mü? Onu gözüne gösteremem ama, içersen tadını dilin anlar. Çok merak ediyorsan, gözünle değil ama, dilinle sütüm tatlandığını görebilirsin. Hem bununla ne diye uğraşıyoruz? Sen bana sorunun cevabını söyle bakalım...

İmam-ı A'zam tatlı tatlı tebessüm ederek demiş ki:

— Bana fırsat vermediniz ki... Sorunuzun cevabını kendiniz verdiniz.

— Nasıl yani?...

— Nasılı var mı? Sütüm içinde karıştırılmış olan pekmez (şeker) nasıl görülmezse Allah da vardır, ama bu gözümüzle görünmez. İçtiğiniz sütüm yağını da gösteremez-

● Süte tad veren yağ ve şekeri gözünüzle göremezsiniz, ama dilinizle anlarsınız.

siniz. Ama süt çok güzel ve yağlıdır. Onu da gözünüzle değil, dilinizle tadınca anlarsınız. Demek ki bu dünyada bulunan birçok şeyi de biz gözümüzle göremiyoruz. Ancak onları meydana getirdikleri te'sirlerden ve eserlerden anlıyoruz. Ya da bir başka duyu organımızla varlıklarını anlıyoruz. Siz sütün yağını, şekerini bile görmediğiniz halde Allah'ı görmek istiyorsunuz. Halbuki bu gözümüz dünya-daki herşeyi de göremeyen sınırlı bir gözdür.

Aynen bunun gibi, biz de Allah'ı gözümüzle bu dünyada göremiyoruz ama, O'nun yarattıklarını, eserlerini görüyoruz. Meydana getirdiği te'sirleri anlıyoruz. Ama kafa gözümüzle değil, akıl gözümüzle oluyor bu iş...

İnançsız adam, biraz daha bozulmuş vaziyette şaşkın ve üzgün, ne yapacağını bilemez bir halde düşünmeye başlamış...

— Peki, demiş, son bir soru daha... Eğer buna da cevap verirsen, ben de Allah'a inanıp Müslüman olacağım....

İmam-ı A'zam hedefe yaklaşmanın verdiği tatlı bir sevinçle "sor" demiş... Adam son bir hamle çabasıyla doğrulmuş ve demiş ki:

— Peki, kabûl ediyorum ki Allah vardır. O'nun niçin görünmediğini de anladım. Öyleyse bu gözümüzle görünmeyen, fakat olduğunu aklımızla anladığımız Allah, şimdi ne yapıyor?

— Bu sorunuz da çok kolay, demiş İmam-ı A'zam... Ama cevabı sizin oturduğunuz o kürsüden vermek isterim. İner misiniz aşağıya...

Adam çok şaşkın bir vaziyette kalkmış oturduğu yüksek kürsüden ve inmiş aşağıya. İmam-ı A'zam çıkmış ve kurulmuş adamın boşalttığı kürsüye. Şöyle bir etrafı ve kendisine şaşkın şaşkın bakan adamı da süzdükten sonra demiş ki:

— Allah, şimdi senin gibi inançsız bir adamı bu kürsüden aşağı indirdi ve yerine de benim gibi imanlı bir çocuğu oturttu.

Sonuç ne olmuş dersiniz? Tabii hepinizin de tahmin edeceği üzere adam Müslüman olmak zorunda kalmış.

Bir ders daha böylece sona ererken, herkesin yüzünde İmam-ı A'zam'ın sevinci parlıyordu. Âdeta teneffüs ziline çalmasına kızıyorlardı.

GÖRÜLMEYEN ŞEYE İNANILMAZ MI?

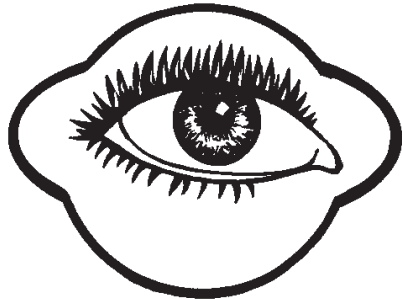
Bir sonraki dersimizde de tesadüfün yaratıcı olup olamayacağını açıklayacaktık. Ancak, daha önceki ders konularında araştırma yapmalarını istemiştim. Hem bir tekrar ve pekiştirme, hem de öğrencileri araştırmaya yöneltmesi bakımından onları dinliyorum.

İlk söz alan öğrenci “Allah’ı niçin göremediğimiz” konusunda söz istiyor ve şunları anlatıyor:

— Artık günümüzde, “Ben görmediğime inanmam” lâfı geçersizdir. Ayrıca bilime de aykırıdır. Çünkü dünyada bulunan ve varlığı ispatlanan birçok şeyi göremediğimiz artık bilinmektedir. Meselâ hava... Hayatımızı sürdürmemiz için muhtaç olduğumuz hava her yerde vardır. Fakat onu göremiyoruz. Havasız yaşamıyor. Ama onu görmek de mümkün olmuyor.

Ben soruyorum:

— Şimdi herkesin yanında hava var mıdır?

— Tabii onunla kuşatılmışız.

— Peki havayı görmediğimiz halde onun varlığını nasıl anlıyoruz?

— Ciğerlerimize çekerek. Ya da elimizi salladığımız zaman yüzümüze çarpan serinliğiyle.

— Demek ki “vardır” demek için illâ gözümüzle görmemiz şart değil. Başka bir duyu organımızla da anlayabiliriz. Tıpkı Allah’ı da görmediğimiz, ama varlığını yaratıklarına bakarak anladığımız gibi...

Bir başkası anlatıyor:

— Hocam, bir inançsız adam bir köye gitmiş. Maksadı köylüleri de kendisi gibi inançsız yapmakmış. Üstü başı düzgünce olan bir yabancıнын köylerine geldiğini görenler onun etrafında toplanmışlar. Hoşbeşten sonra adam bir fırsatını bulup sözü inanca getirmiş. Köylülere uzaktaki dağı göstererek sormuş:

— Bu uzaktaki dağı görüyor musunuz?

— Evet görüyoruz.

— Tabii görürsünüz, çünkü o dağ vardır.

— Ya şu ileriki ırmağı da görüyor musunuz?

— Elbette görüyoruz.

— Ya şu çam ağaçlarını da görüyor musunuz?

Köylüler sözün nereye gideceğini merak ederek, ona da cevap vermişler:

— Elbette görüyoruz.

Adam yine sinsi sinsi konuşmuş:

— Görürsünüz ya, çünkü onlar da vardır.

— Peki, demiş, Allah’ı görüyor musunuz?

— Hayır, demişler, Allah’ı görmüyoruz.

İnançsız adam: “Şimdi oldu” der gibi başını sallamış ve:

— Elbette göremezsiniz, demiş. Çünkü Allah yoktur!...

Köylüler büsbütün şaşkınlaşarak:

— Tövbe, tövbe, demişler. Yahu Allah yok denir mi? Birbirlerine bakınarak ne diyeceklerini düşünürken, köyün imamı şöyle birkaç adım öne çıkmış ve demiş ki:

— Efendiler, şimdi de beni dinleyin bakalım. Ben de size bazı sorular soracağım. Siz köyümüze gelen bu yabancıyı görüyor musunuz?

— Evet, görüyoruz.

— Tabii görürsünüz, çünkü bu adam vardır.

— Peki bu adamın şapkasını da görüyor musunuz?

— Elbette görüyoruz, işte tepesinde duruyor.

— Tabii görürsünüz, çünkü şapkası da var.

— Peki bu adamın aklını görüyor musunuz?

— Hayır, görmüyoruz...

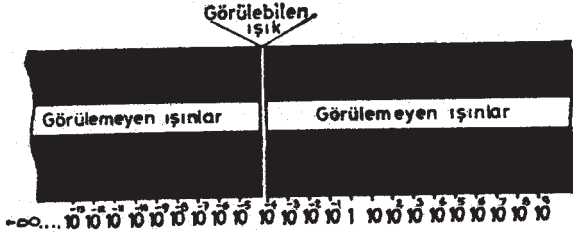
— Tabii görmezsiniz, çünkü bu adamın aklı yoktur!

Bunun üzerine köylüler adamı bağıra çağıra köyden kovmuşlar ve:

— Allah hocadan razı olsun, az daha bu imansız adam bizim kafamızı karıştırırdı, demişler...

— Aferin yavrum. Demek ki görmüyoruz diye Allah'ı inkâr eden adamın, aslında görmediği aklını da inkâr etmesi gerekir... Eh böyle akılsız insanlar da dinlenmemeli kesinlikle...

● Bu dünyada görmediğimiz ışınlar daha fazla. Dünyayı küçük bir pence-
reden seyrediyoruz, âdetâ. Sonra da, bu ilmî gerçeği görmezlikten gelip,
"Ben görmediğime inanmam," diyoruz. İşte bu yanlışlıktır.

Bir başka öğrenci de, Allah'ı inkâr edenlerin aslında ruhu da inkar etmeleri, kendilerinin ruhsuz olduğunu da söylemeleri gerekmez mi? dedi.

— Aferin yavrum, elbette Allah'ı inkâr eden, akıyla birlikte ruhunu da inkâr etmelidir.

Bakınız eski bir şairimiz ne demiş:

"Gözün 'kendisi' bile görme organımız olduğu halde 'kendini' göremez." Göz birçok şeyi bu dünyada göremediği gibi, bizzat kendisini de göremiyor. Kim gözünü kendi gözü ile görebilir? İyi ki ayna yapılmış. Yoksa kendi gözümüzü doğru dürüst göremezdik, değil mi?

Göremediklerimiz başka neler var bakalım? Oya diyor ki: "Elektrik" de göremediğimiz bir şeydir. Ama ampulde ışık olarak, ütüde ısı olarak, trolleybüsde enerji olarak görebiliyoruz, duyabiliyoruz. Ama kendisi nedir, bunu görmemiz mümkün değildir. Ama çarpınca anlıyoruz gücünü.

— Aferin çocuklar. Bu örnekleri çok daha fazlalaştırmak mümkündür aslında. Ama bakalım tesadüfen bir şeyler olması mümkün mü? Şimdi biraz da bu konuyu düşünelim.

“İnanmayan diyebilir ki, televizyonu gözlerimle gördüm, artık biliyorum, ama Allah’ı gözlerimle görmediğim müddetçe inanmam.”

Böyle bir kişiyi Boğaziçi Köprüsü’nün üzerine götürüp aşağıda seyretmekte olan bir Boğaziçi vapurunu işaret ediniz ve sorunuz:

“Bu gemiyi kim idare ediyor?”

Şüphesiz, “Kaptan” cevabını veriyor. Peki o kaptanı görebiliyor musun? Belki geminin içinde kaptan yok, o gemi kendi kendine seyrediyor. Hemen itiraz edecektir: “Yok canım, baksana gayet düzenli bir seyri var. İskeleye yanaşıyor, yolcuları indiriyor, sonra oradan hareket edip başka bir iskeleye yöneliyor. Düdük çalıyor. Belli ki kaptan yönetiyor gemiyi” diyecektir. Ama, kaptanı görmeden bunu söyleyecektir. Çünkü, o geminin gayet düzenli hareketi, gerçekten o geminin bir kaptan eliyle yönetildiğinin işareti olmaktadır.

Allah’ı iyice görmek isteyenler, bu gemi misalini iyice düşünmelidirler.

CENK KORAY

TESADÜFEN RASTGELMEK Mİ?

— Tesadüfen bir şey olur mu? Hadi oldu diyelim, düzenli ve güzel olur mu? Hadi bir defalık düzenli ve güzel de olsun. Bu durum birçok defalar tekrarlanır mı? Bu soruların hepsine “evet” diyebildiğimiz takdirde tesadüfen oluşan bir dünyaya da “evet” diyebiliriz. Eğer sonuna kadar evet diyemezsek, tesadüfün yaratıcılığını da kabûl etmemişiz demektir.

Şimdi bu düşünceyi bir misâl ile açıklayalım. Ben elimdeki tebeşiri atıyorum ve en arkada oturan arkadaşınızın burnundan vuruyorum. Tabii ki bu çok zor bir iştir ama, diyelim ki oldu. Tekrar atıyorum bir parça tebeşir, hayret, yine aynı arkadaşınızın burnundan tam isabet, vuruyorum. Bir daha, bir daha, hep aynı yerden vuruyorum. Bu yüzlerce defa tekrarlanıyor ve ben de yüzlerce defa hep aynı yerden vuruyorum. Şimdi bu olaya tesadüf, yâni rastlantı denilebilir mi?

Defalarca meydana gelen böyle bir tesadüf, yüzlerce kere tekrarlanan bir rastlantı olur mu? Peki ne diyeceğiz o zaman?

Sınıf Başkanı da düşüncesinde tam isabet kaydetmişti:

— Hocam, böyle bir tesadüf veya rastlantı olamaz. Olsa olsa sizin bu işi çok iyi bildiğinizi söyleyebiliriz. İyi bir atıcı, usta bir atıcı diyebiliriz. Çünkü bu kadar rastlantının üstüste gelmesi imkânsızdır. Rastlantı ya da tesadüf dediğimiz şey de, sebebler gibi kör, sağır ve bilgisizdir. Dolayısıyla de görmeyi ve bilmeyi gerektiren bir işi böyle defalarca gerçekleştiremez. Hattâ görmesek de, bilmesek de, anlayamasak da, bu iş tesadüfen oluyor yerine, bilgili ve şuurlu bir yapan vardır diye düşünmeliyiz.

— Aferin sana. Konuyu çok güzel özetledin... Ben de bir fıkra ile pekiştireyim isterseniz.

— Tabii Hocam, isteriz.

— Gözleri kör bir adam, yolda dileniyormuş. Biri şiddetli bir şekilde karşıdan gelip kendisine çarpmış ve aynı zamanda da söylenmeye başlamış:

— Be adam kör müsün? Hadi ben görmüyorum, sen bari önüne baksana!...

Kör dilenci şaşırmış:

— Ne! Sen de mi körsün?..

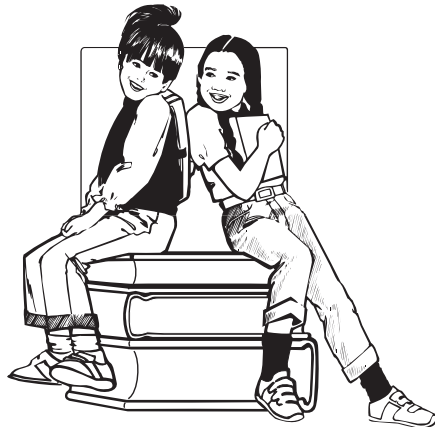
— Körüm ya... Demek ben de bir görmeze çarpmışım. Neyse kusura bakma. Sen benim halimden anlamazsan kim anlar?

Biraz daha dertleşmiş, sohbet etmişler. Kör dilenci, diğerine ne kadar kazandığını sormuş. O da söylemiş, hattâ paralarını açıp göstermiş. Daha doğrusu gösterecekmiş ama, diğeri, yâni kör dilenci para çıkınını kapıldığı gibi yürümüş. Düşünmüş ki, adam nasıl olsa kördür, kendisini takip edip bulamaz... Fakat iş hiç de düşündüğü gibi olmamış. Çünkü biraz yürümüş, tam sırtının ortasına bir taş yemiş. Biraz hızlanmış ama bir taş daha... Bir daha bir daha... Yağmur gibi taş iniyormuş belinin ortasına...

Çaresiz durmuş ve arkasından gelen adamın kör olmadığını artık anlayarak şöyle seslenmiş:

— Arkadaş, ne oluyoruz yahu!.. Senin attığın bu taşlar hiç de kör taşına benzemiyor.

Demek ki, bir körün atacağı her taş tam hedefe “tesadüfen” varıp değmez. Aksi halde taşı atanın kör değil, görür biri olduğunu anlamak gerekir. Gören, bilen ve her attığını vuran biri... Zira, yukarıki olayda da gördüğümüz üzere, körün taşı her defasında onikiden vurmaz.

Üstünde yaşadığımız dünyayı ve kâinatı düşündüğümüzde; o kadar muhteşem bir düzen ve intizam görürüz ki, milyonlarca yıldan beri tekrarlanıp duran bu olağanüstü güzelliğin, tesadüfen meydana gelmesi imkânsızdır. İsterseniz basit bâzı örnekler verelim:

1) Yerkürenin kabuğu şimdiki durumundan birkaç ayak uzunluğunda daha kalın olsaydı, karbondioksit oksijeni emerdi. Böylece dünyada canlılar yaşayamazdı.

2) Atmosfer tabakası şimdikinden daha ince olsaydı, her gün atmosferin dışında meydana gelen akkor göktaşları (meteor) yeryüzünün her tarafına çarparak yanabilecek her şeyi yakıp kül edecekti.

3) Güneşimiz şimdiki ışığının yarısını verseydi, donardık. Aksine bir kat daha fazla ışık verseydi, yanar kül olurduk.

4) Ay, şimdikinden 20.000 mil daha yakın olsaydı,

— Ve işte en son şeklini verdiğim en yeni HAVA GEMİSİ...

her gece meydana gelen iki med (deniz kabarması) olayı yüzünden, bütün yeryüzü dağlarıyla birlikte suların altında kalırdı.

5) Geceler şimdikinden on kat daha uzun olsaydı, yaz güneşi gündüzleri ekinlerimizi kavuracak, gece soğuğu da donduracaktı.

6) Havadaki oksijen % 20 yerine % 50 veya daha fazla olsaydı, dünyada yanmaya müsait herşey, bir şimşek çakmasıyla tutuşup kül olacaktı. O durumda tutuşan bir dal, çevresindeki tüm ormanları mutlaka yakardı.

7) Yağmur olmasaydı, yeryüzü, üzerinde hayat bulunmayan bir çöle dönerdi. Rüzgârlar, denizler ve okyanuslar olmasaydı hayattan eser kalmazdı. Su, tuzdan süzülmeden buharlaşırdı, hayat olmazdı. Yine buhar, havadan hafif olmasaydı hayat olmayacaktı.

8) Suları tatlı olsaydı okyanuslar kokar; bu korku yüzünden de dünyada hayata yer kalmazdı. Zira tuz, kokuşma ve bozulmayı önler. Klor, sodyumla birleşmemiş olsaydı tuz bulunmayacak, bu yüzden de hayat olmayacaktı.

9) Dünyanın ekseni, şimdiki 23 derece eğim yerine düz ve hareketsiz olsaydı, okyanus ve denizlerden buharlaşan sular, dünyanın sadece iki yerine, kuzeyle güneye yağmur halinde inecek; buz kütleleri oluşacak, yaz ve kış hep devam edip gidecekti. Neticede canlılar ve insanlar yok olacak, hayat olmayacaktı.

10) Dünya Merkür gibi olsaydı, sadece bir tarafı sürekli olarak güneşe karşı dönecek; güneş etrafındaki dönüşü sırasında kendi ekseni etrafında ancak bir kere dönebilecekti.

Başka bir tabirle, dünyanın bir tarafı her zaman gece, öbür tarafı da her zaman gündüz olsaydı, hiçbir kimse gece veya gündüz boyunca hayatını sürdüremeyecek, böylece hayat kalmayacaktı.

11) Çekim kanunları olmasaydı, atom ve atomun par-

çaları nereden bulunacaktı? Güneş nasıl güneş, yer nasıl yer olurdu? Şayet varolsaydılar şimdiki yerlerinde nasıl duracaklardı?... Yerlerinde durmuş olsalardı, dünyada hayat nasıl olur, insan nasıl yürüyüp hareket ederdi?.

12) Çekim kanununun olmasıyla birlikte, dünya ay kadar küçük, ya da şimdikinin dörtte biri kadar olsaydı; onu koruyan atmosfer tabakasıyla denizin koruyuculuğu ortadan kalkacak, ısı derecesi öldürücü seviyeye yükselecekti.

13) Elektronlar, protonlarla birlikte birbirine yapışık olsaydı, dünya yumurta büyüklüğünde olurdu. O zaman insan ve diğer varlıklar olamazdı.

14) Elementler birbirleriyle uyuşup kaynamasalardı, ne toprak, ne su, ne ağaç, ne hayvan, ne de bitkiler olurdu...

15) Isı kanunu mevcut olmasaydı, yeryüzü soğumayacak ve yaşamaya elverişli hale gelmeyecekti. Şimdi düşününüz, bu sayılan maddeler yüzlere, binlere çıkabilir. Demek ki, dünyada bugünkü düzenli ve normal hayatın meydana gelebilmesi için, âdeta sayısız şartın bir araya gelmesi gereklidir ve bu sayısız şartlar bir araya gelmiş, yeryüzünde hayat binlerce yıldan beri süregelmıştır. Bütün bu şartların en uygun şekilde biraraya gelmesi, acaba tesadüf olabilir mi? Rastgele oluşabilir mi bütün bu hayret verici işler?

Acaba, en basit bir resmin, en küçük bir masanın tesadüfen olamayacağını söyleyen bir insanın, dünya çapındaki, kâinat çapındaki olayları tesadüf diye yorumlaması mümkün müdür?

Bu düşünceler bizi tesadüfün de yaratıcı olamayacağı gerçeğine rahatlıkla götürecektir.

VİTAMİNLER YANLIŞ ADRESE GİTMİYORLAR

Tesadüfen düzenli ve mantıklı bir işin olamayacağını anlamak için, kendi vücudumuz bile, bize yol gösterebilir. Organlarımızın en uygun biçimde ve en uygun yerlerde bulunması tesadüf olabilir mi? Başımız ve onunla uyum ve düzen içinde kaynaşmış gözümüz, kulağımız, ağzımız, burnumuz tesadüfün eseri olabilir mi?

Göz ölçünüzü tesadüf mü aynı büyüklükte yapmıştır? Ya burnunuz hangi tesadüfle tam da yüzünüzün ortasına yerleşti? Hele de ses alıcısı kulaklarınız başınızın iki yanına, hem de aynı büyüklükte olmak üzere tesadüfen mi asıldı? Ağzınızın içinde bulunan dişlerin o güzelim düzenleri tesadüfen mi oldu?

Hem de bütün insanlarda aynı tesadüf, milyarlarca kere nasıl tekrarlandı? Kör tesadüf nasıl olur da böyle her attığı taşı onikiden vurabilir?

Bu soruları değişik açılardan milyonlarca defa sormak mümkündür. Fakat ben sizlere bir tek şey sorayım:

— Akıllı postacılar bile, bâzan yazılı adresi şaşırıp mektubu yanlış yerlere götürebiliyorlar. Oysa ki, vücudumuzdaki kılcal damarlar her vitamini ait olduğu adrese hiç de şaşırmadan götürüyorlar. Kaldı ki bu damarlar akılsızdır ve üstelik de taşıdıkları vitaminlerin adresleri üzerlerinde yazılı değildir.

Düşünün bir kere, bir yanlış vitamin taşıma sebebiyle vücudumuzda ne büyük karışıklıklar ve düzensizlikler olurdu. Fazla beslenme dolayısıyla fazla gelişen bir dişinizi düşünün. Ağzına sığmayan bir acayip diş azmanı, insanı nasıl altüst ederdi?

— Hocam, dişimizi çektirip ondan kurtulabilirdik.

— İyi ama Ali, ya kulağımız böyle bir yanlışlığa uğra-

saydı? Birinin ya da ikisinin yarımşar metre sallandığını düşününüz.

Sınıf neş'eli bir şaşkınlıkla te-bessüm ediyordu. Kâh kulak-larını, kâh burunlarını tutan öğrenciler, sanki bu organla-rını yeni tanıyorlardı.

Öğrencilerin dikkatleri yerin-de iken, bir örnek daha vere-rek tesadüf konusuna son vermek istedim.

— Şimdi söyleyin bakalım: Tesadüfen, ya da rastge-le, düzenli, mantıklı ve mânâlı bir iş ve varlık meydana ge-lebilir mi?

— Hayır, gelmez...

— Yâni tesadüf, kör, sağır, şuursuz olduğundan mey-dana getireceği eşya ve varlıklar da anlamsız, biçimsiz ve karmakarışık olur, değil mi? Peki bu dünyada, tabiatta, insanda hiçbir düzensizlik ve mânâsızlık var mıdır?

Bütün sınıf, hep bir ağızdan aynı cevabı verdi:

— Yoktur.

KÂİNATTA DÜZENSİZ VE ANLAMSIZ BİR ŞEY VAR MIDIR?

Bu genel “yoktur” cevabına, bir itiraz var herhalde? Bir el kalktı ve şöyle konuştu:

— Ama Hocam, ben bâzı şeylerde bir düzensizlik ve karışıklık sezer gibi oluyorum.

— Sana öyle gelebilir. Herhangi bir şeyi düzensiz, çir-kin ve karışık görebilirsin. Ama bakalım gerçekten de öyle

midir? Bâzan bizim aklımıza yersiz ve anlamsız gelen bir şey, aslında çok anlamlı, güzel ve faydalıdır.

Nedir bakalım, sana karışık ve anlamsız gelen şeyler? Bir örnek verebilir misin?

— Hocam, meselâ yağmur... Yerli yersiz yağıyor, sokaklar çamur ve sel deryası... Üstelik çok kişi de hasta olmuştur yağmur yüzünden.

— Çocuklar, arkadaşınızın verdiği örneğe, önce siz ne diyeceksiniz bakalım?

Öğrencilerin çoğu ellerini kaldırmıştı.

— Evet Başkan, söyle cevabını...

— Hocam, yağmur çok faydalıdır. Yağmasa susuz kalabiliriz. Bitkiler ve hayvanlar zarar görür. Yağmur o kadar faydalıdır ki, atalarımız bunu ifade etmek için ona “Rahmet” adını vermişlerdir. Bir müddet yağmasa, çiftçiler hemen yağmur duasına çıkıp, Allah’tan yağmur isti-

● Yağmurun yağmasında binlerce fayda ve hikmet vardır. Bizim ıslanıp hasta olmamız onu kötü göstermez.

yorlar.

— Peki, zararı olmuyor mu yağmurun?

— Oluyor ama, bu yağmurun suçu değil, onun zararlarını önlemek üzere tedbir almayan insanın suçudur. İnsan kendini koruyacaktır. Kışlıklarını giyinecek, şemsiyesini alacak, işi yoksa yağmurda çıkmayacak vs.

— Aferin Başkan. Sanırım konu açıklanmıştır.

Fakat soruyu soran öğrenci direniyordu:

— Hocam, fakirler de var. Onları da düşünmek gerek. Hem toplumda fakirlerin de bulunması, bir karışıklık ve anlamsızlık sayılmaz mı?

— Hayır yavrum... Toplumda fakirlerin, yoksulların da bulunması bir karışıklık ve mânâsızlık değildir. Çünkü düzenli bir toplum hayatı için, her seviyede geçinen insana ihtiyaç vardır. Herkesin zengin olduğu bir toplumda hayat yürür mü? Kim çöpçülük yapacak, kim fabrikada işçilik yapacak, kim bekçilik, polislik yapacaktır?... Daha bunlar gibi birçok zarurî ve toplum için gerekli görevler yapılmaz. Herkesin zengin olduğu değil, herkesin yardımlaştığı ve birbirine insanca davrandığı bir toplum mânâlıdır ve güzeldir. Allah da bizden, böyle bir toplumu gerçekleştirmemizi istiyor.

Bakınız, beş parmağınızın beşi de aynı mıdır? Ama hepsine de ihtiyaç var. Çünkü biri diğerine muhtaçtır. Tek başına iş göremezler. Ama yardımlaşarak herşeyi başarıyorlar, el oluyorlar. Biz de böyle kenetlenmiş, birleşmiş bir toplum meydana getireceğiz ve güçlü bir millet olacağız.

Aslında, Allah'ın yarattığı herşeyde, kurduğu her düzende müthiş bir güzellik ve isabet vardır. Daha güzeli mümkün olmayan, müthiş bir güzellik... İnsan vücudunu düşünün... Acaba daha güzel nasıl olabilirdi? Hadi değiştirelim organların yerini ve şeklini, daha uygun bir biçimde yeniden düzenleyelim.

Uzun uğraşmalara rağmen, bir türlü daha uygun bir vücut düzeni düşünülemedi.

Söz uzayınca Filozof Mehmed'in canı sıkıldı:

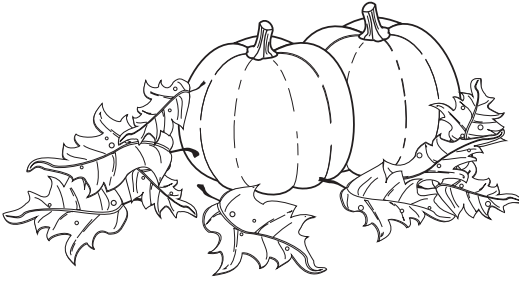
— Hocam, kırk yıl düşünsek, Allah'ın yarattığından daha iyisini bulamayacağımız açıktır. Boşuna vakit geçirmeyelim de siz diğer örnekleri anlatınız.

— Peki Mehmed. Sınıf da senin fikrinde. Ben diğer örneği, size Nasreddin Hoca'mızdan ibretli bir fıkra ile anlatayım:

CEVİZİN YERİNDE KABAK OLSAYDI?

Hoca, bir gün bahçesinde çalışmış, yorulmuş. Dinlenmek için yanındaki kocaman ceviz ağacının altına uzanmış. Yaz sıcaklığında asırlık ceviz ağacının dalları altında serinleyen Hoca, düşünmeye başlamış. Bakmış ki, biraz ilerideki kocaman kabaklar, küçücük dallarından çıkmış, toprakta tombul tombul yatıyorlar. Altında yattığı heybetli ağacın dallarında ise küçücük cevizler var.

— Hey Yüce Yaradan, demiş Hoca. Senin herşeyin

hikmetlidir, güzeldir, doğrudur ama, bu işe aklım ermedi. Küçükcevizleri kocaman ağaçta, kocaman kabakları da küçükce dallarda yaratmışsın. Hal-

buki kabakları bu ağaçta, cevizleri de şu yerdeki küçük dallarda yaratmış olsa idin daha iyi olmaz mıydı?

Hoca tam böyle düşünceler içindeyken, ağacın dallarından kopan bir ceviz, tam da burnunun üstüne pat diye düşmez mi... Hoca sızlayan burun kemiğini tutarak fırlamış ayağa ve açmış ellerini de, şöyle konuşmuş:

— Aman Yarabbi... Sen ne yapmışsan güzeldir, isabetlidir, yerindedir. Ya şu burnuma düşen cevizin yerinde kabak olsaydı, benim hâlim nice olurdu? Bir daha senin işine karışmayacağım. Aklımın almadığı konular yüzünden, burnumu işine sokmayacağım. Afvet beni Yarabbi!...

Demek ki bize, anlamsız ve çirkin görünen bazı şeyler, aslında güzeldir ve mânâlıdır. Biz olayları dar açıdan ve kendimize göre yorumladığımız için yanılıyoruz. Böyle değil de, geniş açıdan ve çok yönden bakabilirsek hâdisenin ya da varlığın çok güzel ve yerinde yaratıldığını görmemiz mümkün olacaktır. O zaman da büyük bir evliyâ olan Erzurumlu İbrahim Hakkı gibi şöyle söyleriz:

Vallahi güzel etmiş
Billahi güzel etmiş
Mevlâ görelim n'etmiş
N'etmişse güzel etmiş...

OTLARIN YAZDIĞI İSİM

İskoçya'nın meşhur filozoflarından Bity, küçük yaşta-ki oğluna, insanın tesadüfen varolamayacağını, ancak Allah tarafından yaratılmış bulunduğunu şöyle ispatlamış:

Evinin bahçesinde kazılmış olan toprağın bir kenarına oğlunun ismini parmağıyla kalınca çizer. Bu çizgilerin içine de dereotu tohumu eker ve üzerini toprakla kapatır.

Bir süre sonra çocuk koşarak babasına gelir ve heyecan içinde, şöyle der:

— Babacığım, bahçenin bir köşesinde benim adım dereotlarıyla yazılmış.

Babası umursamaz bir halde, “Tesadüftür,” der...

Çocuk itiraz eder ve bunun “Mutlaka biri tarafından yapılmış olduğunu” iddia eder:

— Babacığım, hiç kendi kendine benim ismim, otlar tarafından yazılabilir mi? Benim adımla ne otlar biliyor, ne de toprak... Bunu benim adımla bilen biri yapmıştır...

Babası hemen taşı gediğine kor ve şöyle konuşur:

— Peki, sen isminin bile kendiliğinden bahçede yazılamayacağını söylüyorsun da, ondan çok daha üstün ve san'atlı olan vücudunun tesadüfen oluştuğunu nasıl kabûl edebiliyorsun?... Bu kadar basit ve kolay bir iş bile tesadüfen olamazsa, ondan çok daha muazzam ve muhteşem olan insanlar, hayvanlar ve kâinat (evren) nasıl kendi kendine oluşur? Bütün bunların da bir Yaratıcısı olması gerekmez mi?

Filozof'un oğlu özür dileyerek, demiş ki:

— Babacığım, size çok teşekkür ederim. Çünkü bu örnekle dünyada en küçük bir şeyin bile kendi kendine olamayacağını anlamış bulunuyorum. Artık herşeyi yaratan bir Yüce Yaratıcı'nın varlığına ben de inanıyorum.

— Evet, şimdi tesadüfen yaratılmadığımızı, dünyada hiçbir şeyin kendi kendine oluşmadığını herkes anladı mı?

— Evet, Hocam, anladık...

— Öyleyse bir dahaki dersimizde tabiatın yaratıcı olup olamayacağını konuşalım sizinle, olmaz mı?

Filozof söz istiyor yine...

— Söyle Mehmed.

— Hocam, tabiatın yâni doğanın yaratıcı olmadığı o kadar açık ki, isterseniz ben bunu şimdi isbatlayabilirim.

— Mehmed, bu konuyu gelecek dersimize bırakalım da herkes düşünsün. Bulduğunuz örnekleri haftaya konuşalım.

DAKTİLO YAZAN MAYMUNLAR

Teneffüse çıktığımda Ali biraz daha çekingen geldi.

— Hocam, bir şey söyleyecektim de... Şey...

— Söyle yavrum... Burada biz bir âile gibiyiz. Çekinecek ne var?

— Hocam, biraz önce derste uzun uzun anlattığınız konuda bir misâl daha vermenizi isteyecektim de... Konuyu kavradım ama, biraz daha...

— Tabii evlâdım... Bizim vazifemiz anlatmaktır. Sizin ki de sormak. Bundan daha normal bir şey yok... Ben

● Bu maymunun mânâli bir eser yazabilmesi mümkün mü? Hattâ düzenli bir tek cümleyi rastgele yazabilir mi?

Tesadüfen bir tek cümle bile yazılamazken, koca kâinat rastgele meydana gelebilir mi?

şimdi tesadüfen güzel, düzenli ve mânâli bir şeyin oluşamayacağını, bir başka örnekle anlatmaya çalışayım. Sen de gelecek dersimizde bunu arkadaşlarına anlattırsın. Anlaştık mı?

— Evet Hocam.

— Öyleyse dinle bakalım: diyoruz ki, bu kâinatı, dünyayı, insanı, hayvanı, bitkiyi yaratan Allah mı, tesadüf mü? Bütün bu muhteşem varlık âleminin tesadüfün eseri olabilmesi için, sayısız derecede çok tesadüfün yan yana gelip birleşmesi lâzım.

Maddenin en küçük parçası olan atomdan, gökteki yıldızlara, galaksilere kadar bütün bu kâinatın tesadüfen oluşabilmesi için sayılarla hesap edilemeyecek sayıda tesadüf, tesadüfen rastgelecek... Bu mümkün mü?

— Mümkün değil Hocam.

— Tabii mümkün değil. Değil böyle sayısız tesadüfün birbirini tamamlayacak biçimde arka arkaya gelmesi üçü-beşi bile imkânsızdır. Çünkü tesadüf, yâni rastlantı dediğimiz şey, akılsız ve şuursuzdur. Kendi kendine böy-

le mânâlı bir düzene nasıl girecek? Bu kadar güzel, düzenli, mânâlı sıralanmayı arka arkaya getiren ve varlık âlemini yaratan, bilgisi sonsuz, gücü sonsuz bir Yaratıcı olmalı değil midir? İnsan doğru düşündüğü zaman buna “evet” demek zorundadır.

Tesadüfen, rastgele bir güzel mânâlı şeyin meydana gelebileceği konusunda şöyle bir deney yapılmıştır:

Yüz tane maymunun önüne yüz tane daktilo koymuşlar ve onlara, tuşlara vurup yazı yazmasını öğretmişler. Bu maymunlar yüz gün tuşlara vurup yazmışlar. Herbiri metrelerce uzunlukta, uzun kâğıt şeritleri doldurmuş. Ama bütününün yazdığından bile, ortaya anlamlı bir kitap çıkmamış. Hattâ anlamlı bir tek makale bile yazılamamış. Hattâ doğru dürüst bir cümle bile bulunamamış.

Maymunlar tarafından milyonlarca defa tuşlara vurulsa bile niçin mânâlı bir yazı ortaya çıkmayacaktır?

— Çünkü bilmeden, anlamadan akılsızca yazmaya çalışıyorlar....

— Aferin Ali... Tabii rastgele ve tesadüfen vuruyorlar daktilonun tuşlarına... Matematikçiler bunu da hesaplamışlar. Acaba böyle tesadüfen kaç milyon kere vurunca mânâlı bir yazı yazabilecektir? Ancak bulunan ihtimal hesabı rakamlara sığmamış. Yani hesap bu ihtimali rakamlara sığdıramamış. Demek oluyor ki, tesadüfen, mânâlı basit bir kitabı bile yazmak mümkün değildir.

Şimdi bu noktada düşünelim: Basit bir kitabı bile tesadüfen meydana getirmek mümkün olmuyor. Peki, bu kocaman evreni, içindeki milyonlarca varlıkla birlikte rastgele oluşmuş saymak mümkün olur mu?

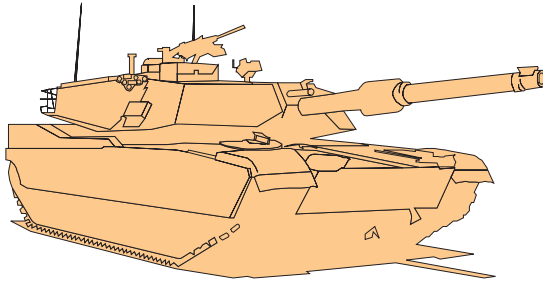
Basit bir kitapçık tesadüfen yazılamaz ama, bu kocaman kâinat ayı, güneşi, yıldızlarıyla tesadüfen olabilir demek, akılla bağdaşır mı? Kâinat bir kitaptan ne kadar çok

karışık, büyük ve muhteşemse, tesadüfen oluşması da o kadar imkânsızdır. Çünkü içinde bir kitapla karşılaştırılmayacak kadar muazzam sistemler, canlı varlıklar, eserler, düzen ve güzellikler vardır. Bir basit ve küçük kitabı yüz maymun yüzlerce gün çalışsa yazamıyor. Acaba, bu kâinat kitabını yazabilmek için kaç trilyon tesadüf maymunu, kaç trilyon yıl çalışmalıdır?

Hele canlı hücrelerden atoma, protoplazmadan insan şuuruna kadar akıl almaz hârikaları tesadüfün eseri saymak düpedüz çılgınlık olmaz mı? Buna inanan bir akılsıza, herhalde maskara maymunlar bile güler.

Maymunlar akılsız oldukları için gülemeyeceklerdi ama, akıllı Ali gülümsemeye başlamıştı. Ali dedim, sana bir ödev... Ünlü Filozof Sokrat'ın şu sözünü, güzelce yaz ve sınıf panosuna as:

“KÂİNATTA TESADÜFE TESADÜF EDİLEMEZ.”

● Şu tankın tesadüfen meydana geldiğini, bir ustasının olmadığını iddia edene en azından çılgın denir. Ya kâinatın tesadüfen meydana geldiğini söyleyene, ne demeli?

TABIAT (DOĞA) YARATICI OLABİLİR Mİ?

Bir ders sonra, tabiat konusunu işliyoruz.

— Tabiatın yaratıcı olamayacağını anlayabilmek için önce, onun ne olduğunu gözden geçirmek gerekir. Nedir tabiat? diyorum.

— Nehirler, denizler, çöller...

— Ormanlar, hayvanlar, bitkiler...

— Gökler, ay, yıldızlar, güneş...

Tabiat, yeni deyimiyle doğa deyince, akla gelenler aşağı yukarı bunlardır. Bizim sınıf da gayet isabetli olarak bunları söyledi.

— Evet, şimdi düşünelim bakalım... Tabiat dediğimiz bu varlıklar yaratıcı olabilir mi?

Soruya cevap vermek isteyenlere sırayla söz veriyorum.

— Hocam, elbette tabiat yaratıcıdır, Çünkü devamlı kitaplarımızda, derslerimizde, hattâ radyo ve televizyonumuzda “tabiat yarattı” cümlesini duymaktayız. Tabiat

Bütün gözlerle karşı açılmış tek kitap vardır: Tabiatın kitabı. Bu kitabı okuyarak, onu vücuda getirmiş olan büyük Yaratıcı'ya inanıyorum. Onu, okuyamamak için hiçbir mazeret yoktur. Çünkü, bütün insanlara hitap ediyor ve her dimağ için anlaşılır bir lisan kullanıyor.

J.J. ROUSSEAU

yaratıcı olmasa böyle yazılıp söylenir mi?

Filozof Mehmed, bir hayli kızgın. Hem bu cevaba, hem de ilk sözü alamamış olmasına...

— Söyle bakalım Mehmed. Ama ses tonunu iki derece daha azaltarak.

— Hocam, tabiat yaratıcı olamaz. Bu çok yanlış bir düşüncedir. Ayrıca bilimsel değildir. Aklımıza da aykırıdır. Çünkü, daha önceki derslerimizde gördüğümüz gibi; şursuz, bilgisiz, elsiz, gözsüz ve güçsüz olan tesadüf yaratıcı olamıyor. Öyleyse aynı özellikleri taşıyan tabiat da yaratıcı olamaz. Çünkü tabiat dediğimiz varlıkların bütünü de aynen tesadüf gibi, akılsızdır, bilgisizdir, kördür. Dolaşısıyla de yaratıcı olması imkânsızdır.

— Aferin Mehmed.... Tabiatın yaratıcı olamayacağını kestirmeden anlattın. İlk konuşan arkadaşımızın söyledikleri doğrudur. Çünkü bâzı kitaplar, yayınlar, ya da radyo-televizyon programları "Tabiat yarattı", "Doğa yarattı" gibi cümleleri kullanıyorlar. Ancak bunlar ya düşünülmeden, rastgele söylenmiş sözlerdir. Ya da, inançsızca kullanılmış ifadelerdir.

Çünkü, gözümüzün önünde uzanıp duran bu tabiatın yaratıcı değil, yaratılmış olduğunu anlamak zor değildir. Ancak konuyu biraz dikkatlice düşünmek gerekir.

Şimdi herkes yaslansın geriye, düzgün ve dik otursun. Böylece de keskinleşmiş dikkatlerinizi sözlerime ayırın sadece.

TABIATÇILIK İLKEİ BİR İNANIŞTIR

Çocuklar, aslında tabiatçılık yeni ortaya atılmış bir düşünce değildir. Çünkü tabiatın yaratıcı olduğunu söyleyenler, daha ilk çağlardan itibaren bulunmuştur. Kimi Güneş'e tapınmış, kimi aya ve yıldızlara... Hattâ yakın zamanlara kadar bir ağaca tapınanlar bile olmuştur. Zaman zaman bâzı hayvanlara da tapınıldığı olmuştur. Meselâ Hindistan'daki bâzı Hinduların inekleri kutsal saydıkları ve onlara tapındıkları günümüzün bir gerçeğidir. Şimdi oralarda en kalabalık bir caddede inekler bütün trafiği durdurup boylu boyunca uzanıyorlar... Bütün arabalar durup bekliyor: Klakson çalanlar bile, kutsal ineği rahatsız ettikleri için şiddetle cezalandırılıyorlar...

Bu tabiatın herhangi bir parçasına tapınma, yâni onu Tanrı sayma işi, eskiden nasıl başlamıştır? Şimdi buna bakalım:

İnsanlar gerçek Allah'ın inancını getiren peygamberlerin yolundan sapınca, bilgisizliğin de te'siriyle tabiatçı olmuşlardır. Demek ki tabiatçılık aslında çok ilkel bir inanıştır. Çıkış sebebi de hakikî inancın unutulmuş olmasındandır. Ama bu ilkel tabiatçılık şimdiki tabiatçılıktan daha mantıklıdır. Çünkü, hiç olmazsa tabiatın hangi kısmını yaratıcı saydığını söylüyor. Bilgisizlik sebebiyle ya kendisini korkutan şimşeğe ve gök gürültüsüne tapınıyor... Ya çok erişilmez ve parlak gördüğü Güneş'e... Ya faydasını gördüğü ve taşıp zarar vermesini önlemek istediği bir ırmağa... Ya sayısız yıldızlara... Bâzan da herşeyi yakıp kül eden ateşe... Veya dünyada kendisine en gerekli olan ve çok faydasını gördüğü ineğe... Sonuç olarak diyebiliriz ki gerçek inancı yitirmiş ilk devirlerin insanları ya korkudan, ya da sevgiden bir tabiat parçasına Tanrı demiş, tapınmış... Ama şimdiki tabiatçılar, tabiatın hangi parçasının yaratıcı olduğunu söylemeden toptan "Tabiat yarattı" diyorlar...

Bu söz kaçamak ve kaypak bir sözdür. Tabiat tek bir kısımdan meydana gelmiyor ki... Yaratıcı olan hangi kısımdır?

— Hocam, tabiatın bütünü de yaratıcıdır demek mi istiyorlar acaba?

— Acaba öyle mi demek istiyorlar?.. Şimdi bu düşünceleri teker teker ele alalım ve düşünelim.

— Hocam, bunlar düşünce değil, düşüncesizliktir bence.

— Doğru ama Mehmed, yine de böyle kestirip atmak yerine, bilimsel olarak konuyu ele alıp anlatmak daha faydalı olacaktır. Kafamız ve gönlümüz ikna olmalı, tatmin olmalı. Böyle olursa inancımız güçlenir, tabiat yarattı sözüyle de sarsılmaz hale gelir.

Önce bütün olarak tabiata bakalım. Tabiat bir eserdir. Her eser gibi başlangıcı vardır. Yani bu haliyle henüz ortada olmadığı zamanları ilim bize haber veriyor. Demek ki sonradan yaratılmıştır. Başlangıcı olan ve sonradan olan herşey yaratılmıştır. Peki yaratıcı kimdir?

Tabiattır diyebilir miyiz? O zaman tabiatın kendi kendine oluştuğunu kabûl etmemiz gerekir ki, bunun imkânsızlığını daha önceki derslerimizde anlattık. O halde

tabiat kendi kendini yaratmış olamaz. Acaba bâzı sebebler mi biraraya gelerek onu yaratmıştır, oluşturmuştur? Ama yine sebeblerin de yaratıcı olamayacağını ispatlamıştık. Şu halde sonradan olma, bir eser olan tabiatın yaratıcısı kimdir?

— Allah'tır...

— Elbette Allah... Çünkü tabiatın bu güzel ve muhteşem düzenini yaratacak olan hem sonsuz bir bilgi sahibi, hem de bildiklerini yapabilecek sonsuz bir kudret sahibi olmalıdır. Allah'tan başkası olabilir mi bu?

Bakınız çocuklar, tabiatı yaratıcı olarak düşünmek ne büyük bir mantık yanlışdır: “Yaratılmış” bir şeye “yaratıcı” demek oluyor çünkü...

Tabiatın akılsız olsaydı, o bile bu mantıksızlığa kızar, bozulurdu. İsterseniz bunu bir örnekle açıklayalım:

TABIAT BİR SAN'ATTIR, SAN'ATKÂR OLAMAZ

— Bizim sınıfın en zayıfı kimdir? Kilosu en az olan Aydın'dır herhalde değil mi?

— Evet Hocam, ama imanı çok kuvvetlidir.

— Mehmed, filozofluğu bırak, şimdi de beni dinle... Bakıyorsunuz ki, Aydın, kocaman heyûla gibi bir varlığın üzerinde geziniyor. Diyelim ki bu kocaman varlık bir adam azmanı... Uzanmış, sırtüstü yatıyor... Aydın üzerinde gezinmekle kalmıyor, burnuna bir tahta tıkaç çakıyor. Saçını kesiyor, gözünü oyuyor, karnını deşiyor. Ama bütün bu işlere karşı yerde uzanmış yatan bu adam azmanın bir ses bile çıkmıyor; hiçbir itiraz gelmiyor.

Aydın istediği gibi gezip dolaşıyor üstünde, yarıp yırtıyor, kesip biçiyor... Bu manzarayı gördüğünüz zaman ne düşünürsünüz? Aydın'ın üzerinde gezindiği bu adam az-

manının sağ olduğuna, diri olduğuna ihtimal verebilir misiniz?

— Hayır Hocam... Bu adam sağ olamaz. Diri olsaydı, gücü olsaydı, o büyüklüğüyle Aydın'ın elinde oyuncak olur muydu?

— Olmazdı tabii... O halde bu adam azmanı sağ değildir, diri değildir, canlı değildir, hele hele yaratıcı hiç değildir.

İşte bu misâldeki kocaman varlık gibidir tabiat... Biz de Aydın gibiyiz. Zavallının üzerinde enine boyuna geziyoruz, istediğimiz her işi yapıyoruz. Meselâ, kuyu kazıyoruz, su ve petrol çıkarıyoruz. Tüneller açıyoruz, yollar yapıyoruz. Ormanlarını kesip, sularını doldurup baraj yapıyoruz. Evet bütün bunları yapıyoruz, sonra da kalkıp bu oyuncak gibi oynadığımız tabiata diyoruz ki:

— Merak etme; seni böyle hâlden hâle sokuyoruz ama, aslında sen yaratıcısın. Büyük bir yaratıcı... Herşeyi yaratansın...

Eğer tabiat kendisine yaratıcı dendiğini anlayacak kadar akıllı olsaydı, herhalde çok kızardı. Kızılmayacak şey değildir ki bu... Hem al ayağının altına gezin üstünde. Bununla da kalma, dilediğin işi yap, kes, biç, oyna onunla... Sonra da kalk, “Ey tabiat, bizi ve herşeyi sen yarattın” de... Kızmakla da kalmazdı tabiat anlasaydı bu işi, elinden gelse cezalandırmak da isterdi böylelerini...

Hem düşünelim bir kere... Siz kendinizde olmayan bir şeyi başkasına verebilir misiniz? Sizde yok, ama o olmayan şeyi bir başkasına verdiğinizizi söyleyebilir misiniz? Böyle bir iddiada bulunan kimsenin aklından zoru var demektir.

Şimdi düşünelim, tabiat kendisinde olmayan aklı, düşünceyi, gözü, kulağı, hareketi başkasına verebilir mi?

— Veremez...

— Peki veremezse, akıllı, canlı, hareketli varlıkları yaratmamış demektir.

— Tabiatla böyle bir yaratma gücü olsa, önce kendisini ayağımızın altından kaldırır ve daha değerli bir varlık haline getirirdi.

Kendisi ayak altında sürünen bir varlık, yaratıcı olabilir mi? Olabilirse, kendisinden daha yüksek, daha canlı, daha kıymetli ve daha akıllı bir varlığı yaratabilir mi? Yani kendisinde olmayan bir üstünlüğü başkasına verebilir mi?

Elbette veremez, değil mi? O halde tabiat yarattı sözü aslında düşünmeden söylenmiş bir söz olabilir ancak... Çünkü tabiat, bir san'attır. Her san'atın ise bir san'atkârı, san'atçısı vardır. Tabiat bir nakıştır, nakışçı olamaz. Bir dizi kanundur, kanun koyucu olamaz. Yaratıktır, Yaratıcı değildir.

Şu halde varlık âlemini sebebler yaratmadıysa, tesadüf meydana getirmediyse, tabiat ortaya koymadıysa, Yaratıcı kimdir?

— Allah'tır...

— Evet çocuklar, geriye sadece bu gerçek kalıyor. Demek ki düşünen insan, Allah'a inanmak zorundadır.

Allah'a iman aklın mecburi istikametidir.

II. BÖLÜM

BİRKAÇ SÖZ

Benim güzel bir bahçem var. Sanki bir cennet bahçesi bu. Onun çiçekleri eşsizdir. Tertemiz ve çok güzel çiçekler, karanfiller, güller..

Bu bahçeyi dünyanın hiçbir bahçesine değişmem, değişmem. Çünkü benim bahçemde düşünce gülleri ve bilgi çiçekleri yeşerir devamlı.

İşte bu kitapçıkta o güzelliklerden bir demet sunuyorum. Benim bahçemin, yani okulumun ve sınıflarımın bir ürünü bu sayfalar. Çünkü benim güzel gönüllü, duygulu ve inançlı öğrencilerim sordu, ben de söyledim.

Benim bahçem çok da geniş. Bu cennet bahçesi Türkiye'miz kadar... Çünkü yüzünü görmediğim, adını duymadığım öğrencilerim de var. Ülkemizin her yanından yazıyorlar, "Not Defteri"nin devamını istiyorlar.

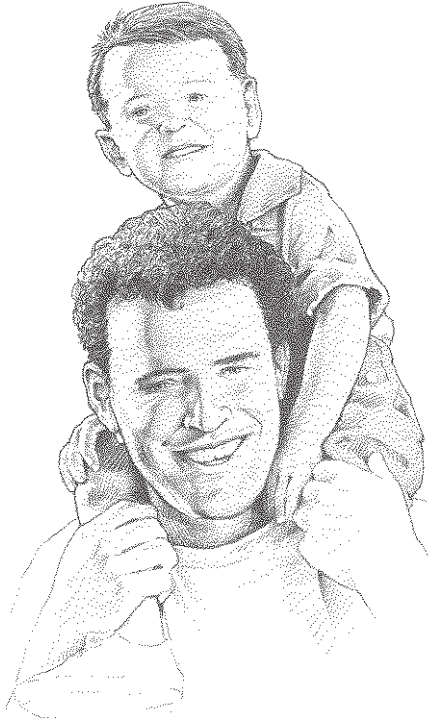
Özellikle de; yıllar önceki, eski ve fakat eskimeyen öğrencilerimin ilgisi, vefası oldukça "Not Defteri" devam edecek. Çünkü onlarla ancak satırlarda ve sayfalarda buluşmak mümkün...

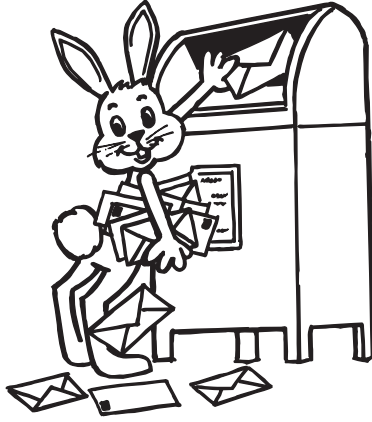
Şimdi uzaklarda olan öğrencilerimden de sorularını beklerim. “Not Defteri”nin ikincisinde yeni sorulara verilecek yeni cevaplarda buluşmak dileğiyle, hepinize candan selâm ve sevgilerimi sunarım.

Canlarım benim.

Vehbi VAKKASOĞLU

3 Ocak 1985, Bahçelievler

DİNSİZ İNSAN OLAMAZ

Korkunç Bir Mektup

Dünyayı dolaşınız, duvarsız, edebiyatsız, kanunsuz, servetsiz şehirler bulacaksınız. Fakat mâbudsuz ve mâbedsiz şehir bulamayacaksınız.

PLUTARK

Bana, en unutamadığınız mektup hangisidir diye sor-
sanız aklıma birkaç tanesi hemen gelir. Ancak bun-
lardan bir-ikisi de bana korkunç geldiği için unutamamı-
şımdır. Bu nasıl mektuptur ki korkuttuğu için yıllarca
unutulmuyor.

“— Sizin de böyle hatıralarınız var mıdır?”

Bu soruyu sorduğum sınıf, sanki başka bir şeyi dü-
şünüp de konuyu bölmek istemediklerini anlatırcasına
suskundu. Kimse el kaldırmayınca ben devam ettim:

— Öyleyse size bir kâbus gibi korkutucu, ürkütücü

ve o nisbette de düşündürücü olan bir mektubu okuyayım.

Sırasına şöyle bir dayanıp derin nefes almalar, dikkat toplamalar, aynı zamanda aceleciliklerini de gösteren kıpırdanmalar bitince, mektubu açtım ve okumaya başladım:

Paris, 21 Kasım 1961

“Sevgili anneciğim ve babacığim,

Bu mektubumu okuduğunuz zaman üzüleceğinizi biliyorum. Aylardan beri sustuğum için de üzülyordunuz. Ama ne yapalım başka türlü sü elimden gelmiyordu. Beni affedeceğinizi, mazur göreceğinizi umarım.

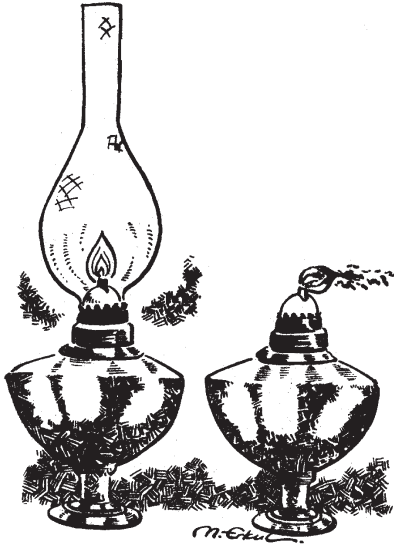
Anneciğim ve babacığim,

Ben artık İslâm dinini terk ederek HİRİSTİYAN oldum. Eğer böyle yaptığım için bir günah işlemişsem bilin ki, bu günah tamamen size âittir. Çünkü siz, bana dinimi öğretmemiştiniz. Ben adımın Müslüman olduğunu biliyordum o kadar...

Fakat, Müslümanlık nedir? Nasıl olur? Peygamberim kimdir? Nasıl bir zâttır? Kur'an nasıl bir kitaptır, nelerden bahseder? Müslümanlıkta nasıl ve niçin ibadet edilir? İşte bütün bunlar bence bilinmeyen şeylerdir.

Buraya geldiğim zaman, çoğu Fransızların dindar olduklarını gördüm. Hemen her evde birkaç İsa ve Meriem'e âit resim vardı. Yemeğe oturdukları zaman dua okuyorlardı. Ben ise onlara alık alık bakıp durmaktan başka bir şey yapmıyordum.

Din, iman, Allah, Peygamber, Kur'an ve ibadet hakkında bana birçok sorular sorarlardı. Ama ben hiçbirine cevap veremiyordum. Siz, bana bunları öğretmemiştiniz. Hattâ benim memleketimde dindarlık ayıptı. Meselâ, lise-

● Zayıf ve köksüz inançlar, şişesi olmayan gaz lâmbasına benzer. Ufaklık bir şüphe esintisinde ışığı hemen sallanmaya, titremeye başlar.

Şiddetli bir esinti karşısında sönebilir.

de derse giren bazı hocalar dindarlığın, yobazlık, gericilik olduğunu anlatırlar, ondan sonra derse başlardı. İçimizden birisi dinden bahsedecek olsa, öğretmenler olsun, öğrenciler olsun hemen alay ederlerdi. “Hey yobaz, kaçınıcı asırdasın?” derlerdi... Oruç tutmak bir suç, namaz kılmak bir ayıptı.

Burada ise, durum tam tersinedir. Ne kadar aldanmışız? Ne kadar aldatılmışız? Avrupa'nın dinsiz olduğunu zannederdik. Dinsizliği ilerilik, dindarlığı gerilik sayardık. Halbuki ne kadar yanlışmış bu... Burada herkes dinden, imandan, İsa'dan bahsediyor. Dinsizler ise pek sevilmiyor. Çoğu kimsenin cebinde İncil var.

Bütün bunların karşısında içimde bir boşluk duydum. Hristiyanların çoğu ibadet ediyordu. Ben ise, ne kendi dinimden, ne de onların dininden bir şey biliyordum.

Yavaş yavaş Hristiyanlığı öğrenmek için bir merak sardı beni. Öğrendim ve nihayet işte Hristiyan oldum.

Artık tahsil masraflarımı kilise üzerine aldı.

Bundan sonra bana, ister mektup gönderin, ister göndermeyin. Siz bilirsiniz. Ama tekrar ediyorum: Eğer dinimi terk edip günahkâr olmuşsam, bu günah tamamen size âittir. Allah sizi affetsin...”

Mektup bittiğinde o nefes bile almamacasına sessiz dinleyen sınıftan karmakarışık bir uğultu yükseldi. Âdeta bütün eller de havadaydı. Ben onların tertemiz kalplerinde esen fırtınaları tahmin ettiğim için, önce kısa bir açıklama yapmak istedim. Dedim ki:

— Çocuklar, önce bu mektubun tarihine dikkatinizi çekmek isterim. Aşağı yukarı yarım asra yaklaşmış değil mi? Demek ki ailesinden ve okulundan din eğitimi görmemiş bir nesil yaşamış o tarihlerde ülkemizde. Sizler şimdi din dersini mecburi bir ders olarak okulda almanın bah-tiyarlığını yaşıyorsunuz. Ve umarım ki bu mektup sahibinin düştüğü durumlara düşmekten de çok uzak buluncaksınız.

Demek ki bu mektuptan çıkaracağımız **birinci ders, dinsiz insan olmaz** kaidesidir. **İnsan kendi dinini öğrenmese, mutlaka bir başka inanca kayıyor. Ya da inançsızlığı inanç haline getirip ona inanıyor. Maddeye inanıyor, paraya inanıyor veya herhangi bir ideolojiyi din gibi benimseyip ona inanıyor.** İnançsız bir insan ve toplum olmuyor yani.

İkinci önemli nokta da, sizlere anlatmaya çalıştığımız din derslerinin önemidir. Bu dersi görmemiş insanların ne gibi kötü hallere düşeceğinin anlaşılmasıdır. O halde dersimizin kıymetini bilelim, daha iyi anlamaya ve daha fazla istifade etmeye çalışalım.

Bu bakımdan aklınıza takılan her soruyu mutlaka sorunuz. Daha iyi, daha kesin anlamaya çalışınız. İmanınız bilinçli olsun. **Sağlam bir bilgiye dayanmayan, akla**

uygun gelmeyen inançlar çabucak dönebilir, Zayıf ve köksüz inançlar, şişesi olmayan gaz lâmbasına benzer. Ufacık bir esintide ışığı hemen sallanmaya, titremeye başlar. Şiddetli bir esinti karşısında da sönebilir... Günümüzde ise inançları sarsmak isteyen sun'î esintiler pek fazladır. İnanç düşmanları çoktur. Bu bakımdan imanımızı ispatlayan bilgilere çok ihtiyacımız var. Devamlı imanımızı kuvvetlendirmeyi düşünmeli, onun bilgisini kazanmaya çalışmalıyız.

İşte din dersleri size bu fırsatı veriyor. Kafanıza takılan her soruyu mutlaka sorunuz. Çekinmeyiniz. Çünkü insanın dinini öğrenmeye çalışması ne ayıptır, ne de günahtır... Aksine aklına gelen soruları, acaba nasıl karşılanır diye sormamak ayıptır ve günahtır. Zira sorulmayan ve cevabı öğrenilmeyen sorular, zamanla birer zararlı mânevî böcek gibi güçlenip imanımızı kemirir.

HERŞEYİ ALLAH YARATTI. **YA ALLAH'I...?**

Akılları Kurcalayan Bir Soru

Bu dersten sonraki teneffüste idim. Bir öğrencinin öğretmenler odasının önünde tereddütlü ve kararsız bir şekilde durduğunu gördüm. Yanına vardım, o uzaklaşmaya başladı. İyice dikkatimi çekmişti. Bütün teneffüs boyunca aralık duran kapının önüne gelip gidiyor, bakıp tekrar geri çekiliyordu. Çağırdım, durdu. Yine ürkek ve kararsız bakışlarla döndü.

— Celâl, herhalde bana bir şey soracaksın. Söyle, dedim.

Fakat o, nefesi daralıyormuş gibi göğüs geçirmeye başladı ve telâşla:

— Hayır hocam, bir şey sormayacağım, dedi.

Ben ısrar ettim:

— Soracaksın, ben de cevap vereceğim. Biraz önce derste de söyledim. Sormak ve öğrenmek ayıp değildir. Merak etmek güzeldir. Çünkü, merak ilmin hocasıdır. Öyleyse sor bakalım...

O âdeta benim söylediklerimi hiç dinlemiyor, kendi içinde esen fırtınalara kulak veriyordu. Davranışıyla da benden bir an önce kurtulmak istiyordu. Ama sorum yok derken de var ama soramam ki der gibiydi... Biraz daha ısrar edecek oldum, gözleri yaşarmaya, titremeye başladı. Bu küçücük yüreğin içindeki tereddütler neydi acaba diye benim de merakım arttı. Fakat onu bırakmak zorunda kaldım. Çünkü ders zili çalmıştı.

Son dersten sonra Celâl'i bekledim. Çantasını alıp çıkarken hâlâ iki saat öncesinin kararsız düşünceleri içinde buldum. Yaklaşmaya korkar gibi bir hali vardı. Korkulu bir ürkeklikle şöyle konuştu:

— Hocam, biliyorum, yine ısrar edeceksiniz. Ben de söyleyeceğim sorumu. Fakat ne olur bu aramızda kalsın. Sizden başka kimse duymasın... Aslında bu soru çoktan beri kafamı karıştırıyor. Fakat, kimseye sorma cesaretini kendimde bulamıyordum. Bir kere evde babama açacak oldum. Bana, "Sakin böyle bir soruyu bir daha aklına getirme, gâvur olursun" dedi. Ama o gün bugündür de bir daha aklımdan çıkmadı. Unutmak istedikçe aklıma geldi. Siz Hristiyan olan gencin mektubunu okuyunca daha çok korktum. Yoksa ben de böyle şüpheler içinde dinimden çıkar mıyım diye, ödüm koptu.

Siz herşeyi sorabilirsiniz deyince, sormaya karar verdim. Ama sonra düşündüm ki bu soru öyle herşey gibi değil. Başka bir şey... Korkunç bir şey... Peki kimse düşünmüyor da niçin benim aklıma geliyor? Yoksa benim inancım zayıf mı? Yoksa...

Sözünün burasında durdu ve yaşaran gözlerini önü-

ne eğdi. Ağlıyordu... Hem de hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Yoldan geçenlerin dikkatini çekecek kadar ağlıyordu. Yine ayrılıp gitmek istedi. Fakat bırakmadım.

— Sorunu öğrenmeden seni bırakmam. Mutlaka sen soracaksın, ben de cevabını vereceğim. Eğer bilmediğim bir şeyse öğrenip, söyleyeceğim.

Ama şunu bil ki, soracağın şey ne olursa olsun, senin inancı zayıf biri, ya da inançsız biri olduğunu kesinlikle göstermez. Çünkü bak, sen aklına gelen şeyden dolayı ağlıyorsun. Demek ona katılmıyor, kafanı karıştıran soruya inanmıyorsun. Ama, öğrenmek istiyorsun. Öğrenmek, anlamak ve inanmak istiyorsun.

Aksi halde aklına gelen soruya inansan, ya da ondan rahatsız olmasan böyle ağlamaz, üzülmezsin. Bu gözyaşları ve bu büyük üzüntü bir kere senin sağlam bir inancın olduğunu gösteriyor.

Celâl biraz rahatlamıştı. Çantasını yere koydu. Mendiliyle gözyaşlarını sildi. Ve dedi ki:

— Hocam, şimdi sorumu soracağım. Fakat inşaallah sorumu öğrenince de benim için böyle düşünürsünüz.

— Tabii iyi düşünürüm. Bundan emin olmalısın. Hem ben iyi düşünmeye mecburum. Çünkü senin bu halin, iyiliğinin ve inancının en güzel ispatıdır.

Celâl, yine de yüzünü benden yarım çevirip nefesini ve cesaretini bir daha toplamaya çalıştıktan sonra, nihayet sorusunu sordu:

— Hocam, sizin ilk derslerinizden çok hoşlanmıştım. Çünkü o derslerde Allah'ın varlığını ispatlamıştınız. Bu ispat yollarından biri de, bu âlemde herşeyin bir yapıcısı vardır, şeklinde idi. Ben bunu çok doğru bulmuş ve değişik örneklerle arkadaşlarıma anlatmıştım. Basit bir resmin bile onu yapan bir ressamı olursa, bu kâinatın da bir yaratıcısı olmaz mı? gibi soruları arkadaşlarıma soruyordum. Komşumuz olan bir liseli genç, bana dedi ki:

William Paley'in yanına biri gelerek "Allah yoktur" demiş. Ve bunun doğru olmadığını isbat etmesini istemiş. Paley derhal cebinden saatini çıkararak kapağını açmış ve saatin içini göstererek şöyle demiş: "Ben size bütün bu çarkların, yayların, zembereklerin kendiliğinden vücuda geldiğini ve birbirine uyararak kendiliklerinden buraya yerleştiklerini ve harekete geçtiklerini iddia edecek olursam, benim aklımdan şüphelenmez misiniz? Muhakkak ki şüphe edersiniz. O halde, yıldızlara bakınız. Her birinin kendine mahsus bir yolu ve bir hareketi vardır. Dünya ile gezegenler güneşin etrafında sonsuz bir intizamla hareket halindedir. Ayrıca bütün bu grub, her gün bir milyon mil yol alıyor. Her yıldız, kendi grubu ile birlikte ayrı bir güneş teşkil ediyor ve kendi güneş sistemimiz gibi uzay içinde hareket ediyor. Bununla beraber çarpışma yok, bozukluk yok ve zerre kadar bir karışıklık mevcut değil. Hepsi sükunet ve bir düzen içinde çalışıyor. Bütün bunların kendiliğinden olduğuna mı, yoksa bir yaratan tarafından vücuda getirildiğine mi inanmak daha kolaydır?"

DALE CARNEGİE

— Peki herşeyi bir yapan varsa o herşeyin de yaratıcısı Allah'sa, O'nun da bir yaratıcısı olması gerekmez mi?

Bu soru üzerine ben şaşkına döndüm ve günlerce düşündüm. Düşündükçe işin içinden çıkamaz oldum. Daha önce de söylediğim gibi, bir ara konuyu evde açacak oldum. Babam, böyle şeyleri düşünürsen gâvur olur çıkarsın, dedi. Ama ben düşünmemeyi başaramadım. Benim halim ne olacak... Ben...

Sözlerinin burasında yine hıçkırıklar boğazında düğümlenmeye başlamış, gözleri yaşarmıştı. Ona dedim ki:

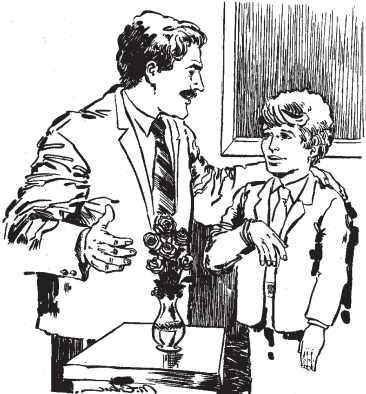
— Bu soruyu sınıfta da merak edenler olmuştur. Bu bakımdan ben bir dahaki derste bu mevzuu sınıfta açıklayacağım. Diğer arkadaşların da sorunun cevabını öğrenmiş olsunlar böylece.

Celâl teşekkür edip uzaklaşırken, ben, bir öğrencimin sırrını çözmenin rahatlığını duyamıyordum. Çünkü, benim okuduğum yıllarda değil ortaokulda, lisede bile böyle sorular akla gelmezdi. Şimdi, küçücük kafalar neler düşünüyor, nasıl sorular ve şüphelerle boğuşuyordu. Onların imanlarına hizmet etmek ne büyük ve mes'uliyetli bir vazife idi...

BİR PEYGAMBER MU'CİZESİ

Birkaç gün sonra konuyu sınıfta açtım. O zaman hayretle gördüm ki, sınıfın en zeki ve çalışkan öğrencileri bu meseleyi düşünmüş ve merak etmişler... Fakat sormaya da Celâl'in düşündüğü sebeplerden dolayı cesaret edememişlerdi. Böyle bir sorunun akıllarına gelmesinden dolayı âdeta titriyorlar, utanıyorlar ve şaşırmış bir halde benim ne diyeceğimi bekliyorlardı.

“Çocuklar,” dedim, “Bu sorunun aklınıza gelmesi, ya da birileri tarafından kafanıza sokulması büyük bir sürpriz değildir. Ben acaba bu soruyu ne zaman bana soracaklar diye bekliyordum...”

Onlar kendilerine takılacağı mı, şaka yapacağını sanıyorlardı. Fakat açıklamam üzerine tedirginlikleri gitti, rahatladılar ve büyük bir dikkatle dinlemeye başladılar:

— Bu soruyu sizden bekliyordum. Çünkü Peygamberimiz bir mu'cize olarak, insanlar tarafından bu sorunun sorulacağını haber vermiştir. Demek ki 14 asır önceki bir Peygamber mu'cizesi bu sorunun sorulmasıyla isbat edilmiş oluyor.

YARATIKLAR İLE YARATICIYI BİRBİRİNE KARIŞTIRMAYALIM

— Gelelim sorunuzun cevabına... Herşeyin mutlaka bir yapıcısı vardır. Resmi ressam, heykeli heykeltraş, masayı marangoz yapıyor. Bu kâinatı da Allah yarattı. Öyle ise Allah'ı kim yarattı, O'nun da bir yaratıcısı olması gerekmez mi? diyorsunuz, değil mi?

Elbette gerekmez. Çünkü bir yapıcısı ve yaratıcısı olduğunu söylediğimiz diğer şeyler hep **“YARATIK”**tır... Resim de, heykel de, masa da, sıra da, hep birer **yapılmış eser**'dir. Dolayısıyla her yaratığın ve her eserin bir yapıcısı, yaratıcısı olmalıdır. Ancak, Allah'ın da bir yaratıcısı var mıdır, dediğimiz zaman bir yanlışlık yapmış oluruz.

Bu bir mantık ve düşünce yanlışlığıdır. Çünkü, insanın, ağacın, hayvanın yaratıcısı vardır da, Allah'ın niçin yaratıcısı yoktur denilemez. Dersek, **yaratık ile yaratıcıyı birbirine karıştırmış oluruz**. Bu da söylediğim gibi **büyük bir mantık ve düşünce yanlışlığı olur**.

Yaratılmışların sıfatları başka, Yaratıcı'nın sıfatları başkadır. Bu ikisini birbirinden ayırmak gerekir. Bu ayırmayı yapabilmek için de bizim varlığına ve birliğine inandığımız Yaratıcı'nın sıfatlarını, özelliklerini çok iyi öğrenmemiz gerekir. Meselâ bu sıfatlardan biri, tekvin, yani yaratma sıfatıdır. Allah yaratıcıdır. Halbuki O'nun yarattığı varlıklar yaratıcı değildir... Yani bir şeyi yoktan, hiçten ortaya koyamazlar, yaratamazlar...

Oysa ki biz, “Allah'ın da bir yaratıcısı var mıdır? der-

sek, O'nu yaratıcı olarak değil, yaratık olarak, yaratılmış bir eser olarak düşünmüş oluruz. Böylece, iki ayrı şeyi birbirine benzetmiş ve birinde olan şeyi diğesinde de aramış oluruz. Bu da, yanlışların en büyüğü olmaz mı?

Meselâ, şu üzerinde oturduğumuz sıraya bakınız. Bu sırayı kim yapmıştır?

— Marangoz yapmıştır...

— Peki bu marangozu gören var mı içinizde...

— Hayır, görmedik, tanımıyoruz...

— Öyleyse, ben onu size tarif edeyim şimdi... Bu sırayı yapan marangoz, aynen yaptığı sıra gibi, demir bacaklı, üzeri düz ve kalın tahtadan bir metre boyunda bir varlıktır.

Marangozun böyle bir yaratık olduğuna inanır mısınız? Böyle şey olur mu, diye gülüyorsunuz değil mi?

— Söyle bakalım Celâl, niçin böyle bir marangoz olmaz?

— **Hocam, siz marangozu yaptığı sıraya benzeterrek tarif etmeye kalktınız. Halbuki marangozun yaptığı sıra başka, kendisi başkadır... Yani bir ustanın, yaptığı esere benzetilmesi mümkün değildir.**

● Resim başka, ressam başkadır. Resim düz bir çizgi ve zemindir. Sadece cansız bir görüntüdür. Ressam ise canlı bir insandır.

— Ne olur benzetirsek?

— Sizin de biraz önce söylediğiniz gibi, bir **mantık yanlış** yapmış oluruz. Çünkü ayrı ve başka sıfatlar taşıyan usta ve yapıcıyı, yaptığı eserlerine benzetmiş oluruz...

— Âferin Celâl... Tabîi, sıra başka, onu yapan marangoz başkadır. Kâğıt veya bez üzerine yapılmış resim başka, onu yapan ressam başkadır. Bunları birbirine benzetirsek yanlış sonuçlara varırız.

— Resim onu yapan ressama neden benzetilemez Ayşe, söyle bakalım.

— Hocam, resim düz bir çizgi ve zemindir. Sadece bir görüntüdür ve cansızdır. Halbuki onu yapan ressam canlı bir insandır. Hem çok yönlü bir dış görünüşüyle, hem de ondan daha mükemmel yaratılmış iç organlarıyla resimden apayrı ve bambaşkadır.

Bu bakımdan da, meselâ, bizim sınıfta hiç kimse yaptığı resme benzemek istemez.

— Sana da âferin Ayşe, çok güzel açıkladın örneği...

Böyle âferinler sıralanınca sınıfın tatlı yaramazlarından Burak atıldı:

— Hocam, bir örnek de ben verebilir miyim bu konuya?

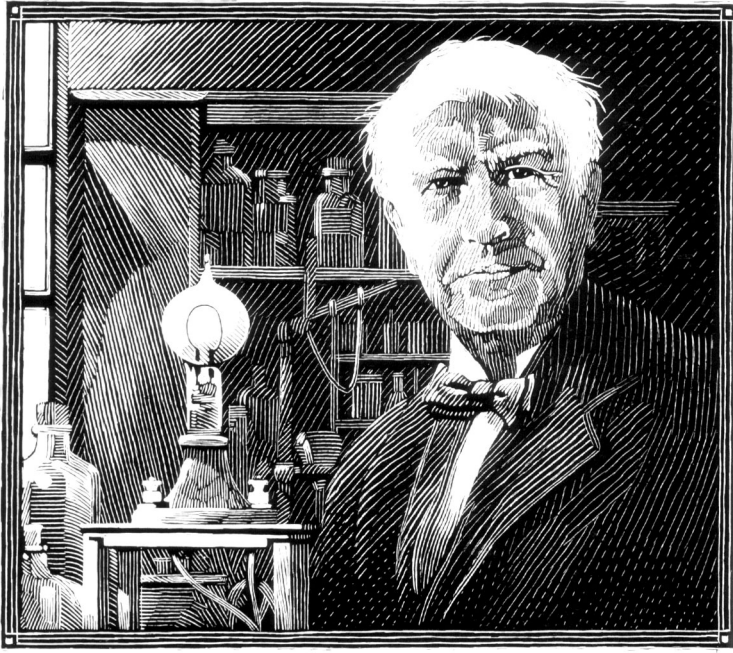
— Tabîi yavrum, söyle bakalım.

— Arkadaşlar, şu ampule bakınız...

Eliyle sınıfın ampullerinden birini gösterdiğinde herkes biraz da tebessüm ve hayretle başını tavana çevirmişti. Çünkü Burak zeki bir öğrenci idi ve her ciddi şeyi de şaka karıştırarak söylerdi.

— Eee, herkes gördü ampulü, sonra...

— Hocam, şimdi bu ampulü Edison icat edip yapmıştır ilk defa. Ama biz onu yapan Edison'u hiç görmedik. Şimdi Edison deyince, böyle yusuvarlak, kavanoz dipli

bir cam eşya mı düşüneceğiz?

Burak, konuyu daha da sulandıracaktı ama, sözü ben aldım:

— Elbette yaptığı ampul başka, Edison başka... Bu ikisinin özellikleri arasında hiçbir münasebet yoktur. Dolayısıyla de Edison'u yaptığı ampule benzetemeyiz.

Şimdi, bu örneklerden sonra sınıfa soruyorum:

— Bu misallerden çıkardığımız genel sonuç nedir?

Sınıfın hemen hepsi elini kaldırmıştı.

— Söyle bakalım Ali.

— **Hocam, bir şeyin ustası, yapıcısı, yaptığı şeye benzemez. Dolayısıyla de, yaratık ayrı, Yaratıcı ayrıdır. Bunları birbirine benzetmek mümkün değildir.**

— Peki, şimdi gelelim sonuca:

● Uzun yıllardan beri “birşeyler bulmak” için çalışıyorum. Burada kazandığım tecrübe bana göstermiştir ki, Allah yarattığı her problem için bir de çözüm varetmiştir. Eğer bu çözümü ne siz ne de ben bilemiyorsak, her ikimiz de büyük bir tevazu ile kendimizin beceriksiz olduğumuzu itiraf edelim. Hiçbir zaman bunun kabahatini Allah’a yüklemeyelim ve O’nun imkânsız birşey yaratmadığına inanalım.

EDİSON

Hiçbir eser onu yapana benzetilemezse, yaratık Yaratıcı gibi olmazsa, Allah’ı insanlara benzetebilir miyiz?

— Benzetemeyiz.

— Öyleyse, bütün varlıkların bir Yaratıcısı olduğuna göre, Allah’ın da bir yaratıcısı var mıdır diye düşünebilir miyiz?

— Hayır, düşünemeyiz.

BİR ŞEY HEM YARATICI HEM YARATILMIŞ OLUR MU?

— Demek ki, “Allah’ı kim yarattı?” sorusu, mantıksız ve yanlış bir sorudur. Soranın cahilliğini gösteren bir sorudur. Belki, başkalarının inandığı asılsız yaratıcılar için bu soru sorulabilir... Ama bir Müslüman için sorulması çok yanlış... ve isabetsizdir. Çünkü Müslüman’ın inandığı Yaratıcı, ezelidir, yani **öncesizdir...** Ebedidir, yani **sonsuzdur...** Hiçbir şeye **muhtaç değildir. Eşsizdir, benzersizdir, denksizdir** ve **birdir...** **Doğmamış** ve **doğurulmamış** tek bir Allah’dır. Bütün bu sıfatları taşıyan Allah, nasıl olur da bu sıfatların hiçbirini taşımayan canlılara, ya da insanlara benzetilebilir?

Bu soru neye benzer, biliyor musunuz?

Biri size insanı anlatıyor. Saçını, kaşını, gözünü, aklını, fikrini açıklıyor, tarif ediyor. Siz de ona “peki kanatları nasıldır” diyorsunuz. Hiç böyle bir soru olur mu deyince de, kuş çeşitlerini göstererek, “Baksana bütün bu canlıların kanatları vardır” diye cevap veriyorsunuz.

Böyle bir cevap ne kadar komiktir, değil mi? Çünkü iki ayrı varlığı, yani insanı ve kuşu birbirinin aynı saymaktır. Bu ne kadar saçma ve komikse, Allah’ı da yaratılmışlara benzetip, böyle sorular sormak, en az o kadar komiktir.

Aslında, dikatle düşünecek olursak, sorunun komikliği ve tutarsızlığı kendi içindedir. Çünkü, “Herşeyi Allah yarattı, öyleyse Allah’ı kim yarattı” diyen adam, önce Allah’ın yaratıcı olduğunu kabûl ediyor. Sonra da O’nu kimin yarattığını soruyor. Ne oluyor burada? Büyük bir zıtlık oluyor. Zira Allah’ın önce yaratıcı olduğunu kabûl edip, sonra da yaratılmış olduğunu araştırıyor. Bir şey hem yaratıcı, hem de yaratılmış olur mu? Bir şey, iki şey olur mu aynı anda? Allah yaratıcıdır. Dolayısıyla de yaratılmış olamaz. Şu halde O’nu kimin yarattığını araştırmak saçmalıktır.

Çünkü Yaratıcı, yaratık değildir. Eğer yaratılmış olsaydı, yaratma gücüne sahip olabilir miydi? Yaratma gücüne sahiptir, o halde yaratık değildir. Yaratılmışların en üstünü ve kabiliyetlisi olan insan bile, hiçbir şeyi yoktan varedemez. O halde herşeyi yoktan yaratan Allah nasıl yaratılmış olabilir?

USTA ESERİNE BAĞIMLI DEĞİLDİR

Bu düşüncenin bir yanlışlığı da şöyle ortaya çıkar.

Bir şeyi yapan kişi, bir eseri ortaya koyan usta, eserine ve onu tâbi kıldığı kanunlara uymak zorunda değildir. Yapılmış olan eserin bağlı bulunduğu, uyduğu kanu-

na san'atçının da uyması nasıl gerekmezse; yaratıcının da yarattıklarını uydurduğu kanunlara uyması gerekmez. Çünkü, icad edilip ortaya konulan ile onun bağlı bulunduğu kanunlar icad edenin eseridir. İnsan eserine ve onu uydurduğu kanunlara uymak zorunda mıdır?

Meselâ, otomobili yapıp belli kurallar içinde yürümelerini sağlayan insandır. Bu otomobilin o kuralların dışına çıkıp kendi keyfince hareket etmesi düşünülemez. İnsanı kendi eseri olan otomobile hiçbir bakımdan da benzetemiyoruz. Benzetirsek, bu düpedüz bir komiklik olur. Kendi isteğiyle hareket eden, düşünen, yiyen, içen, gezen, yatıp kalkan ve bazı şeyleri arzu eden insan yaptığı eserlere, meselâ otomobile hiç benzer mi?.. Taşıdığı özellikler itibarıyla ikisi birbirinden ne kadar farklı ve ayrıdır. Usta ile eser arasında hiçbir benzerlik yoktur...

İşte aynen bu misaldeki gibi, bu kâinat yaratılmış bir varlıktır. Onu yoktan yaratan da Allah'dır. Kâinatın Allah tarafından konulmuş özellikleri vardır. Onun yaratıcısı olan Allah'ın sıfatları ise, kâinattan bambaşka ve apayrıdır... Karşılaştırılmaları bile imkânsız olan bir farklılık ve başkalıktır bu...

Bunu daha iyi anlamak için bir de şu misale bakınız... Kurmalı (anahtarlı-zemberekli) bir oyuncak bebek düşününüz. Böyle zembereği kurularak hareket eden ve bazı marifetleri olan bir oyuncak bebek, düşünebilse de herşeyi kendi durumuna benzeterek değerlendirse doğru olur muydu? Yani etrafındaki canlıları ve kendisini yapan insanı da kendisine benzeterek, herhalde o da benim gibi

● Zemberekli oyuncak bebek kendisinin san'at-kârını ve onun sıfatlarını nasıl kendisine benzetip kıyaslayamazsa insan da yaratıcısı olan Allah'ı kendisine benzetemez. Dolayısıyla de kendisindeki yaratılmışlık sıfatını Yaratıcı'da arayamaz.

zemberekle kurularak çalışan bir varlıktır dese, komik olmaz mı?

İşte zemberekli oyuncak bebek kendisinin san'atkârını ve onun sıfatlarını nasıl kendisine benzetip kıyaslayamazsa, insan da yaratıcısı olan Allah'ı kendisine benzetemez. Dolayısıyla de kendisinin yaratılmışlık sıfatını Yaratıcı'da arayamaz. Ararsa, o daha komik bir düşünceye sapmış sayılır.

Çünkü böyle bir anlayış: Yaratıcı ile yaratığı ayıramaktan kaynaklanmaktadır. Allah'ın yarattıkları için koyduğu kanuna kendisinin de uymasını ve tâbi olmasını beklemektir. Halbuki Yaratıcı'nın yaratıklar için koyduğu kanunlara boyun eğmesi ve uyması düşünülemez. Zemberekli oyuncak yapan adam, kendisini de zembereğe bağlıyor mu? İşte aynen bunun gibi, Allah da, sebepleri bizim için, yani yaratıklar için yaratmıştır. Bizler ve içinde yaşadığımız kâinat türlü sebeblere bağlıdır. Her sebep bir kanun gibidir. Varlıklar onun dışına çıkamaz. Çünkü Allah'ın yarattığı zaman ve mekânın içinde yaşamaktadır.

● Bir tabiat kanunu ifade eden her formül Allah'ı öven bir ilâhîdir.

MARIA MITCHELL

Dolayısıyla de orada geçerli olan sebebler dediğimiz kanunlara uymak zorundadırlar. Zamanın ve mekânın dışına çıkamayacakları için, bağlı bulundukları kanunların da dışına çıkamazlar. Ancak, zamanın ve mekânın yaratıcısı olan Allah, sebeblerin ve onların bağlı bulunduğu kanunların üstünde, ötesindedir. Zira o, sebeblerin de zamanın da, mekânın da varlıkların da, onlar için konulmuş kanunların da yaratıcısıdır.

Şimdi, bütün bunları düşünüp anladıktan sonra, herşey Allah tarafından yaratılmıştır. Öyleyse Allah'ı kim yaratmıştır? gibi bir soru cevapsız kalabilir mi? Bu bilgiler böyle bir sorunun, akıl ve mantık kuralları içerisinde kolayca cevaplandırılabilceğini ortaya çıkarmaktadır.

YARATICININ YARATICISI OLSAYDI...

“Allah'ı kim yarattı?” sorusu niçin yanlıştır? Bu sorunun en önemli yanlışlıklarından biri de, bir noktada durmayışı, zincirleme devam edişidir. Eğer bu soruyu soran kişi Allah'ı yaratan başkasıdır cevabını alırsa, artık bu soru bitip tükenmek bilmeyen bir kısır döngü içine girecektir. Çünkü, eğer Yaratıcı'nın yaratıcısı varsa, onun da yaratıcısı vardır. Yaratıcı'yı yaratanın da yaratıcısı vardır ve bunun gibi... Akla hayale sığmaz bir zincirleme yaratıcılar serisi meydana çıkar ki, bu da çok saçma bir sonuçtur. Bir Yaratıcı'yı aklına sığdıramayan kişi, sayısız çokluktaki yaratıcıları kabûl etmek zorunda kalır...

Söz buraya gelince Celâl'e bakıyorum. Konuyu anlamının sevinciyle gözleri parlıyor. Ona soruyorum:

HER ŞEYDE
BİR BİRLİK VAR.
BİRLİK İSE
BİRİ GÖSTERİR.

— Söyle bakalım Celâl! Bir Yaratıcı'yı kabûl etmeyip de, böyle sayısız uydurma yaratıcıyı kabûle mecbur kalmak doğru mu?

Celâl, tahminimi doğru çıkaran şu güzel cevabı veriyor:

— Elbette doğru değil Hocam! Çünkü, böylece **Allah'ın birliği ilkesi çiğnenmiş olur**. Halbuki, Allah'ın bir oluşunu, bütün ilimler binlerce delille isbatlamaktadır. Kâinatın bozulmayan düzeni, dünyanın yapısı, hareketleri, mevsimleri, gece ve gündüzün şaşırmayan nizamı hep bir olan Yaratıcı'yı gösteriyor.

— Âferin Celâl! Çok güzel söyledin. Zaten, Kur'an-ı Kerim'de de Allah şöyle buyuruyor:

“Eğer gökte ve yerde Allah'tan başka ilâhlar olsaydı, gökle yerin düzeni bozulurdu.”

Gerçekten de eğer yaratıcı iki veya daha fazla olsaydı, dünyada, gökte, denizde, insanda ve bütün varlıklarda hükmünü yürüten hârika düzen ve muazzam plân bozulurdu. Böyle bir düzenin varlığı ve bozulmadan devam etmesi Yaratıcı'nın bir tek olduğunun en büyük isbatıdır. Oysa ki, “Allah'ı kim yarattı?” sorusuna cevap alanlar, zincirleme bir şekilde cevabı sayısız çoğaltabilirler ve böylece de sayısız yaratıcıyı kabûl ederek, senin deyimimle, Allah'ın birliği ilkesini çiğnemiş olurlar. Oysa ki Allah'ın birliği, bütün ilimlerin binlerce delille ortaya çıkıp tasdik ettiği bir kesin gerçektir.

● Allah ile birlikte hiçbir ilâh yoktur. Eğer olsaydı, her ilâh kendi yarattığını kabullenir ve korur; mutlaka birisi diğerine üstün gelirdi.

● Allah'tan başka bir yaratıcı var mıdır? (Elbette yoktur).

KUR'ÂN-I KERÎM

Demek oluyor ki, bu soruda zincirleme bir uzama ve devam etme var. Bu soru nerede duracaktır? Yaratıcının yaratıcısı var, onun da var, onun da var, onun da... Hep böyle devam edip sonsuza doğru bitip tükenmeden uzayacak mı? Yoksa bir yerde kesilip bitecek, sona erecek mi? Elbette akıl ve mantığın gereği olan bir yerde kesilip bitmesidir. İşte sorunun kesilip bittiği yerdeki son yaratıcı gerçek yaratıcıdır. Yani onun da, onun da, onun da... yaratıcısı vardır diye duracaksak bir yerde, işte o durduğumuz yerdeki son yaratıcı, gerçek yaratıcıdır ve Allah'tır.

Eğer bu soru hiçbir yerde durmadan devam edecek deniyorsa, bu da büyük bir akılsızlık ve saçmalık demektir. Çünkü, hiçbir yerde durmayan, bir yere, bir şeye dayanmayan, âdeta boşlukta mânâsız bir kısır döngü içine giren fikir, inandırıcı değildir. Mutlaka bir yere dayanması, bir yerde durması ve bitmesi gerekir ki, akıl bunu kabul edebilsin. Şimdi bir misalle bu konuyu açıklayalım...

LOKOMOTİFİ KİM ÇEKİYOR?

Misal deyince sınıfta bir kıpırdanma oldu. Bu, bir dikkat tazeleme işareti olarak görünen hafiften bir dalgalanmaydı.

— Çocuklar, acaba buraya kadarki dinledikleriniz

anlaşıldı mı? Genel bir sessizlik “evet” mânâsına geliyor-
du. Soru yok. O halde misalimize dönelim.

— Hiç tren görmemiş birini ilk defa şehre indirip tre-
ne bindiriyoruz. Seksen vagonlu uzun bir katar bu. En ar-
kadaki vagondan başlıyoruz bu adama treni gezdirmeye...
Bu arada tren hareket ediyor. Adam, körüklü bir aralıkla
öndeki vagona geçerken bakıyor ve diyor ki:

— Şimdi anladım, bu vagon, öndekine bağlanmış, o
bunu çekiyor.

İkinci vagonu da geçerken aynı şekilde bakıp önceki
cümlesini tekrarlıyor:

— Anlıyorum, bu vagonu da öndeki çekiyor, çünkü
ona bağlı.

Böylece geze dolaşa en öndeki vagona geliyor. Ve ora-
dan da lokomotif...

— Haa, anladım, diyor, bu en öndeki vagonu da loko-
motif çekiyor.

● Lokomotifi kim çekiyor? diye sormak saçmadır. Zira, çeken ve fakat
çekilmeyen bir lokomotif olmazsa, trenin düzeni bozulur, hareket etmez. Bu
bakımdan vagonların kendisine takıldığı bir lokomotifin varlığını kabul etmek
zorundayız.

Şimdi bu adam lokomotiften çıkıp, onun da önünde bulunan ve lokomotifi çeken bir şeyi arasa, akıllılık yapmış olur mu?

— **Lokomotifi kim çekiyor?**

Adamın bu sorusuna verilecek akıllıca cevap nedir?

Burak ilk el kaldıran olunca, söz de onun oldu:

— Hocam, lokomotifi kimse çekmiyor. Daha doğrusu lokomotifin çekilmeye ihtiyacı yoktur. Çünkü onun çekicilik kuvveti kendisindendir. Lokomotifin bizzat kendisi hareketlidir. Çekme işi de en son ona dayanmaktadır.

— Bravo Burak... Elbette lokomotifi kim çekiyor sorusu saçmadır. Çünkü, çeken ve fakat çekilmeyen bir lokomotif olmazsa, trenin düzeni bozulur ve hareketi de meydana gelmez. Bu bakımdan vagonların kendisine takıldığı lokomotifin varlığını kabûl etmek zorundayız. Peki bu misal ile neyi isbatlamış oluyoruz?

Sınıf başkanı söz istiyor ve konuşuyor:

— Hocam, burada vagonlar yaratıklardır. **Bütün yaratıklar bir Yaratıcı'ya bağlanmazsa, uzayıp giden sebeplerin bitip tükenmeyen zincirlemesi mantıksız bir kısır döngü oluşturur. Ama onlar bir yerde durup Yaratıcı'ya bağlanırlarsa, konu mantıklı bir çözüme kavuşmuş olur.**

— Âferin başkan... Şimdi burada size çok önemli bir noktayı hatırlatacağım. Çünkü bu örneğin açıklamasıyla tam da yeri geldi. Lokomotifi bulunca niçin başka bir çekiciyi aramıyoruz? Çünkü, çekicilik lokomotifin kendi varlığının icabıdır, yapısının gereğidir. Bir başka deyişle lokomotif olmak, peşine takılan bir katarı çekme gücüne sahip olmak demektir.

Meselâ insanda da kısmen bir hareket kabiliyeti var-

DÜNYA NEYİN ÜZERİNDEDİR?

Bu konuya bir başka örnek verelim:

Ayakta duran bir insana soralım:

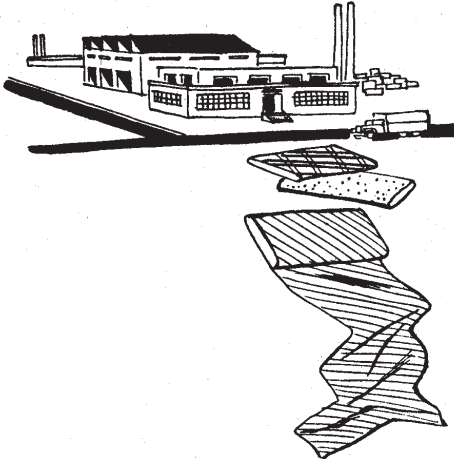
- Senin başın nerededir?
- Vücudumun üzerindedir.
- Vücudun nerededir?
- Ayaklarımın üzerindedir.
- Ayakların neyin üzerindedir?
- Dünya'nın üzerindedir.
- Dünya neyin üzerindedir?

— Dünya hiçbir şeyin üzerinde değildir. Onda boşlukta durabilme gücü vardır. Bir şeye dayanıp durma mecburiyetinde değildir...

İşte bu cevaptaki gibi, **Allah'ın varlığı zatındandır, yani kendisindendir. Varlığı için başkasına muhtaç değildir.** Niçin muhtaç değildir? Çünkü O'nun varlığı, İlâh oluşu en mükemmeldir, muazzamdır, en yücedir. Böyle olduğu için de noksanlıklardan, eksikliklerden münezzeh, yani çok uzak ve yüksektir. **Başkasına muhtaç olmak da bir noksanlık ve âcizliktir. İşte en mükemmel varlık sahibi olan, bu başkasına muhtaç olma noksanından da elbette uzaktır.** Dolayısıyla de, "Allah'ı kim yarattı?" sorusu sorulamaz. Sorulursa ona noksanlık verilmiş, böylece mantığa ters düşülmüş olur.

ŞEKER NASIL YAPILDI?

Dünyayı ve onda cereyan eden eşya ve olayları sebeplerden bilmek, daha önce de söylediğim üzere bir kısır döngü meydana getirir. Meselâ, elmaya bakalım Elma, bir elma fabrikası gibi çalışan ağacından yapılmaktadır. Bu ağaç ise, kâinat fabrikasında yapılmaktadır. Yani topraktan suya, güneşten havaya kadar pek çok şey gerek oluş-

● Bu fabrikayı kuran ve yapan bir ustanın olmaması imkânsız olduğu gibi, bu ustanın, kurduğu fabrikaya benzermesi de aynı şekilde imkânsızdır.

ması için. Peki bütün bunların olduğu kâinat fabrikasının fabrikası nedir? Eğer ona da bir fabrika bulsak, bu defa da o fabrikanın fabrikasını aramak durumunda kalacağız. Ve bu arama işi böyle sürüp gidecektir. Ne zaman gerçekçi bir noktada durulacaktır? **Ancak sonsuz bir ilim ve güç sahibinin eseri olduğu kabul edilirse, akılcı bir çözüm bulunmuş olacaktır.** Aksi halde durmadan dö-nüp dolaşacağız ve bir yere de bağlayamayacağız.

Bir başka örnek; şekere bakalım... Şeker nasıl yapılmıştır? Evet, kim söyleyecek?

— Söyle Ali, şeker nasıl yapılmıştır?

— Şeker fabrikasında yapılmıştır.

— Peki şeker fabrikası nasıl yapılmıştır?

— Şeker fabrikasının âletlerini yapan tezgâhlarda yapılmıştır.

— Peki o tezgâhlar nasıl yapılmıştır?

— Başka tezgâhlarda yapılmıştır.

— Başka tezgâhlar nasıl yapılmıştır?

Ali gülmeye başlamıştı.

Ali elbette gülerek susmayı tercih edecekti. Çünkü o

akıllı bir gençti. Bu soruları bir yerde kesip bir yapana bağlamazsa, sonsuz bir şekilde akıp gideceğini ve zincirleme bir sebebler kalabalığı ile karşı karşıya kalacağını biliyordu.

En akıllı cevap, fabrikayı yapan tezgâhların bir zihinden çıkmış olduğunu, yani onu düşünüp yapan bir ustanın eseri olduğunu kabûl etmekte.

YAZIYI KİM YAZDI?

Bir yazıya bakalım ve sırasıyla onu yapanı bulmaya çalışalım.

- Yazıyı kim yazdı?
- Kalem yazdı.
- Kalemi kim yazdırdı?
- Onu tutan parmaklar...
- Parmakları kim tuttu?
- El tuttu.
- Eli kim tuttu?
- Kol tuttu.

● Yazı bir ilimden çıkmıştır. Yani yazıyı asıl yazan ilimdir. Kalem ise yazmanın bir aracıdır.

— Kolu kim tuttu?

— Vücut tuttu.

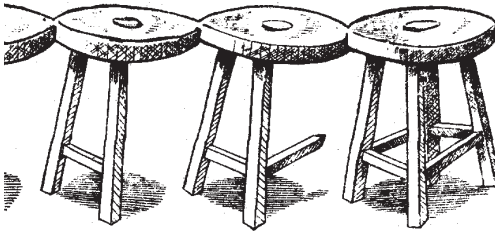
Böylece, mesele gerçeklerden sapar ve yazıyı kimin yazdığını da bulamamış oluruz. Halbuki mânâlı bir yazı, bir ilimden kaynaklanmıştır. Yazı bir ilimden çıkmıştır, yani yazıyı yazan ilimdir, öyleyse ilmi kim yazdı denilebilir mi?

Bu örneklerden de açıkça anlaşılacağı üzere, **varlıkların zincirleme bir tarzda birbirlerini yaratmaları söz konusu olamaz. Onları yaratan ve fakat kendisi yaratılmamış olan bir Yaratıcı'nın varlığı kesin bir mecburiyettir.** Aksi halde mantıksız bir kısır döngü insanı şaşkına çevirir ve sonuca da ulaştırmaz.

Hem akıllı bir insan acaba sebeblerin yaratıcı olabileceğine inanır mı? Yani akılsız, kör, sağır, bilgisiz ve güçsüz sebebler zinciri, birbiriyle ahenk içinde kaynaşmış, düzenli, intizamlı ve mânâlı varlıkları meydana getirebilir mi?

Hiçbir akıl sahibi, sebebleri yaratıcı gösteremeyeceğine göre, sebebleri de yaratan bir sonsuz bilgi ve güç sahibini, yani Allah'ı kabûl etmek zorunda değiliz mi?

Üzerinde en çok durduğumuz konulardan biri de böylece zil sesiyle bitmişti. Ancak öğrencilere bir ödev ver-

● Ayaksız bir sandalyenin veya taburenin ayakta kalabilmesi, bir yere dayanmasıyla mümkündür. Yoksa sayıca ne kadar çok olursa olsun devrilip yıkılmaya mahkûmdur.

dim: “Bu konuda siz de araştırma yapıp bulduğunuz örnekleri yazınız, bir dahaki dersimizde size okutacağım” dedim.

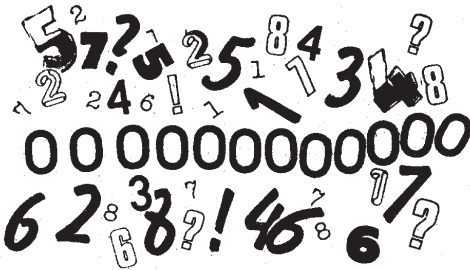
BURAK İLE AYŞE'NİN ÖRNEKLERİ

Bir hafta sonra Burak iki, Ayşe de bir örnek bulmuştu. Onları sınıfta okutup, diğerlerine de yazdırdım. Burak bir kitaptan bulduğu iki misali şöyle anlattı:

Sandalyede oturan bir insan düşünelim... Fakat bu sandalyenin arka ayakları yok. Arkaya düşmemesi için kendisi gibi iki ayaklı bir başka sandalyeye dayandırılmış... O sandalye de, yine kendisi gibi arka ayakları olmayan bir başkasına dayandırılmış... Böylece zincirleme gidiyor. Bütün bu sandalyelerin ayakta kalabilmesi için, nihayet en sonda, arka ayakları olan ve yere tam oturan bir şeye dayanması gerekmez mi? Böyle bir mesnede dayandırılmazsa sandalye sayısı ne kadar artarsa artsın, hepsi birden devrilecektir.

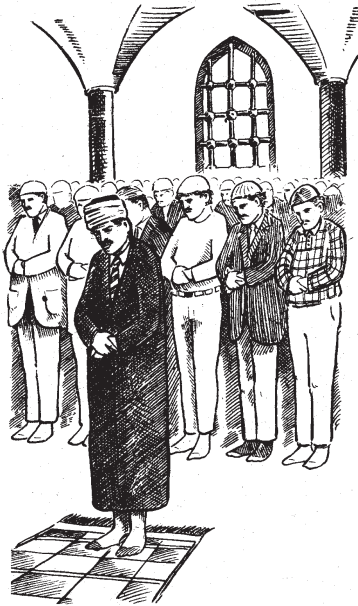
İşte bu örnekte olduğu gibi, sebebler de bir yere dayandırılıp durdurulmazsa, yani onları yoktan var eden bir Yaratıcı'ya verilmezse zincirleme bir saçmalık ortaya çıkacaktır.

● Bir kâğıdın üzerine istediğimiz kadar sıfır yazalım. Nedir bu sıfırların değeri? Hiç. Soluna sıfırdan başka bir rakam yazılmadıkça, bunların bir değer ifade etmesi mümkün değildir.

Bir başka örnek ise, şudur: Önümüzdeki kâğıda bir sıfır yazalım. Nedir bunun değeri? Sıfırın sonuna bir rakam yazıncaya kadar bunun değeri sıfırdır. Ama sıfırın soluna bir rakam yazmadan sıfırları artırırsak herhangi bir değer kazanır mı? İsterse, trilyon kere trilyon sıfır dizeлим yanyana... Soluna bir rakam yazmadığım sürece bunlar hiçbir değer ifade etmeyeceklerdir. Çünkü, **“Hep aynı şeye muhtaç ve aynı hususta ta âciz olanların bir araya gelmesi, ihtiyacı çoğaltmaktan ve âcizliklerini artırmaktan başka bir işe yaramaz.”**

Öyle ise bir mânâ kazanabilmeleri için birbirinin aynı olan sıfırları bir başka rakama dayandırmak gerekir. Bu örnekte görüldüğü üzere sebebler zincirinin de bir Yaratıcı'ya bağlanması gerekir. **Zira akılsız, kör ve sağır sebeblerden akıllı, lüzumlu ve mânâlı neticeler meydana getirilmesi ancak ilim ve kudret sahibi bir Yaratıcı'ya dayandırılmalarıyla mümkündür.**

● Cemaat imama uyar. İmam ise kimseye uymaz. Şayet imam da bir başkasına uysa, imam olmaz, cemaat durumuna düşer.

Ayşe'nin bulduğu örnek de, bu mânâyı kuvvetlendiriyordu. Onun okuduğu kitapta **Ahmak Abdi**'nin başından geçen şu olay anlatılmıştı:

“Ahmak Abdi ilk defa camiye giriyor ve cemaatle namaz kılıyordu. Baktı ki bütün cemaat öndeki tek imama uyuyor, imam nasıl hareket ederse aynı yapıyorlardı.

Cemaatin imama uyuşu, aklını kurcaladı. Namazdan

sonra cami avlusunda imama yaklaştı ve kendisine has sorusunu sordu:

— İmam efendi, cemaat sana uyuyor, peki sen kime uyuyorsun?

İmam cevap verdi:

— Oğlum, cemaat imama uyar ama, imam kimseye uymaz. Şayet imam da bir başka şeye uysa, imam olamaz; o da cemaat durumuna düşer. Yani imam olmanın şartı, nasıl başkasına uymamaksa, cemaat olmanın gereği de imama uymaktır.”

Artık, daha önceki bilgilerine dayanarak bütün sınıf bundan anlatılmak istenen neticeyi bulmuştu.

ŞEYTANIN HİLESİ: MADDE EZELÎ VE EBEDÎ OLUR MU?

Ben konuyu kapatmadan önce dikkatlerini bir noktaya daha çektim:

— Çocuklar, aslında bu soru Şeytan'ın bir hilesidir. Genellikle de inancı zayıf insanların, ya da inançsızların zaman zaman ortaya atıp kalbleri ve kafaları bulandırmak maksadını güdüyor. Yaratıcı olarak Allah'a inanmayanlar, sebeblerin ve maddenin ezeli ve ebedi olduğunu iddia ediyorlar. Yani madde öncesiz ve sonsuzdur. Dolayısıyla onları meydana getiren sebeblerin de öncesiz ve sonsuz olmaları gerekiyor. Oysa ki, bu öncesizlik ve sonsuzluk Allah'ın sıfatıdır. Demek **Allah'ı kabûl etmeyenler, O'nun sıfatlarını kör, sağır, bilgisiz maddeye veriyorlar.**

Bugünkü bilimsel gelişmelere göre bu görüş çok yanlış ve asılsızdır. Çünkü maddenin ezeli ve ebedi olmadığı ve mutlaka bir gün sona ereceği, artık kesin bir gerçek olarak isbatlanabilmektedir. Meselâ, kimya âlimi John C. **“İlimlerin Hâkim Olduğu Çağda Allah'ın Varlığı İsbat-**

lanmıştır” adlı eserde şöyle diyor:

“Kimya bize bazı maddelerin yokolma yolunda bulunduğunu söyler. Ancak bazı maddeler yokluğa doğru sür’atle ilerlerken, diğer bir kısmı ise yavaş yavaş gider. Bu yüzden madde ebedî (sonsuz) değildir.”

Sonsuz olmayan bir şey aynı zamanda öncesiz de değildir. Öyle ise Allah’ın ezeli (öncesiz) ve ebedî (sonsuz) sıfatları maddeye verilemez.

Aynı eserde Astronomi bilgini İ. William da şöyle diyor:

“...Astronomi ilmi, bu kâinatın eski bir geçmişe sahip olduğuna ve mutlak bir sona doğru gittiğine işaret etmektedir. Elimizdeki kesin bilgilere rağmen, bu kâinatın ezeli olduğuna ve başlangıcı bulunmadığına inanmamız tutarlı bir şey olmaz. Çünkü o, sürekli bir değişiklik esası üzerine kurulmuştur.”

Şu halde bir sonu olduğu artık ilim adamlarınca isbatlanan ve dolayısıyla de bir başlangıcı bulunduğu ortaya konan bu kâinatı, başlatan ve sona erdiren güç-kudret kimindir?

Eğer bu soruya ilmi, gücü ve iradesi sonsuz bir yaratıcı olan ALLAH diye cevap vermezsek işimiz zordur. Çünkü bizi bekleyen akılsızlık ve mantıksızlık zincirinden kurtulmamız imkânsızdır.

Bu yüce Yaratıcı’ya olan sonsuz imanımız ve bağlılığımızla her türlü şüphenin üstesinden gelip imanın vereceği benzersiz huzura kavuşabiliriz. Zaten Peygamberimiz bu gerçeği asırlar öncesinden bakınız ne kadar açıkça anlatmıştır:

“Şeytan size gelir ve dünyayı Allah yarattı, Allah’ı kim yarattı? diye vesvese verir. Böyle bir vesveseyle karşılaştığınız zaman:

— Ben Allah’a ve Resûlü’ne inandım, iman ettim. Şeytan, boşuna benimle uğraşıp durma, deyiniz.”

MÜBAREK GÜN VE GECELER

Uğurlu Zamanlar

Yaşadığın her geceyi Kadir,
rastladığın her kişiyi de Hızır
bil.

Ortaokulun son sınıfı, aşağı yukarı, gençliğin ilk adımı gibidir. Gençliğe geçiş de diyebileceğimiz bu yaştaki öğrencilerin soruları çoğunlukla enteresandır. Ortaokul son sınıf ve lise birinci sınıf, en çok ve samimi soruların sorulduğu sınıflardır. Çünkü gerçekten öğrenmek maksadıyla sorarlar... Başka gayeleri yoktur.

Böyle bir sınıfta uğradığım soru sağanağından biri de şöyle idi:

“— Hocam, bizim dinimize göre uğurlu veya uğursuz zaman var mıdır?”

Ben bu soruya, yaşadığımız bütün zamanın çok uğurlu ve kıymetli olduğunu söyleyerek cevap vermiştim. Zamanın her ânını kıymetli bir hazine bilip mutlaka değerlendirmeye çalışmalıyız. Bu bakımdan da, güzel ve mânâlı bir söz yerleşmiş dilimize:

“Yaşadığın her geceyi Kadir, rastladığın her kişiyi de Hızır bil.”

Bu dersten birkaç gün sonra da, “Mübarek Gün ve Geceler” başlıklı yeni konumuza geçmiştik. Öğrenciler kendi çalıştıkları konuyu anlatıyorlardı. Cuma gününün kudsietini, Berat gecesinin, Regaib’in, Mi’râc’ın, Kadir gecesinin önemini ve o gecelerde yapılması makbûl olan ibadetleri öğrendikleri kadar açıkladılar.

Sınıfın zekilerinden Ahmed söz istedi:

— Hocam, siz daha birkaç gün önce yaşadığımız bütün zamanın kutsal ve değerli olduğunu söylediniz. Her zamanı Kadir bilin, çünkü hepsini de Allah bize nasip etti, dediniz. Şimdi ise, bazı kandil gecelerinin diğer zamanlardan daha kutsal ve değerli olduğunu söylüyor arkadaşlarımız. Siz de doğru diyorsunuz anlattıklarına. Zaten kitabımızda da böyle yazıyor. Bu bir çelişki değil midir?”

— Bu bir çelişki değildir. Daha önce de size söylediğim gibi, bütün zaman Allah’ın insanlara nasip ettiği en kıymetli şeydir. Çünkü her kıymetli şey, zamanla ve zaman içinde kazanılır. Bu bakımdan atalarımız, “Vakit, nakittir” demişlerdir. Yani zaman paradır, her an para kadar, hattâ daha da değerlidir.

Bu dünyada her insanın yaşayacağı belli bir zaman vardır. Bu belli süre, bir gün mutlaka bitecektir. Öyle ise bizlere belli bir ölçüyle verilmiş olan zamanın her ânını değerlendirmek gerekmez mi?

Ve ayrıca bu çok sınırlı ve çok kıymetli zamanın bir bölümünü neden ve niçin uğursuz ve değersiz sayacağız?

Uğursuz ve değersiz zaman yoktur. Ancak daha kıymetli ve değerli zaman vardır. Bir başka konuda size söylediğim gibi bir örnekle açıklayacak olursak, şöyle diyebiliriz: Bütün peygamberler Allah’ın elçisi olarak eşitler. Aralarında peygamberlik görevi olarak fark yoktur. Ancak, bizim Peygamberimiz olan Hz. Muhammed (sav)

● Mübarek gecelerde, camilerde kandiller yakılır; o gecenin kudsîyet ve değeri Müslümanlara hatırlatılır.

hepsinden daha kıymetlidir. Yani bütün peygamberler değerli ve kıymetlidir, ama bizim Peygamberimiz, Allah'ın son elçisi Hz. Muhammed, hepsinden daha büyük ve kıymetlidir.

Aynen bunun gibi bütün zamanlar kıymetlidir ama, bazı gün ve geceler daha değerlidir. Ayrıca, bu kandillerin insanlara hatırlatmak istedikleri önemli vazifeleri vardır. Kutsal gün ve gecelerin insanlara hatırlattıkları mühim vazifeleri başlıca üç kısımda toplayabiliriz:

1) Her kandil, ya da kutsal gün, çok önemli tarihî veya dinî bir olayın yıldönümüdür. Meselâ Kadir gecesî, mukaddes kitabımız Kur'an'ın yeryüzüne ilk indirilişinin yıldönümüdür. Mi'râc kandili, Peygamber Efendimizin çok kısa bir süre içinde göklere yükselip dönüşünün yıldönümüdür.

2) Bu kutsal gün ve geceler, insanı monotonlaşan yaşayışından çekip çıkaran bir şok etkisi yapar. Her insan zamana ve yaşamaya alışır. Hattâ hep böyle yaşayacakmış havasına kapılarak dünyaya sarılır, âhireti unutabilir. Çünkü insan, aynı şekilde tekrarlanan olaylara karşı bir bağıışıklık kazanır, alışır ve gevşer... İşte arada bir geliveren bir kutsal gün ve gece, insanı bu içine düştüğü gevmeşemeden ve dağınıklıktan kurtaran bir habercidir.

Meselâ bir kandil gecesinin gelmesi âhireti unutmaya yüz tutmuş insana şok etkisi yapar: "Uyan" der, "bak

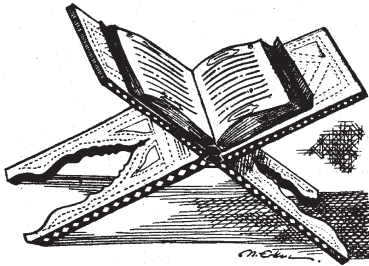
Berat kandili geldi. Hazırlıklarını yap. Bu geceyi diğer gecelerinden daha farklı bir hale getir. Dinî görevlerini, ibadetlerini hatırla. Allah'ın yasak ettiği kötülüklerden uzak dur. Ölümü ve âhireti an... Günahlarından kurtulup berat etmek için bir bulunmaz fırsattır bu, hadi davran!”

Bu uyarı ile insan iyi ise daha iyi olmaya, kötü durumda ise günahlarını azaltıp kurtulmaya çalışır...

3) Her kandil ve kutsal gün sanki bir **mânevî ucuzluk fuarıdır**. Hani dünya hayatında sık sık rastladığımız fuarlar vardır. Bunlar maddî ucuzluk fuarlarıdır. Meselâ diyelim ki bir giyim fuarı açıldı. Bu fuarda onbin liraya gömlek, otuzbin liraya da pantolon veriliyor. Bu büyük fırsatı kaçırmıyorsunuz? Yahut da “canım ne işim var fuarda, boşver” diyen birine akıllı adam der misiniz?

İşte bu misalde gördüğümüz maddî fuarların çok ucuzu ve kârlısıdır mânevî ucuzluk fuarı olan kandil geceleri ve kutsal günler. Çünkü o gün ve gecelerde de Allah'ın sonsuz af ve rahmeti iniyor insanlara... İbadetler daha çok sevap kazandırıyor. Az işle, ucuz fiyatla çok kazanç elde ediliyor. Hattâ bir Kadir Gecesi, bin aydan daha hayırlıdır mânevî kazanç açısından... Bu demektir ki bir inanmış kişi, sadece Kadir Gecesi'ndeki ibadetleriyle 83 yıldan daha fazla sürecek bir ömrün sevabını kazanabilir.

Bunu Kur'an-ı Kerim Kadir sûresinde açıklıyor.

● Kadir gecesi, Mukaddes Kitabımız Kur'an'ın yeryüzüne ilk indirilişinin yıldönümüdür.

Şimdi, bu gerçekleri bilen ve inanan bir Müslüman, nasıl bu gün ve geceleri görmezlikten, duymazlıktan gelir? Demek ki, çok ucuz mallar satılan, az paraya çok eşya alınan bir fuara ilgi göstermek ve hattâ alışveriş için kuyruğa girmek nasıl akıllılıksa, mânevî bir

● Mübarek gün ve geceler, âdeta insana az hayırla bol sevap kazandıran mânevî fuarlardır. Tıpkı ucuzluk fuarları gibi...

ucuzluk fuarı olan kandillerde de uzanıp horul horul uyu-mamak ve geceyi değerlendirmek, o kadar akıllılıktır...

Konuyu özetleyecek olursak, zaman içinde kutsal gün ve gecelerin bulunması gereklidir. Çünkü bu geceler ya da günler, sadece kendilerini değerli kılmakla kalmazlar; bu zamanlarda uyanan gönüller, diğer günlerde de güzel davranışlarına, faydalı işlerine ve ibadetlerine devam edebilirler. Yani bu özel günlerde başlayan güzellikler kendilerini takip eden diğer günlerde de devam edebilir. Hattâ bu belli günlere âit önemli dinî olaylar, eski takvimin bir gereği olarak yılın bütün aylarını ve mevsimlerini dolaşır. Böylece o kutlu olayların güzellikleri bütün zamanları dolaşmış olur. Meselâ Ramazan Ayı yılın bütün ay ve mevsimlerini, her yıl on gün önce başlamak suretiyle dolaşmaktadır. Böylece, Ramazan'ın güzellik ve bereketi, bütün ay ve mevsimleri şereflendirmiş olmaktadır. Hem de bakarsınız ki, Ramazan'da başlayan bir güzel ibadet alışkanlığı, diğer aylarda da devam edip gider...

Demek ki bazı kutsal gün ve gecelerin seçilmesi, diğer günleri ve zamanları da kutsallaştırmayı hedeflemektedir.

BİR NESLİN FERYADI

Esengül'ün İkinci Mektubu

Esengül'den gelen ikinci bir mektup beni çok sarstı ve derin düşüncelere attı. Onun uzun girişini bir yana bırakarak mektubunu aynen yayınlıyorum. Lise ikinci sınıfa yeni geçmiş bir gencin sesi mi bu mektup, yoksa bir neslin feryadı mı bilmiyorum?

“— Aziz Hocam,

...Artık boğuluyorum. Sizin fikrinizden, sizin inancınızdan hiç kopmak istemedim. Çünkü o fikir ve inançlarda rahatı, huzuru ve mutluluğu bulmuştum. Fakat çevrem, kitaplarım, ailem, arkadaşlarım, yakınlarım ve hattâ içimden beni ayaplayan, zevke, eğlenceye, kısacası, haram mı, helâl mi demeden yaşamaya çağıran sesin gide-rek güçlendiğini ve benim için artık dayanılmaz bir çılgılık olmaya başladığını duyuyorum.

Ruhum en acımasız kısıkaçların, en ağır cenderelerin altında eziliyor. Beynim sanki bu acıdan eriyip bir kan gi-

bi damla damla akıp gidecek ve ben çıldıracağım. Görse-
niz tanımazsınız beni... Öyle zayıfladım ki... Öyle güçsüz,
öyle yorgun bir insan oldum ki... Sanki birdenbire ihtiyar-
layıverdim...

Bu mektup bir imdat istemedir diyorum ama, belki
de bir son imdat çılgılığıdır. Zira artık ne yazacak, ne de ba-
ğırarak gücüm kalmadı. Direncim kırılmak üzere. Teslim
bayrağımı rüyalarımda çekmeye ve günahlara girmeye
başladım. Acaba diyorum, gerçek hayatta kaçtığım bazı
günahlara içimde özlemler mi var? O özlemler midir rü-
yamda canlanıp uyananlar? Kâbuslarla uyuyup, korku-
larla, çılgılıklarla uyanmaktan bıktım artık. Bende ümit
kalmamışsa bildiriniz diye böyle tafsîlâtlı yazıyorum.

Sararmış yapraklarda defterime sizin bir zamanlar
yazdığınız bir âyetin mânâsı beni tutuyor ama, ne za-
mana kadar bilmem: **“Allah’ın rahmetinden ümit kes-
meyiniz. O’nun rahmetinden ümitsiz olanlar, kâfirle-
rin ta kendileridir.”**

Sizi hatırladıkça günah işlemekten vazgeçiyorum. Ve
inanır mısınız bazan hayalinizi kovmak istiyorum. Çekil
artık benim günaha giden yollarımın üstünden de, ben
rahat rahat gideyim diyorum. Sizi istemeden de olsa ko-
vuyorum. Sizi ve fikirlerinizi... Ama o gülen, hep tebes-
süm eden yüzünüz var ya, önümden gitmiyorsunuz. Çe-
kilmiyorsunuz. Hayır Esengül diyorsunuz, hayır, hayır,
hayır!... Beni çiğnemedi, beni tepeleyip ezmeden geçe-
mezsin bu günah galerisine... Hocam, bu sefer kesin ka-
rarlıyım, ne olur çekilin önümden, gerektiğinde ezer geçe-
rim sizi... Ne olur çekilin ve beni bırakın artık. Benim ru-
hum zaten bu günahları işlemiş sayılır. Çünkü günahla-
rın özlemiyle kıvraniyor. Çünkü can atıyor onlara...

Bırakın ne olur, sizi ezmek günahından bari kurtula-
yım. Ah nereden tanıdım sizi, neden dinledim diyorum
bazan. Dindersi olmasa ve ben sizi hiç dinlemeseydim,
bilmeseydim, anlamasaydım. Ben de arkadaşlarım gibi ol-

saydım vurdumduymaz ve gününü gün eden cinsinden. Ah ne olurdu?

Bazan diyorum ki, böyle duygularla ezilmektense ben de herkes gibi olayım, bari çevremle, arkadaşım ile uyum kurayım. Ama siz dikiliyorsunuz karşıma, “Olmaz Esengül” diyorsunuz. Bunca zaman dayandın da şimdi mi? Ama daha çok zaman var önümde, daha ne zamana kadar diyorum... “Hayır” diyorsunuz, “zaman yok. Geçen geçti, gelecek de daha gelmedi. Yaşanan an vardır elimizde, o da ne zaman çıkacaktır elden belli değil. Zaman bitip tükenmeyecek ve hep böyle akıp gidecek bir sonsuz nehir değildir. Bir gün ve hiç beklenmedik bir anda bitebilir, durabilir senin için, benim için...”

Eğer bunları tebessüm ederek söylemeseniz yine de karşı koymayı, direnmeyi isteyeceğim. Ama o gülen yüzünüz?... Siz hiç kızmaz mısınız? Aman Yarabbi. Yüzünüz bir asılsa, bir kızsanız da, ben de bağırp kızıp kovabilsem sizi hayalimden. Ama ne mümkün?

Geçen gece dedim ki, artık tebessümlerle dikilse de önüme, karşı çıkacağım, çekilin önümden diyeceğim. Aca ba diyebilir miyim? Çok kararlıydım ve o kararlar yatıp uyumuşum, kimbilir sabaha karşı kaçta?

Fakat onca düşünceden sonra rüyamda da sizinle uğraşacağım kesin. Fakat karşı çıkıp inancınızı, fikrinizi reddedeceğim de kesin. Artık tebessümünüz ve nezaketiniz de te'sir etmeyecek ve atacağım sizi içimden. Açarsanız kollarınızı yoluma, basıp geçeceğim onlara...

Uyanık başladığım hayaller, rüyamda da devam etti. Fakat o da ne? Siz ne kadar kurnazsınız? Bu kere de, şimdiye kadar hiç yapmadığınız bir şeye başvuruyorsunuz? İlk defa karşılaşıyorum gözyaşlarınızla; ağlıyorsunuz:

“Esengül, Esengül, yavrum, evlâdım” diye hıçkırıklar boğazınızda düğümlemeye başlayınca dizlerimin bağı

       ve oracı a yı-
 ılıp kaldım. Ne g -
nah yolunda ko acak
g c m, ne de d   -
necek halim kalmı tı.
Hi kırıklarla uyandı-
 ım o sabah, v cu-
dum ate ler i indey-
di... H l  yatıyorum
ve bu satırları size ya-
ta ımdan karalıyo-
rum.

Herhalde, sizin o ter-
temiz Eseng l kızını-

zın ne hale geldi ini veya gelmek  zere oldu unu bir par-
 a anlatabildim. Ba kasından duyaca ınız bir de i meyi
benden duymu  oldunuz. B ylece her namazınızda dua
edece inizi s yledi iniz Eseng l, artık bu hakkımı yitir-
mi tir mi diyeceksiniz? Emeklerinize mi acıyacaksınız bil-
miyorum ama, ne kadar  z lece inizi az  ok tahmin ede-
biliyorum. Fakat ne olur hocam, sakın  z lmeyin, ya da
fazla  z lmeyin,   nk  de mez. Bizler bir kaderin kurba-
nı mıyız? Yoksa iyilik ve ibadette devam edemeyecek ka-
dar zayıf mıyız? Her ne ise, bunlarda sizin su unuz yok-
tur. Siz artık Eseng l ve onun gibileri, sizi hayal kırıklı ı-
na u ratacakları unutun. Zaten bunu yapabilirsiniz diye
size i imi a tım, durumumu bildirdim.

Elveda hocam, elveda...

ESENG L

GENÇLİĞİ TEHDİT EDEN **ZARARLI ALIŞKANLIKLAR**

Bir Gözyaşının Hatırlattıkları

Mütemadiyen komşusunun pasaklığından şikâyet eden kendini beğenmiş bencil bir kadın günlerden bir gün yakın ahbabını pencere camının önüne sürüklemiş ve:

“— Komşumun çamaşırlarına bak ne kadar kirli, âdeta yol,” demişti. Fakat ahbabı şöyle bir mukabelede bulunmuştu:

“— Biraz daha dikkatli bakarsan kirli olan şeyin, onun çamaşırları değil, senin pence-
relerin olduğunu görürsün.”

Zengin ve şımarık bir öğrencim, fakir ve aynı zamanda sakat bir sınıf arkadaşını ağlatmıştı. Onunla alay mı etmişti? Yoksa onu üzen bir hareket mi yapmıştı, bilmiyorum. Zaten o öğrencimin gözyaşlarını görünce, üzüntüm-

den dolayı sonuna kadar bile dinleyemedim. Rehberlik Dersi'nin konusunu değiştirdim ve söze şöyle başladım:

— Başka insanları küçük görmeyin. Çünkü onları da Allah yarattı. Onların horladığınız noksanlarını, eksiklerini onlar isteyerek almadılar. **İnsanlar ellerinde olmayan şeylerden dolayı ayıplanmamalıdır.**

Yine insan kendisindeki güzellik ve üstünlüklerden, zenginliklerden dolayı da vnmemeli, üstünlük taslamamalı. Çünkü zenginlik babana ya da anana âittir. Güzellik Allah vergisidir. çık giyim ise, ya terzinin, ya da konfeksiyoncunun marifetidir. Senin işin ve eserin olmayan şeylerden dolayı övünmek ve böbürlenmek ise haksızlıktır. Aslında vnmenin, bbrlenmenin, büyüklük ve üstünlük taslamanın her türlüsü kötü ve günahtır. Üstelik, bir de insan kendi işi ve eseri olmayan bir şeyle vnp bbrleniyorsa, iki türlü günah işliyor demektir.

Nasreddin Hoca, bir gün yolda giderken uzaktan zengin bir şahsın şımarık oğlu görünmüş... Çok güzel bir yarış atının üzerine kurulmuş, altın ve gümüş işlemeli bir eyer ve dizginle sslymş at... Bir şehzade gibi çık ve güzel giyinmiş bu gencin sırtındaki kaftan gözleri kamaştırıyormuş. Çok güzel, pırıl pırıl, ipekli bir sarık ve üzerinde de rengârenk bir tavus tüyü sokulu imiş.

Yolun iki tarafındaki insanlar, ona hayranlıkla bakıyor ve imreniyorlarmış... Hoca ise, hiç aldırış etmemiş yanından geçerken. Gencin dikkatini çekmiş bu durum. Birkaç adım uzaklaştığı halde atını döndürüp seslenmiş:

— Hoca efendi, beni farketmediniz galiba?

Hoca hiç istifini bozmamış:

— Eee, galiba öyle, farketmedim, demiş.

Zengin ve şımarık genç bu cevaba fena halde alınmış ve demiş ki:

— Beni nasıl farketmezsiniz? Baksanıza şu atın g-

zelliğine ve asaletine? Bu şehrin en ünlü atıdır o.

Hoca kızgın kızgın söylenmiş:

— Sana ne bundan, at övünsün kendi üstünlüğüyle.

— Ya şu eyerin ve dizginin, özenginin altın ve gümüş işlemleri...

Hoca sözünü ağzında bırakmış:

— Onlarla da bu güzel eserlerin ustaları, onları yapanlar övünsün...

Gencin gururu iyice yaralanmış ve bu defa da üzerindeki sırma işlemeli kaftanı göstererek, “Peki,” demiş, “Bu kaf-

tana ne buyuracaksın?”

— Ne buyuracağım, onunla da diken terzi övünsün derim.

Delikanlı elini tavuskuşunun o ısıtılı tüyüne götürüyormuş ki, Hoca, daha konuşmasına fırsat bile vermeden cevabını yapıştırmış:

— Bırak, onunla da tavus kuşu övünsün...

Bu şımarık genç, çaresiz bir kederle dehlemiş atını, sürüp gitmiş... Hoca da iyi bir ders vermenin rahatlığı içinde yoluna devam etmiş...

Bazı gençler de bu şımarık delikanlı gibi, kendilerine âit olmayan üstünlüklerle övünmeyi marifet sayıyorlar. Halbuki bu, düpedüz görgüsüzlük ve cahilliktir. Üstelik de İslâm ahlâkına yakışmayan bir günahtır.

BENCİLLİK ÇOK ÇİRKİN BİR HUVDUR

Bir başka gençlik hastalığı da, arkadaşlarına hayvan isimleriyle seslenmektir. Bu da bizim inancımızda tamamen yasaklanmış bir kötü huydur ve günahdır. Çünkü insan, Allah'ın yarattığı en üstün canlıdır. Onu aşağı görmek, beğenmemek, horlamak kimsenin haddine değildir.

Allah, Kur'an-ı Kerim'de insanı en güzel yaratılışla yarattığını açıklamaktadır. İnsan hem maddî, hem de mânevî açıdan çok güzel ve mükemmeldir. Onu beğenmemek ve aşağı görmek Allah'ın san'atını ve eserini aşağı görmek demektir. İnanmış bir Müslüman bunu nasıl yapar? Ancak söylediği sözün nereye kadar gittiğini, altında ne gibi mânalar saklandığını düşünmezse yapabilir. Aksi halde sözünün taşıdığı mânâyı kavrayabilenler, böyle bir alışkanlığı hemen terketmeye çalışırlar.

Ayrıca bir insan kendisine söylenmesini istemediği bir sözü nasıl başkalarına söyler? Bu, bir bencillik ve kendini yüksek görme yanlışı değil midir? Bu durumda ısrarlı olanlar toplumda sevilip sayılmazlar ve giderek yalnızlığa, dertsiz ve arkadaşsız kalmaya mahkûm olurlar. Çünkü, sadece kendini beğenen ve seven bir kişi, bakalarını ne sevebilir, ne de gerçek mânâda takdir edebilir? Böyle bir kişiyle kim samimi dostluk ve arkadaşlık kurabilir?

Sevgili Peygamberimizin bir güzel hadîsleri vardır. Bu hadîs, bütün bir ahlâk sistemini içinde bulundurmakta ve konumuzu aydınlatmaktadır. Bakınız ne buyurmuş yüce Peygamberimiz:

“— İyi bir Müslüman kendisi için istediği iyi işleri başka Müslümanlar için de ister. Kendisi için istemediği kötülükleri başkaları için de istemez.”

Bu, ne üstün bir ahlâk ölçüsüdür. İşte bu ölçüyü ne kadar iyi uygulayabilirsek, o kadar iyi bir Müslüman olacağız. Uygulayamadığımız kadar da bencilleşeceğiz. Oysa

● Menfaat için birbirleriyle çekişme ve di-
dişme içinde olan insan-
ların, bir kemik parçası
için birbirleriyle boğu-
şan köpeklerden ne far-
kı kalır? İnsan, insan ol-
malı. İnsana yakışanı
yapmalı ve söylemelidir.

ki bencillik çok çirkin bir huydur. “Rabbena, hep bana...”
demek, bütün iyiliklerin kendisine gelmesini, bütün kötü-
lüklerin ise başkalarına gitmesini istemek kadar insanı
küçülten ve basitleştiren bir başka duygu var mıdır?

Gerçekten de bencillik, yani hep kendi midesini, hep
kendi zevkini, keyfini düşünmek demektir. Böyle bir insa-
na, gerçek insan diyebilmek ise, mutlaka çok zor bir şey-
dir. Çünkü bu özellik ancak hayvanlarda belki hoş görü-
lebilir. Meselâ bir kasabın önünde bekleyen köpekler hiç
dikkat ettiniz mi?

Kasap dükkânının önünde, birbirleriyle itişe kakışa
bekleliyorlar... İçeriden bir kemik atılmaya görsün... He-
men birbirini ezercesine üstüste atlayarak kemiği kapma-
ya çalışıyorlar. Bir tanesi mücadeleyi kazanıyor ve kemiği
kapıyor. Biraz uzaklaşıp bir köşeye oturuyor. Kemik ön
ayaklarının arasında, kemirmeye ve yalamaya başlıyor.
Diğerleri salyalarını akıtarak etrafında çevreleniyor, dola-
şıyor ve kızgın kızgın bakıyorlar. Kemiğini yalayan kö-
pek ise, ağzı kemikte, gözü öteki köpeklerde kuşku ve kor-
ku içinde. Âdeta, o kadar korku içinde yediği, yaladığı ke-
mikten tad bile alamıyor. Çünkü birazcık kemiğe dalsa ve
gaflet etse, etrafında ona dikkat kesilmiş köpeklerden bi-
ri hemen kemiğini kapıp kaçacaktır. Artık müthiş bir koş-
maca, kovalamaca ve boğuşma. Kemik yerine birbirlerini
ısırpı yeme mücadelesi başlıyor. Ve sonunda kemik yene-

cek halden çıkıyor. Rahatsız ettikleri insanlar da, onları taşla, tekmeyle kovalayıp oradan uzaklaştırıyorlar.

Bu, köpekler arası bir bencillik ve çıkar yarışmasıdır. Bu bakımdan da onları seyrederken insan, kızgınlık yerine tebessüm etmekten kendini alamıyor. Çünkü akılsız ve arsız hayvanların bu çekişmeleri onlara yakışıyor denilebilir. Yani köpekçe bir iştir. Ama aynı mücadeleyi bir insanın, ya da toplumun yapmaya kalkıştığını görsek, herhalde aynı tebessümü gösteremeyiz. Zira bu, insanın köpekleşmesi, yani köpeklerin yapması gereken bir şeyi yapmaları demek olur. Bu yüzden, hiç de sevimli bir hareket olarak görünmez. **İnsan, sadece insan olmalıdır. İnsana yakışanı yapmalı ve söylemelidir. Aksi halde bizi insan olarak yaratan Allah, başka akılsız varlıklar gibi hareket ettiğimizden dolayı hesaba çekecektir. Zaten böyle insanların çoğaldığı bir toplumda yaşamak da daha dünyada azab çekmektir.**

BENCİLLİKTEN NASIL KURTULABİLİRİZ?

İnsanın bencilleşmesi aslında bir hastalıktır. Kişinin vücudunu da etkileyen bir ruh hastalığı... Onun için bu hastalığı da başlar başlamaz teşhis etmek ve hemen tedavisine girişmek gerekir.

— Bu nasıl olacaktır?

— Elbette nasıl olacağını da bilmek gerekli... Şimdi onu anlatacağım.

Filozof Mehmed soruyu sormuştu ama, bütün sınıf can kulağıyla dinliyordu. Hattâ bir kısmı Mehmed'in sorusunu bile lüzumsuz bulduklarını belli etmişlerdi.

— Evet çocuklar, bencillik denilen bu hastalığı nasıl teşhis edeceğiz? İnsanda nasıl başlar bu?

Daha sizin yaşlarınızdayken, yani çok erken yaşlarda başlar genellikle bu hastalık. Başladığını şöyle anlarız:

Eğer kendinizde bulunan bir şeyi hiç kimseye paylaşmak istemiyorsanız, paylaşmak zorunda kaldığınız zaman da içinde bir üzüntü başlıyorsa; aman dikkat, bencillik hastalığının ilk belirtileri ortaya çıkmış demektir. Meselâ geçen gün bir sınıfta şöyle bir olayla karşılaştım:

Yazılı kâğıdı hazırlamamış bir arkadaşınız. Tabii bu da iyi bir şey değildir muhakkak... Yanındaki sıra arkadaşından kâğıt istiyor. O da fazla kâğıdı olmadığını söylüyor. Ben bu konuşmayı

duyunca, sınıfa duyurdum ve fazla kâğıdı olan birkaç kişi birlikte ve âdeta yarış edercesine kâğıtlarını ona uzattılar. Tam yazılı saatinin ortalarında bir öğrencinin üzerinde yazı yazdığı dosya yere düştü ve içindeki on-onbeş yazılı kâğıdı yere yayıldı. Bu öğrenci kimdi biliyor musunuz?

Biraz önce kendisinin kâğıdı olmadığını söyleyen öğrenciydi. Bütün sınıfın şaşkın ve hayret dolu bakışları altında yerlere saçılan kâğıtlarını bile toplayamıyor, elindeki mendiliyle durmadan yüzünü gözünü siliyordu. Çünkü devamlı terliyordu, hem de su gibi... Sıranın diğer yanında oturan ve biraz önce ondan fazla kâğıdı olup olmadığını soran öğrenci yerinden kalktı, onun tarafına geldi ve yerdeki kâğıtları toplayıp onun dosyasına yerleştirdi. Dosyasını ona uzattığı zaman, zaten gözleri sulanmış ve yanakları al al kızarmış olan bu öğrenci birden hıçkırıklarla ağlamaya başladı. Ayağa kalktığı zaman, ne söyleyeceğini tahmin etmiştim. İzin verdim dışarı çıktı ve bir süre sonra yüzünü yıkamış olarak döndü.

O yazılıdan çok düşük bir not aldı sonunda. Fakat benden büyük bir ahlâk puanı almıştı. Çünkü, dersin sonunda kâğıt vermediği arkadaşının boynuna sarılmış, hıçkırarak kendini affetmesini ve hakkını helâl etmesini istemişti. Diğer öğrenci de büyük bir olgunluk göstererek, “Ne hakkım var, ama varsa helâl olsun. Sen konuyu büyütüp ağlıyorsun, ne var bunda?” gibi sözlerle onu yatıştırmaya uğraşıyordu.

İşte bir bencillik belirtisi böylece daha başlarken sona ermiş, bastırılmıştı. Çünkü o arkadaşımız bu hastalığı en etkili ilâçla, yani gözyaşlarıyla temizlemişti. Kötü huyların en etkili temizleyicisi gözyaşlarıdır, bunu unutmayın...

Bir başkasının başarısından üzülenler, üzüntüsünden ise mutluluk duyanlar da dikkat etmelidirler. Çünkü bu da bir bencillik belirtisidir. Müslümanlar din kardeşidirler. Bu bakımdan da diğer din kardeşlerinin üzüntüsünü de, sevincini de paylaşırlar. Buna alışmalıyız. Bu alışkanlık, bencillik hastalığının aşısıdır.

Meselâ bir arkadaşınız matematikten on aldı, diyelim. Gidip onu tebrik edebiliyor musunuz? Onun sevincine katılabiliyor musunuz? Yoksa, “Nereden aldı, keşke o da alamasaydı” mı diyorsunuz? O halde yine bencillik hastalığı başlamış demektir.

Zayıf not alan bir arkadaşınızı teselli için ona güzel şeyler söylüyor, ya da kuvvetli olduğunuz bir ders ise yardım teklif ediyorsanız, çok güzel... Bencillik hastalığı sizin yakınınıza uğrayamaz.

Tabii bu davranışlar sadece okulda, sınıfta değil; evde, sokakta, her yerde olmalı... Sınıfta, alamayan bir arkadaşınızla simidinizi paylaştığınız gibi, sokakta, yaşlı komşunuzun filesini taşırsanız, evde küçük kardeşinize ders çalıştır, ya da anne-babanıza bir konuda yardıma koşarsanız, bencillik hiç hoşlanmaz bundan. Çünkü böyle özellikleri olan birinin yanında hiç mi hiç barınamaz.

BENCİL BEKİR EFENDİ

Ben şimdi müzmin bir bencillik hikâyesini anlatacağım size. Böylece göreceksiniz ki, başlar başlamaz tedbir alınıp önlenmezse bencillik hastalığı nerelere kadar gelişip insanı kuşatır. Nasıl müzminleşir, insanı küçültür ve hattâ komik hale getirir. Böyle bir bencil kişinin diğer insanlardan saygı, sevgi görmesi mümkün müdür?

Eveet, gelelim hikâyemize. Ama olmamış bir hikâye değil bu:

Padişah Sultan Mahmud zamanında, İstanbul'da bir adam yaşarmış... Ama bu adam öyle bencil, öyle kıskanç, öyle kendisini düşünür bir kişiymiş ki, bu konuda meşhur olmuş. BENCİL BEKİR EFENDİ deyince tanımayan yokmuş adamı. Yani anlayacağınız tam müzmin bir bencillik hastası...

Artık, bir bencillik anlatılacaksa Bekir Efendi hemen hatırlanır ve:

— Bencil Bekir Efendi gibi, denir olmuş...

Bencil Bekir Efendi'nin ünü gide gide Padişah'a kadar gitmiş. Padişah da merak etmiş; adı bencil'e çıkan adamı görmek istemiş.

Bekir Efendi'ye haber verilmiş Padişah'ın geleceği. Sevinmiş tabii ve hemen elinden geldiğince hazırlıklar yapmış. Padişah gelmiş... Hem Bekir Efendi'nin terbiyesini, hem de hazırlıklarını beğenmiş. Güzel sohbetler olmuş ve kalkıp gideceği zaman yaklaşmış. Ama hep düşünüyor-muş, niçin “Bencil” adını takmışlar bu adama... Halbuki ne kadar da iyi biri, diye... Padişah onu denemek istemiş ve âdet olduğu üzere demiş ki:

— Bekir Efendi, sağolasın, seni sevdim. Şimdi dile benden ne diler sen... Köşk mü, para mı, at mı, araba mı?.. Ne istersen yapacağım. Lâkin bir şartım var. İstediğin şeyi sana mutlaka vereceğim, ancak, bu yan tarafta oturan komşuna senin istediğinin iki katını vereceğim.

Bekir Efendi, buruk bir sevinç içinde düşünmüş, taşınmış, kaşınmış ve bir türlü depresen bencilliklerinden kurtulamamış. Komşusunun daha büyük bir zarara uğraması için kendisi bir felâketi göze alarak demiş ki:

— Padişahım, benim bir gözümü çıkarttır!..

Böylece komşusunun iki gözünün çıkartılması için, tek gözünü feda etmeye razı olmuş. İşte böyle. Bencillik insana ayağına kadar gelmiş bir büyük kısmeti bile teptirebiliyor. Çünkü, böyle müzmin bir bencillik, içinde kıskançlığı, çekememezliği, kini, sevgisizliği, saygısızlığı da barındırıyor. Bu kötü huya yakalanmamak için, sevgi, saygı kardeşlik, fedakârlık gibi bu güzel duyguları içimizde imanla yeşertmek gerekir. Yoksa, Allah korusun, yeni Bencil Bekir Efendiler yetişir sizlerden de...

HAYVANLAR DÂVÂCI OLSA

Bencilliğin bir başka görüntüsü de şöyledir: Bazı insanlar konuştukları insanlara hayvan isimleriyle seslenirler. Bu hem karşısındaki insanı küçümsemenin, hor ve hakir görmenin bir işaretidir. Hem de, hayvanlara hareket mânâsı taşıyabilir.

Eğer, iyi bir insana hayvan adı takılıyorsa, bu bir suçtur. İthamdır, hakarettir, hattâ bazan iftiradır. Hangisi olursa olsun, İslâm ahlâkına göre yasaklanmış ve haram sayılmıştır.

● Bazı insanlar konuştukları insanlara hayvan isimleriyle seslenirler. Bu hem karşısındaki insanı küçümsemenin, hor ve hakir görmenin bir işaretidir. Hem de hayvanlara hakaret mânâsı taşır...

Böyle değil de hayvan adı takılan kişi gerçekten kötü bir insansa, o zaman da yapılan normal değildir. Çünkü bu defa da hayvana hakaret edilmiş olacaktır. Etiyle, sütüyle, kanı ve kemiğiyle, gücüyle insana hizmet eden bir hayvanı, zararlı ve kötü bir insana benzetmek doğru bir davranış değildir. Bu bakımdan “eşek”, “inek”, “öküz” gibi isimlerle kötü ve zararlı insanlara seslendiğimizde bu hayvanların hakkını yemiş oluruz. Böyle bir hayvan bizden dâvâcı olsa ve: “Yâ Rabbi, bu adam, benim adımla kötü bir adama isim yaptı. Halbuki ben yaratılış gayeme uygun olarak, benden beklenen bütün hizmetleri yaptım. Etimi, sütümü, kanımı, kemiğimi, gücümü verdiğim insanlar benim adımla kötü kişilere verdiler. Bunlardan dâvâcıyım” dese, herhalde haklı çıkarlar değil mi?

İNANCINI YİTİRENLERİN **İBRETİİ DURUMLARI**

Düşündürücü Bir Olay

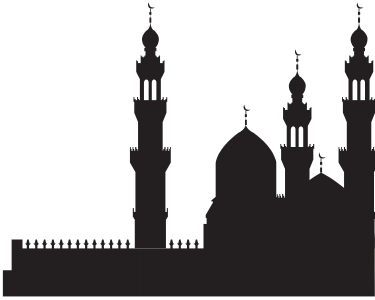
Saygı duyduğum bir Hoca'nın anlattığı şu olay beni çok duygulandırdı. Aslında hem duygulandırması, hem de düşündürmesi gereken bir olay bu. Üstelik tek bir olay da değildir. Hepimizin rastladığı, duyduğu birçok benzeri hâdiseden biridir. Hocamız şöyle anlatıyordu:

“Dün bir genç kız geldi odama... Çehresi bozuk, sıkıntılı, bunalımlı... Benimle görüşmekten bir şifa umduğunu söyledi. Bu hanım kız mühendismiş; bir süre Avrupa'da, güzel bir işte çalışmış.

— Fakat, içimdeki din ve inanç boşluğunu Avrupa'da hissettim, anladım, diyor. Ne yapayım, babam, annem bana iman ve İslâm aşkı vermemişler. Ben, çocuklarıma o sevgiyi vereceğime yemin ediyorum...

Neden öyle sıkıntılı olduğunu sordum.

— Avrupa'da bir papaz, dedi; kültürü, ikna gücü ve fazileti ile beni şaşırttı. Az daha Hristiyan olacaktım. O

hızla Kur'an'a sarıldım.

Ne olur hocam! Babalara, annelere anlatınız, devletimize rica ediniz ki, Türk çocuklarını dinsiz, ibadetsiz bırakmasınlar. İman ve inanç boşluğunun ne büyük azab olduğunu Avrupa'yı gördükten sonra anladım."

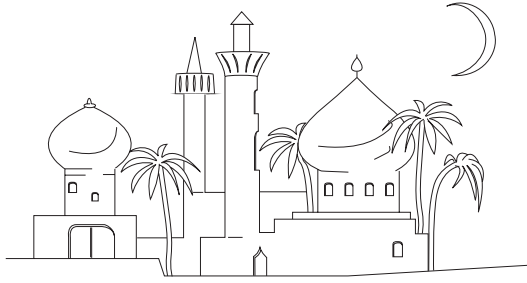
dım."

Bu olayı dinleyen Hoca şöyle feryat etmekten kendini alamıyor:

"Ey inanç dünyasına cahillik, hamlık ve inanmazlık telkini katanlar! Her gün binlercesi bahtsız olarak, Batı'nın, Doğu'nun maceralarına kayıp giden bu genç kızlarımız, delikanlılarımız, sizin yüreğinizi sıızlatmıyor mu?"

Elbette böyle hâdiselerle inanmış gönüller ürperir, üzüdür. Fakat, ben, inançsız bıraktığımız yavrularımıza bir başka açıdan ilgi duyan ve el atanları size anlatacağım. Bugün dünyanın her tarafında Hristiyanlığı yaymak için faaliyet gösteren büyük teşkilâtlar vardır. Bunlara misyonerlik teşkilâtı deniyor. Misyonerler Hristiyanlığı yaymak için birçok çalışmalar yapıyorlar. Afrika'nın balta girmemiş ormanlarına bile girmekten çekinmiyorlar. Fakat bu arada Türkiye gibi Müslüman ülkelere de geliyorlar. İşte bu misyonerlerden birinin evlere propaganda broşürleri atarken yakalanması üzerine söyledikleri çok ibretlidir. Bizim açımızdan çok acı ve fakat bir o kadar da ibretli...

Türkiye'de Hristiyanlığı yaymaya çalışan bu misyoner şöyle konuşuyor:

— Benim maksadım İslâmiyete düşmanlık değildir. Fakat Türkiye’de birçok Müslümanın dinini bilmediğini, ibadetlerini yapmadığını gördüm. Hem Müslüman görünüyorlar, hem de dinin emirlerini yapmaları bir tarafa, yasaklarından da kaçmıyorlar. Hattâ dince yasaklanan şeyleri büyük bir iftiharla yapmak ve bunu da anlatmaktan zevk alıyorlar. Bu gibi şeyler yazılıp çiziliyor da...

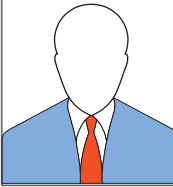
Düşündüm ki, Türkler İslâmiyetten uzaklaşmışlar, üstelik onu öğrenip yaşamak da istemiyorlar. Öyleyse dinsiz ve ibadetsiz yaşayacaklarına, hiç değilse Hristiyan olsunlar. Belki Hristiyanlığa ısınırlar. Çünkü ben bir insanın inançsız ve ibadetsiz olarak normal bir ömür süremeyeceğine inanıyorum.”

Bu Hristiyan Misyonerine ne kadar hak vereceğiz, ne kadar doğru bulacağız sözlerini? Bu mutlaka düşünmeye değer değil mi? Ancak tarif ettiği şekilde yaşayan Müslümanların ülkemizde bulunduğu da bir gerçektir. Peki bu durum karşısında bizim yapmamız gereken vazifeler nelerdir?

Bütün öğrencilerim bu sözlerimi dinledikten sonra inançlarını, ibadetlerini tam olarak öğrenmeye ve gerekenlerini de yerine getirmeye söz verdiler. Samimi bir iç ürpermesi geçirmeyen kalmamış gibiydi. Papazlara, misyonerlere kızanlar da vardı. Fakat bir kısmı da, onlar

inandıkları yanlış dini yaymak için buralara kadar geliyorlar da, biz neden bir şey yapmıyoruz diyorlardı.

Sonunda şöylece anlaştık ki; bu türlü olaylara en güzel cevap, bizlerin dinimizi en iyi şekilde öğrenip uygulamamızdır. Bütün Müslümanlar böyle bilinçli ve sağlam olurlarsa Hristiyan propagandaları te'sirsiz kalmaya mahkûm olacaktır. Aksi halde inançsız kalan insanlar en iyisini bulamayınca, daha az iyisine yöneleceklerdi. O halde en iyi ve en güzel dini, en olgun şekilde temsil etmek bizlere düşen temel görevdi. Böylece Hristiyanlara da en mükemmel ve üstün dini, yaşayışımızla göstermiş olacak, belki onların da kurtulmasına sebep olacaktık.

İNSANIN DEĞERİ NEDİR?

Bir kimyagerin araştırmalarına göre bir insanın değeri 40-50 bin liradan fazla değildir. Çünkü vücudumuzda 7 kalıp sabun yapacak kadar yağ, orta boyda bir çivi yapacak kadar demir, ancak bir kahve fincanı dolduracak kadar şeker, bir tavuk kümesini badanalayabilecek kadar kireç, 2000 kibrit yapacak kadar fosfor, ufak bir topun atımına yetecek barut için potasyum bulunmaktadır.

Şimdi madde itibarıyla bu kadar ucuz olduğu halde bir organına dünyaları değiştirmeyen insan olan insan, düşünülmelidir.

Hakiki değerini elmastan kömüre düşürmek istemeyen her akıl sahibi dünyaya gönderilişindeki gayeyi ve maksadı düşünmelidir.

Evet, ona binlerce lâtif duygular takan ve kâinatın dilenciliğinden kurtarıp bütün yaratıkların sultanı yapan o zâtın ondan elbette çok daha fazla istediği olacaktır.

Zafer Dergisi'nden

Filozof Mehmed, söz alarak şöyle konuştu:

— Hocam, bu karar sözde kalmasın... Dinimizin temelini, esasını hemen öğrenip, derhal uygulamaya başlayalım. Şimdi papazlara, misyonerlere kızdık, üzüldük ve bir karar aldık. Arkadaşlarımız bunu yarın unutmasınlar.

— Elbette, kararımız sözde kalmasın. Zaten Müslüman olduğumuz için bizler çoktan dinimizi yaşamaya karar almış sayılırız. Ama madem ki şimdi ayrıca bir de özel karar aldık, hemen uygulamaya geçmeliyiz.

Yine karar aldık ki, işe namazdan başlamalıyız. Çünkü namaz hem İslâm'ın temel şartlarından biridir, hem de günde beş vakittir. Günlük bir ibadettir. Bu arada öğrencilerden biri duyulur duyulmaz bir sesle araya girdi:

— **Aynı zamanda da en zor ibadet...**

— Zor mu, kolay mı, bunu da sonra konuşuruz, dedim...

Bir dahaki derse kadar herkes namazın kılınması konusunda eski bilgilerini yoklayıp hatırlasın, uygulamasını yapsın, kitaplardan okusun, evde bilenlere sorsun, camiye gidip namaz kılanlarla birlikte kulsın... Biz de namazın niçin kılınması gerektiğini, faydalarını açıklayalım...

Daha ders bitmeden kim nasıl, nerede, ne yapacağını birbirine söylemeye başlamış, bazıları da birlikte gidecekleri camiye kararlaştırmaya, bilgilerini yoklamaya başlamıştı.

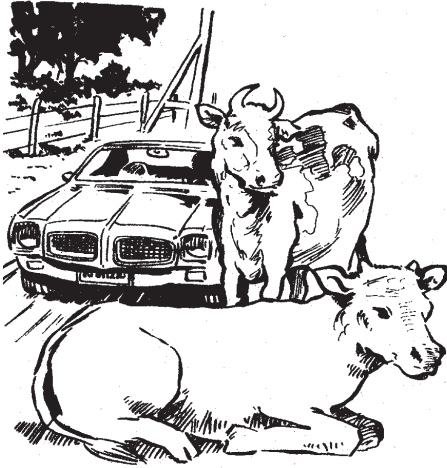
RUHUMUZ DA GIDAYA MUHTAÇ

Kulluğun En Mânâlısı

İnsan, Allah'a kulluk etmeli midir? Aklımız hemen de bize, mânevî yapımızın, yani ruhumuzun ihtiyacını hatırlatmıyor mu? Eğer sadece maddî bir yapımız olsaydı; yalnız etten, kemikten ibaret bulunsaydık, herhalde ihtiyaçlarımız da hep maddî şeyler olurdu. Oysa ki, midemiz ekmek ve suya muhtaç olduğu gibi, ruhumuz da mânevî gıdalara ihtiyaç duymaktadır. Nedir mânevî gıdalar?

İşte bu sorunun ilk ve en esaslı cevabı, iman ve ibadetlerdir. Çünkü inancımızı sağlam tutup koruyan ibadettir. Allah'a karşı yaptığımız her ibadet, imanımızı koruyan ve güçlendiren bir te'sire sahiptir.

Eğer maddeci bir gözle, "İnsan sadece gördüğümüz bedenden ibarettir" dersek kendimizi basitleştirmiş oluruz. Halbuki insan basit ve sıradan bir canlı değildir. Allah'ın yarattığı en üstün canlıdır. Ruhu ve mâneviyatı inkâr eden maddeciler; bu bakımdan insanı hep hayvan

● Hindistan'da inekler kutsal sayılır. Bu yüzden yolda uzanıp yatan bir ineği hiç kimse yerinden kaldıramaz.

olarak tarif ediyorlar. Bazıları, “İnsan gülen bir hayvandır” ya da, “Düşünen hayvandır” diyorlar. “Âlet, araç yapan hayvan” diyenler de olduğu gibi, “Konuşan bir hayvan” diyenler de vardır.

Demek ki, mânevî yapısı, yani ruhu inkâr edilirse; sırf maddesi bakımından insan çok kıymetsizleşmektedir. Gerçekten de bir insanı, koyun, keçi gibi sadece maddî yapısıyla değerlendirmeye kalktığımız zaman, onlar kadar bile müşteri bulamayacağınız kesindir. Her ne kadar Afrika'da eskiden yaşayan yamyamlar insan etini çok seviyorlarsa da, onlar da bunun için herhangi bir ödeme yapmakta idiler. Daha yakın zamanlarda ise, insan cesedini sabun ya da gübre fabrikasında hammadde olarak kullananlar da olmuştur. Ama bütün bunlar, yine de insanın bir koyun, ya da keçiden veya inekten daha pahalıya satılacağını göstermemiştir.

Eti, kanı, kemiğiyle bu kadar değersiz olan insan; ruhu, kalbi ve bunlara bağlı olan duygularıyla çok değerli ve yüksek yaratılmış bir canlıdır. Allah, onu yeryüzüne bizzat kendisini temsil etmek üzere göndermiştir. Zaten diğer canlıların yaratılış sebebi de insandır. Çünkü, hepsi

de insana hizmet için yaratılmıştır.

İnsan Allah'ın verdiği akılla bütün tabiata hâkim oluyor ve diğer bütün canlılardan yararlanıyor. Bu bakımdan ağır ve anlamlı bir sorumluluğu vardır. Bu, akıl üstünlüğünün insana yüklediği bir vazife ve sorumluluktur. İnsan, Allah'ı şuuruyla bilen, anlayan, kavrayan, inanan tek canlıdır. Bu bakımdan da diğer canlılardan ayrılıyor. Diğer varlıkların kendi yaratılış halleriyle yaptıkları ibadetleri, Allah'a takdim etmek ve onlar adına kulluk sözcülüğünü yapmak... Bilen, anlayan, düşünen ve konuşan canlı olan insan, bunlardan yoksun olan canlıların ibadetlerini Yaratıcı'ya arz ediyor. Aksi halde şuursuz (bilinçsiz) varlıkların ibadetleri yanı sıra şuurlu insanın kulluğu olmazsa, bu büyük bir tezat olacaktır. Yani taşlar, kuşlar, ağaçlar kendi hususi dilleriyle ibadetlerini yapacaklar; insan ise, kendisine verilen bütün üstünlüklere ve benzersiz nimetlere karşı ibadetsiz kalacak... Bu akıl ve mantıkla izah edilemeyecek bir durumdur.

Bakınız bu derin gerçeği beş-altı yaşlarında bir çocuk bile nasıl kavrayabiliyor:

Babasına soruyor küçük Selim:

— Baba bizi Allah mı yarattı?

— Evet, oğlum.

— Ya kuzuları, oğlakları?...

— Onları da Allah yarattı.

— Taşları da mı Allah yarattı?

— Evet yavrum, taşları da Allah yarattı.

Küçük Selim bir süre durup düşündükten sonra, tekrar sormaya başlar:

— Peki baba, taş Allah'ın kendisini yarattığını bilir mi?

— Bilmez yavrum. Çünkü aklı yok.

— Peki baba, ağaç, Allah'ın, onu ağaç yaptığını bilir mi?

— Bilmez yavrum.

— Babacığım peki, kuzular bilir mi?
 — Bildiğim kadarıyla kuzular da bilmez yavrum.
 — Ama baba, biz Allah'ın bizi yarattığını biliyoruz değil mi?

— Öyle yavrum. Allah'ın bizi yarattığını biliyoruz.

Selim, babasından bu cevabı alınca, heyecanla yutkunmuş ve gülümseyerek şöyle demiş:

— Desene ki baba, dünyada kendisinin ve diğer varlıkların Allah tarafından yaratıldığını bilen tek canlıyız. Bu yüzden de taşlardan, ağaçlardan, kuzulardan, herşeyden üstünüz.

Babası da, bu düşüncesinden dolayı onu tebrik etmiş ve şöyle konuşmuş:

— Evet yavrum, insan Allah'ın yarattığı en üstün canlıdır. Ama her üstünlük gibi, bunun da kişiye yüklediği bazı görevler vardır. İnsan kendisine verilmiş olan bu üstünlüğü korumaya çalışmalıdır.

Evet sevgili çocuklar, küçük Selim'in yaşından beklenmeyen bu büyük düşünceleri gerçekten tebrike değer. Kimbilir belki de şimdi babasıyla birlikte, Selim de namaz kılmaya, camiye gitmeye hevesleniyordur.

Sizler de çok şahit olmuşsunuzdur böyle namaza heveslenen küçüklere... Annesinin, babasının yanı sıra yaptırıp kalkıp namaza heveslenen, ya da o büyükleriyle camiye gelen çocukları görmüşsünüzdür. Küçük çocukların bile heveslenip hoşlandıkları namaz, demek yaratılışımızın temel bir ihtiyacıdır. Ruhumuz ve kalbimiz o gıdadan daha çok küçükken bile hoşlanıyor. Çünkü bizleri öylece yaratmış Allah. İnanmaya ve inancımızın gereği olan ibadetleri yapmaya mecburuz. Dünyada ne inançsız, ne de ibadetsiz insan vardır. **Hiçbir şeye inanmadığını söyleyen insanlar bile, mutlaka bir şeye inanmaktadırlar.** İnsan gerçek inançtan uzak olabilir. Ama bu defa da ger-

çeği olmayan bir inanca kayar. Bakınız, meselâ, Hindistan'da yaşayan bir kısım insanlar hâlâ ineği kutsal sayıp ona inanıyorlar. Trafiğin en yoğun olduğu yollarda uzanıp yatan inekleri kimse kaldıramıyor. İnekleri rahatsız edenlere ağır cezalar veriliyor.

Yine günümüzde, bir insana, şeytana, ateşe, güneşe tapınan insanlara rastlamak az da olsa mümkün.

Demek oluyor ki, insan ekmek bulamayınca açlıktan ölmek için nasıl leş bile yerse; gerçek inancı bulamayanlar da en akıl almaz saçmalıklara inanabiliyorlar. Ne var ki, artık dünya küçülmüştür. Yani kitle haberleşme araçları ve ulaşım kolaylığıyla insanlar her bilgiyi bulundukları yerde edinebiliyorlar. Bu bakımdan ciddi bir şekilde arayanlar gerçek imanı, yani İslâmiyeti de bulabilirler. Gerçekten de, günümüzde artık dünyanın her yanından birçok insanın Müslüman olduğunu duyup işitmekteyiz.

PARA VE MUTLULUK

Bir yolculuğum sırasında inançsız olduğunu söyleyen birine rastlamıştım.

— Siz gerçekten inançsız mısınız? Hiçbir şeye inanmaz mısınız? diye sordum. Adam:

— Evet, dedi. “Ben, hiçbir şeye inanmam! İnancım yok hiçbir şeye... İnancı boşver. Bu dünyada paran olacak arkadaş. Zengin misin araban dağdan aşar; fakir misin düz yolda şaşarsın. Paranın gücü herşeye yetiyor. Bana inanç değil, para gerek, para!”

Bu zavallı adam da, kendini inançsız sanıyordu ama, aslında **paraya inanıyordu**. Hem de çok kuvvetle inanıyordu, âdeta **paranın kulu** olmuştu.

Halbuki paranın insanı mutlu edemediğini gösteren binlerce örneği devamlı görüp duymakta, hattâ yaşamaktayız. Bu konuyu şu söz ne kadar güzel açıklıyor: “**Para**,

birçok şeylerin kabını verebilir ama, içini veremez. Meselâ, gıdamızı verebilir de iştah veremez. İlâç verebilir de sağlık veremez. Tanıdık verebilir de dost veremez. Neş'eli anlar verebilir de mutluluk veremez."

Sadece para mı? Dünyanın diğer güç kaynakları ve zevk araçları da insana gerçek ve kalıcı bir mutluluk vermiyor. Bu bakımdan da, her türlü zenginliği, zevk ve eğlenceyi yaşayan birçok ünlü kişi bunalımlarla boğuşuyor. Ruh ve sinir hastalıkları doktorlarının en devamlı müşterileri bu çeşit insanlardır. Hattâ çoğu meşhur ve zengin kişilerden bolluk ve refah içindeki hayattan bunaldıklarını ve artık yaşamak istemediklerini belirten mektuplar kalmakta geriye... Çünkü, dışarıdan bakanların özendikleri, imrendikleri hayatlarını çekilmez bulup intihar etmektedirler.

RUHUMUZUN TEMEL GIDASİ

O halde sadece maddî yapımız olan vücudumuzu, bedenimizi besleyip büyötmek yeterli değildir. Mânevî varlığımız olan ruhumuzu da besleyip geliştirmek gerekir. **Bedenimizin temel besini su ve ekmek ise, ruhumuzun temel gıdası da önce iman, sonra ibadettir. Yeterince beslenmeyen bir vücut nasıl cılız ve bücür kalırsa, gıdasız kalan ruh da güçsüz ve çelimsiz olur.**

Her gün üç öğün yemeği midesine indiren bir insanın, ruhunun gıdasını hiç düşünmemesi doğru mudur?

İşte ruh ve kalbimizin günlük ihtiyacı da **beş vakit namaz**'dır. Namaz ile yüce Allah'ın huzuruna çıkan insanın ruhu huzur bulur. İçi sevinçle dolar. Gücü ve ilmi sonsuz bir Yaratıcı'ya kulluk etmenin ve O'na güvenip dayanmanın verdiği yüksek moral ile sıkıntılardan, bunalımlardan kurtulur. Hayatta daha başarılı ve mutlu olur. Böylece, inanmış bir Müslüman için namaz, ruhun nefes aldığı nûrlu bir penceredir.

Ruhumuzun bu temel gıdasını küçük yaştan itibaren uygulamaya başlayarak, alışmak gerek... Bazılarının yanlış olarak düşündüğü gibi, "Hele bir emekli olalım da, ibadetlerimize başlarız" dememeli...

Aslı söz istiyor ve şöyle konuşuyor:

— Hocam, bir insan kaç yaşında namaza başlamalıdır?

— Namaz ve diğer dinî görevler için ergenlik çağına gelmek gerekir. Yani çocukluktan çıkıp gençliğe adım atmış olmak lâzım. Tabii, bu durum herkeste aynı yaşta olmayabilir. Bilginler, dinî açıdan sorumluluk yaşını kızlarda 9-15; erkeklerde ise 12-15 yaş arası olarak kabûl etmişlerdir.

● Dünyanın her türlü güç kaynakları ve zevk araçları, insanlara gerçek ve kalıcı mutluluk veremediği her geçen gün ruh ve sinir hastalarının sayısının artmasından da bellidir.

Bu cevap üzerine sınıf bir anda karıştı. Söz isteyenler arttı. Ve fısıldaşanlar oldu. Özellikle Filozof Mehmed biraz da kızgındı.

— Hocam, kızlar, niçin erkeklerden daha önce ergenlik çağına gelmiş sayılıyorlar? diyordu.

Kızlar ise, durumdan memnun gülümsüyorlardı. Bel-
li ki, bunu bir üstünlük sebebi saymışlardı.

“Çünkü,” dedim, “kızlar daha erken gelişip ergenlik
çağına ulaşıyorlar. Erkekler ise, biraz daha geç gelişiyor-
lar.”

Kızların sevinci biraz daha artmış, erkek öğrencilere
“oh olsun” der gibi bakıyorlardı. Ancak, sözlerimin deva-
mında erkek öğrenciler de mukabil bir sevinci tattılar. De-
dim ki:

“Kızların erken geliştiği bir gerçek. Ancak erken baş-
layan gelişmelerin, erkeklerden daha önce sona erdiği de
bir başka gerçek. Erkekler ise daha geç ergenlik çağına
ulaşıyorlar ama, gelişmeleri de kızlardan daha sonra sona
ermektedir. Yaratıcı’mız her konuda olduğu gibi, bu mev-
zuda da bir denge kurmuştur.”

Bu arada Sınıf Başkanı kalemlili kâğıtlı bir hesaba
dalmıştı. Ne yaptığını sordum. Biraz da çekinerek yaptığı
hesabı açıkladı:

— Hocam, 75 yaşında ölen bir insan, ortalama 60 yıl
ibadet etmek zorunda olduğuna göre, tam 109.500 vakit
namaz kılacak demektir. Bu, çok büyük rakam... İnsan
bu kadar fazla namazı nasıl kılabilir?

Sınıfın dikkati bir hayli artmıştı. “Çocuklar,” dedim.
“Şimdi Başkan bize bir hesap daha yapsın. Ben de, ondan
sonra size bu kadar çok namazın nasıl kolaylıkla kılınabi-
leceğini size açıklayayım.”

Yapılmasını istediğim hesap şu idi: Ortalama 75 yıl
yaşayan bir insanın toplam kaç ekmek yiyeceği ve ne ka-
dar su içeceğini hesaplayacaktı.

Ders biterken Başkan’la birlikte bütün sınıf hararet-
le bir hesaba dalmıştı.

75 SENELİK BİR ÖMRÜN HESABI

Sınıf Başkanı bir hafta sonraki derse sağlam bir hesapla gelmişti. İstatistik uzmanları, aradığımız hesabın sonucunu geniş olarak çıkarmışlar. Bu hesaba göre: 75 yıl yaşayan bir insan hayatında toplam 50 ton yemek yiyor, 40 ton da su içiyor. Ortalama olarak 130 bin kilometre yol yürüyor. 90 milyon kelime konuşuyor.

18 yıl ayakta duruyor ve 25 bin beygir gücü enerji harcıyor, 300 ton ağırlık kaldırıyor. 105 gün süreyle suda kalıyor. 20 ton ter, 50 ton tükürük, 70 ton idrar, 80 ton da dışkı çıkarıyor.

75 yıl yaşayan insan, bunun yaklaşık 26 senesini de uyumakla geçiriyor.

Bu rakamlar yer yer ilgiyle, yer yer de tebessümle karşılandı. Çünkü ilk bakışta inanılmayacak kadar büyük görünmüştü. Meselâ 75 yıl yaşayan bir insanın 50 ton yemek yemesi ne demektir? Bir o kadar da tükürük salgılaması, gerçekten alâka çekiciydi...

— Şimdi düşün bakalım: 75 yıl yaşarsam tonlarca yemek ve suya ihtiyacım var. Bu çok büyük bir rakam. Ben bu kadar suyu ve yemeği nasıl yerim? Bu çok zor ve zahmetli bir iştir der misin? Bu sebeble de yemekten ve içmekten vazgeçer misin?

— Hayır Hocam, vazgeçmem.

— Niçin?

— Çünkü, devamlı acıkıyorum ve susuyorum. Yani yemeye ve içmeye ihtiyaç duyuyorum. Yiyip içmesem yaşayamam ki...

— Evet, şimdi önceki dersimizde geçen konuya dönüyoruz. **75 yıllık bir ömürde 109 bin 500 defa namaz var, bu çok fazladır, yapılamaz, diyebilir miyiz?**

— Hayır, diyemeyiz.

● 75 yıl yaşayan bir insan, hayatında 50 ton yemek yiyor, 40 ton su içiyor. Ortalama olarak 130 bin km. yol yürüyor, 90 milyon kelime konuşuyor. 18 yıl ayakta duruyor. 25 bin beygir gücü enerji harcıyor, 300 ton ağırlık kaldırıyor.

— Başkan'la aynı görüşte olanlar ellerini kaldırsın.

Bütün sınıf aynı görüşte birleşmişti.

— Niçin bu kadar çok sayıdaki namazı kılmaya mecburuz?

Artık cevaplar birbirini kovalıyordu:

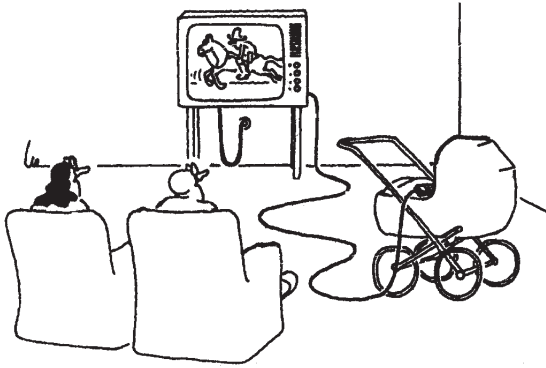
— Çünkü namaz ruhumuzun gıdasıdır. Onun da beslenmeye ihtiyacı vardır.

— Bu kadar çok namaz bir anda, bir günde, bir yılda kılınmayacak ki... Her gün, sadece beş vakit yani azar azar olduğu için rahatlıkla kılınabilir.

Fakat en can alıcı cevabı yine Filozof Mehmed veriyordu:

— Hocam, aslında bu işin anlaşılması çok kolay. Daha kısa ve kestirme olarak şöyle düşünülebilir:

Hangi insan dünyada 75 yıl yaşayacağına dair bir garanti taşıyor? Bizim Başkan 75 yılın hesabını yapıyor. Bu kadar yıl yaşayacağını nereden biliyor? Azrâil'le bir özel anlaşmaları var mı acaba?

● İnsan zevk aldığı bir şeyden ne bıkar, ne de usanır...

Dünyada ne kadar yaşayacağını kimse bilmediğine göre, insan yiyip içip bedenini beslediği gibi, ruhunu da ibadetle doyurmalıdır. Niçin 75 yıl yaşayacak gibi hesaplar yapıp çok ibadet edeceğini şimdiden düşünüp moralini bozuyor? Böyle düşüneneğine, gelecek sene, beş sene, on sene sonra, hattâ yarın öleceğini düşünüp, âhirete hazırlık yapmak için bir arzu duyması daha normal olmaz mı?

Hem Peygamberimiz, **“Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için, yarın ölecekmiş gibi de âhiret için çalışınız”** buyurmamış mı?

— Âferin Mehmed! Seni filozof seçmekle isabetli bir iş yapmışız. Tabii, insan olarak hiçbirimizin ölüme karşı garantisi yok. Belki bir ütü, bir buzdolabı, bir çamaşır makinesi bile bizim hayatımıza göre daha garantili sayılabilir. Çünkü onların kısa vâdeli de olsa bir “garanti belge”leri var. Bizim ise bir günlük bile garantimiz yok. O halde, şu kadar yıl namaz kılacağımızın hesabını yapmak da doğru değildir! Kaldı ki, doğru bile olsa, hem taksit taksit yapılan, hem de ruhumuzun gıdası olduğu için vazgeçilmez bir ihtiyacımız bulunan namaz, bizlere birçok faydalar sağlıyor.

NAMAZDAN NİÇİN USANILMAZ?

Aklı başında bir insan faydalı ve zevkli bir işten usanç duyar mı? Bu iş, kazançlı, zevkli ve hele de muhtaç olduğumuz bir iş ise... Ne kadar çok tekrarlınsa ve sık olsa da böyle bir iş insana bıkkınlık vermez.

— Biraz önce de belirtildiği üzere, günde üç defa yemek yemekten bıkip vazgeçen var mıdır?

— Her akşam televizyon seyretmekten canı sıkılan var mıdır?

Demek ki, insan zevk aldığı, hoşlandığı ya da muhtaç olduğu bir işten, ne bıkar, ne de usanır.

Öyleyse namazdan zevk alabilmek ve usanmamak için, önce onun mânâsını kavramak gerekir: Namaz, Allah'ın bizden istediği çok kapsamlı ve mânâsı çok geniş ve derin bir ibadettir.

1) Ruhumuzun nefes aldığı, kalbimizin mânen güçlendiği ve duygularımızın moral kazandığı bir ibadettir namaz. Ruhumuzun temel gıdası olduğundan, mânevî hayatımızın sağlığı için namaza muhtacız.

2) Namaz, insanı günde beş defa Allah'ın huzuruna çıkardığı için, kötülüklerden ve günahlardan koruyucu bir etkiye sahiptir. Kişi, gerçekten namaz ile yüce Yaratıcı'nın huzuruna çıktığına inanırsa nasıl kötülük yapar? Hem günde 5 defa Allah'ın huzurunda el bağlayacaksınız, hem de O'nun yasakladığı işleri rahatlıkla yapacaksınız. Bu, mümkün olmayan bir durumdur.

Eğer bir kişi, hem namaz kılıyor, hem de Allah'ın yasakladığı kötülükleri yapıyorsa o, namazın gerçek mânâsından uzak demektir. Çünkü Kur'ân-ı Kerim'de de Allah: **"Namaz, insanı her türlü kötülüklerden ve günahlardan alıkoyar"** buyurmaktadır.

Demek oluyor ki, namaz kişiyi ve dolayısıyla toplum hayatını kötü, çirkin ve pis işlerden koruyan bir engeldir.

● Namaz diğer canlıların bütün ibadet şekillerini içinde toplayan bir derinliğe sahiptir. Varlıkların bir kısmı ayakta (kıyam), bir kısmı yarı eğik (rükû), bir kısmı da yere kapanmış (secde) halde Allah'a ibadetlerini yapmaktadırlar. İşte namazda insan, bu ibadet şekillerinin hepsini birleştirmektedir.

3) Namaz, imanı koruyan, kuvvetlendiren bir ibadettir. Kalbimizdeki iman nûru, namazla korunur, hattâ daha da parlar. Namaz, imandan sonra Cennet'e geçit veren en mühim bir kulluk borcudur. Namaz, âdetâ bir **sevap kumbarası**'dır. Seccadeler günde beş defa mânevî kazançla zenginleşen bir ibadet kasasıdır.

4) Namaz, diğer ibadetlerden daha kıymetlidir. Çünkü namazda, diğer bütün ibadetlerin özü, özeti bulunmaktadır.

Namazda imanımızı ifade eden sûre ve dualar okunur. Allah'ı en güzel şekilde anan, şükreden, dua eden ifadeleri namazda söyleriz. Peygamberimizi en güzel şekilde anmak ve bütün mü'minlere dua etmek de namazın içindedir.

Namazda yenilip içilmez. Dolayısıyla namaz sırasında oruç da tutmuş oluruz.

Namaz vücudumuzun ve hayatımızın zekâtıdır. Sağlığı ve yaşadığımız ömrü bize nasip eden Allah'a en güzel şükürdür.

Namazda Kâbe'ye yöneliriz. Böylelikle Hac ibadetinin mukaddes yerine dönmüş oluruz.

Böylece namaz, bütün ibadetlerin birer küçük örneğini içinde bulunduran en geniş, en derin ve en kapsamlı bir ibadet olur.

5) Namaz, diğer canlıların bütün ibadet şekillerini içinde toplayan bir derinliğe de sahiptir. Meselâ ağaçların, bitkilerin ve iki ayaklı hayvanların Allah'ı anışları, yani kendi özel ibadetleri, ayaktadır. Dört ayaklılar eğilmiş vaziyette; sürüngenler ve bazı bitkiler de yere kapanmış vaziyette Yaratıcı'larını anmaktadırlar. Çünkü Kur'an'ın ifadesine göre:

“Yerde ve göklerde Allah'ı anmayan hiçbir şey yoktur.”

İşte insan bütün varlıkların kendi özel halleriyle yaptıkları ibadetlerin hepsini namazda toplamaktadır. Çünkü namazda kıyam vardır. (ayakta durmak). Rûku vardır (eğilmek). Secde vardır (başı yere koymak). Melekler bile sadece bir şekil üzere Allah'a kulluk ederler.

Demek ki insan bütün varlıkların ibadetlerini namaz içinde toplamaktadır. Böylece de, her varlığın ibadet açısından Allah'a karşı temsilcisi olmaktadır. Namaz kılmayan kişi, bu şerefli ve yüce temsil görevini yapmıyor demektir.

6) Namaz kılan kişi, günlük hayatını düzene ve disipline sokmuş olur. Belli zamanlarda abdest alıp Allah'ın huzuruna çıkacak kişi, işini ve zamanını plânlamak ve başıboşluktan kurtulmak zorundadır. Bir günlük hayatını beş dilime ayıran insan, zamanın geçtiğinin farkındadır. Sabahı, öğleyi, ikindiye, akşamı, yatsıyı yaşadığının farkındadır. Dolayısıyla bu zamanların kıymetini de daha iyi bilir.

Her zaman dilimiyle gelen namaz, insana güzel hatırlatmalar yapar. Meselâ:

Sabah namazı der ki: “Ey Müslüman, dikkat et! Günün başlıyor. Erkenden huzuruna çıktığın ve el açıp yalvardığın Allah’ın emirlerine uymaya niyet et. İyilikleri yapmaya, kötülüklerden kaçmaya azimli ve kararlı ol. Allah’a ibadetle başladığın bugünün, O’nu razı edecek işler ve hareketlerle dolsun. Haydi günün bereketli olsun!”

Öğle namazı, insanı ikaz eder: “Bak günün yarısı geçti. Sabahleyin karar verdiğin iyilikleri yaptın mı? Kötülüklerden kaçtın mı? Kararını uygulamaya başladıysan âferin sana, devam et sevaplar kazanmaya... Ama sabahki güzel başlangıcı sürdüremediysen, yazık oldu. Bâri günün ikinci yarısını değerlendir.”

İkinci namazı ise, günün bitmekte olduğunu hatırlatır. “Haydi davran, bugün bitmekte. Noksanlarını tamamla. Günün işini geceye bırakma” der.

Akşam namazıyla birlikte gün sona ermiştir. “Bir günün sonundasın. Hesapla bakalım, kârda mı, zararda mısın? Eğer insana yakışır güzelliklerin çoğunluktaysa, tebrikler... Ama günahlar ağır basıyorsa, yazık ve çok ayıp. Çünkü. Allah’ın huzuruna beş vakit çıkan insan ne yüzle günah işleyebilir? Bir gün kabir kapısını çalacağını ve öteki dünyada günahların karanlığında cezayı çekeceğini düşünmez misin?

Gündüzün yapamadıkların için, bari geceyi değerlendirdir.”

Yatsı namazı, son ihtar verir:

— İşte bir günün bitti. Yirmidört saatin hesabını yap bakalım. Bir gün ve bir gecede günah mı, sevap mı çok oldu? Sevap çoksa, yarın daha fazlasını kazanmaya bak.

Günah fazlaysa, yarına pişmanlık ve tevbeyle çık.

Böylece beş vakit namaz, insana kendini kontrol imkânı verir. Kişi, yaptıklarından dolayı kendi kendini hesaba çeker.

7) Mânevî olarak bizi yıkayıp temizleyen, kalbimizi, ruhumuzu, içimizi pırıl pırıl eden namaz, insanı Cennet'e lâayık bir hâle getirir.

8) Namaz kılan kişinin bütün diğerk iş ve çalışmaları da ibadet haline gelir. Geçimini te'min için çalıştığı işi ibadet olur. Meselâ, dürüst bir bakkalın malını tartması, satması, dükkânını temizlemesi gibi bütün şahsî işleri hep ibadet haline döner ve sevap kazandırır.

Demek ki, namazını kılan bütün hayatını sevaplı bir ibadet hâline getirebilir. Tabii yaptığı diğerk işlerin de Allah'ın emirlerine uygun olması şarttır.

9) İbadetler ve ilk plânda da namaz, imanımızı kuvvetlendirir ve pekiştirir. Namaz ve diğerk ibadetlerle takviye edilmeyen iman zayıflar ve gücünü kaybeder.

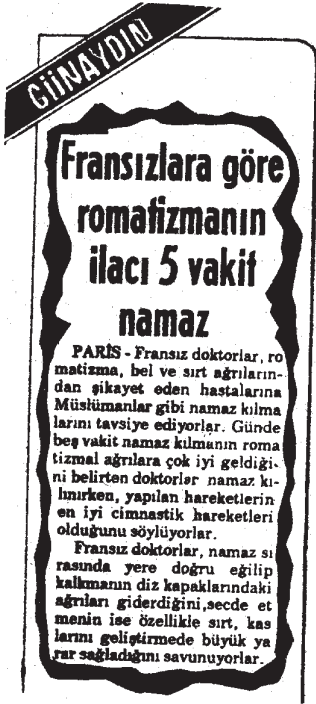
10) İbadetler ve namaz, yalnız Allah içindir. Namazın ruhu, ihlâsdir. Yani onu yalnız Allah için kılmaktır. Başkaca bir sebep ve fayda için kılınırsa, sevabı azalmış olur. Ancak namazın birçok maddî faydası ve sağlık için yararı olduğu da kesindir.

NAMAZIN MADDÎ FAYDALARI VE SAĞLIK AÇISINDAN YARARLARI

Bundan otuz beş yıl kadar önce çok ünlü bir İngiliz yazarı olan Bernard Shaw şöyle diyordu:

“Müslümanların namazı, 2000 yılında, dünya ordinaryüs profesörlerinin reçetelerinde yer alacaktır.”

Ne var ki, namazı profesör doktorların reçetelerinde bir şifa ve ilâç olarak görmek için 2000 yılını beklemeye gerek kalmadı. Müslüman olmayan doktorlar bile, artık çeşitli şekillerde hastalarına namazı tavsiye ediyorlar. 8 Eylül 1983 tarihli Günaydın gazetesinde çıkan şu haber bunlardan biridir:

● Namazın sağlığa faydasını gösteren bir gazete küpürü.

“Fransızlara Göre Romatizmanın İlâcî 5 Vakit Namaz.”

Paris — Fransız doktorlar, romatizma, bel ve sırt ağrılarından şikâyet eden hastalarına Müslümanlar gibi namaz kılmalarını tavsiye ediyorlar. Günde 5 vakit namaz kılmanın romatizmal ağrılara çok iyi geldiğini belirten doktorlar, namaz kılınırken yapılan hareketlerin en iyi jimnastik hareketleri olduğunu söylüyorlar.

Fransız doktorlar, namaz sırasında yere doğru eğilip kalkmanın diz kapaklarındaki ağrıları giderdiğini, secde etmenin ise, özellikle sırt kaslarını geliştirmede büyük yarar sağladığını savunuyorlar.” Namazın vücut sağlığını korumadaki

rolü sadece bu kadar değildir.

1. Yabancı ülkelerde ünlü doktorların kontrolü altında yaptırılan dinç ve genç kalma hareketleri, aynen namaza benzetilmektedir.

2. Başı günde birkaç defa yere koyarak, kanın beyne doğru akışı artırılır. Bu hareket beyin damarları için bir jimnastiktir. Nitekim en sıcak memleketlerde bile, namaz kılanlar arasında beyin kanamaları görülmemektedir.

3. Başı iki yana doğru hareket ettirmek, çevirmek, boyun kireçlenmesini önlemektedir. Boyun kireçlenmesinin tedavisi için yurt dışına giden bir Türk’e Alman doktor şöyle der:

“Müslüman mısınız, namaz kılabiliyor musunuz? Şayet kılamiyorsanız, aynen namazdaki gibi başınızı günde beş-altı defa sağa sola, en sonuna kadar çeviriniz.”

4. Bel hareketi ve hiçbir tarafa tutunmadan ayağa kalkmak da insana çeviklik kazandırır.

5. Namazın en mühim sıhhi faydalarından biri de zihnimizi her türlü dünya işinden ve düşüncelerinden uzaklaştırarak yalnız bir noktaya toplamasıdır. Zihni bir tek noktaya toplamaya alıştırmak, hafıza (ezberleme) geriliklerini tedavi eden modern hastahanelerin uyguladıkları bir yoldur.

6. Namazın çok önemli bir faydası da insanı sabah erken kalkmaya mecbur etmesidir. Bunun sağlık açısından bir faydası da, erken kalkan insanın vücudundaki zehiri (dışkıyı- idrarı) daha erken dışarı atmasıdır. Saat beşte kalkan bir insanla sekizde kalkan biri arasında tam üç saat fark vardır. Demek ki dışarıya atılması gerekli olan şey, vücutta üç saat fazla kalmış, böylece bir nisbette kana karışmış olacaktır.

7. Yaşam boyu spor anlayışı, günümüzde gittikçe yayılmaktadır. İşte tıp otoritelerinin açıklamalarına göre, namaz, vücut sağlığı açısından da tam ve mükemmel bir spordur.

8. Namazın, beden sağlığı için olduğu kadar ruh sağlığı için de sayısız faydalarını ilim adamları açıklamaktadır. Günümüzde insanlık müthiş bir şüphe ve ümitsiz-

● Namaz, genç-ihtiyar herkesin kolaylıkla yapabileceği, en güzel yaşamboyu spordur.

lik fırtınasına tutulmuştur. Ruhlarda meydana gelen çöküntü ve gerilim korkunç bir salgın olarak yayılmaktadır. Hem de en fazla zengin ülkelerde ruh ve sinir hastalıklarıyla uğraşan klinikler dolup taşmaktadır. Çareyi haplarda, içkide, uyuşturucularda arayan insanlar daha çok bunalmakta; güvensizlik duygusundan, ölüm korkusundan ve üzüntü şoklarından intihara kadar gitmektedirler.

Bütün bu ıstırap ve gerilimlerin gerçek tesellisi ve şifası Allah'a güvenip dayanmakta ve O'na sığınmaktır. Bu da ibadetle ve özellikle de namazla olur. Namaz ruha sükûnet ve huzur verir. Çünkü ruh, ibadet için yaratılmıştır. İhtiyacı olan ibadet ve namazdan uzak kalınca da rahatsızlanmaktadır.

1984 Eylül'ünde İstanbul'da yapılan İslâm Tıp Kongrelerinde ilim adamları bu gerçeği açıkladılar. İman ve ibadetin insana moral ve güç verdiği için kansere karşı bile dayanıklılık vermekte olduğunu bilimsel yollarla ortaya koydular.

Namaz ve ibadetlerle Allah'a sığınmayan ruha, hiçbir eğlence köklü ve geçerli bir teselli veremez. İbadetin yerine başka bir şey koymak imkânsızdır. Böyle bir düşünce benzinle çalışması gereken bir arabayı su ile çalıştırmaya uğraşmak kadar yanlıştır.